

**Α.Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**«ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ,
ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΦΛΩΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Κος ΠΙΣΗΜΙΣΣΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2012

Περιεχόμενα

Εισαγωγή σελ. 4

Κεφάλαιο 1

Περιγραφή του ασφαλιστικού πλαισίου του Δημοσίου

1.1 Γενικά η ασφαλιστική μεταρρύθμιση του δημοσίου σελ.5

1.2 Αίτια της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης σελ.6

1.3 Στόχοι νέου ασφαλιστικού σελ.7

1.4 Βασικά σημεία νέου ασφαλιστικού σελ.7

1.4.1 Ενιαίοι κανόνες για το σύνολο των ασφαλισμένων σελ.8

1.4.2 Νέα δομή σύνταξης σελ.8

1.4.3 Ενοποίηση φορέων κύριας ασφάλισης σελ.9

1.5 Εξίσωση ορίων ηλικίας σελ.9

Κεφάλαιο 2

Αναλυτική καταγραφή της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης

Εισαγωγή σελ.11

2.1 Ασφαλιστικό καθεστώς προσλαμβανόμενων στο δημόσιο πριν από 1.1.2011 σελ.11

2.2 Ασφαλιστικό καθεστώς προσλαμβανόμενων στο δημόσιο από 1.1.2011 σελ.11

2.3 Καταβολή σύνταξης σελ.12

2.3.1 Βασική σύνταξη σελ.12

2.3.2 Αναλογική σύνταξη σελ.13

2.4 Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης-Εξίσωση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών στο Δημόσιο σελ.14

2.4.1 Υπάλληλοι που έχουν προσληφθεί στο Δημόσιο μέχρι 31/12/1982 σελ.16

2.4.2 Υπάλληλοι που έχουν προσληφθεί στο Δημόσιο από 1/1/1983 μέχρι 31/12/1992 σελ.20

2.4.3 Υπάλληλοι που έχουν προσληφθεί στο Δημόσιο μετά την 1/1/1993 σελ.23

2.5 Αναγνώριση πλασματικού χρόνου εργασίας σελ.26

2.6 Αναπροσαρμογή συντάξεων και ανακαθορισμός ορίων ηλικίας	σελ.26
2.7 Προσαυξήσεις συντάξεων πέρα των 35 ετών εργασίας	σελ.27
2.8 Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων	σελ.27
Κεφάλαιο 3	
Έρευνα	
Εισαγωγή	σελ.28
Αποτελέσματα	σελ.29
3.1 Αποτελέσματα Διοικητικής υπηρεσίας	σελ.33
3.2 Αποτελέσματα Ιατρικής υπηρεσίας	σελ.43
3.3 Αποτελέσματα Νοσηλευτικής υπηρεσίας	σελ.53
Κεφάλαιο 4	
Συμπεράσματα	
4.1 Γενικά συμπεράσματα	σελ.67
Βιβλιογραφία	σελ.72
Παράρτημα	σελ.73

Εισαγωγή

Προτού αρχίσουμε να αναλύουμε το θέμα της πτυχιακής «Αναμόρφωση ασφαλιστικού δημοσίων υπαλλήλων, απόψεις εργαζομένων Γενικού Νοσοκομείου Σπάρτης και επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών» θα πρέπει στο τέλος να ασχοληθούμε με την έρευνα δηλαδή να αξιολογήσουμε τις απόψεις των εργαζομένων και να εντοπίσουμε τις επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών .

Το 1^ο Κεφάλαιο αναφέρεται στην ασφαλιστική μεταρρύθμιση του δημοσίου γενικά, στα αίτια που οδήγησαν πραγματοποίηση αυτής της ενέργειας από την κυβέρνηση, στους στόχους του νέου ασφαλιστικού και τα βασικά σημεία του καθώς και στην εξίσωση των ορίων ηλικίας συνοπτικά.

Το 2^ο Κεφάλαιο περιλαμβάνει το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε για χιλιάδες μισθωτούς και συνταξιούχους του δημοσίου τομέα, τις νέες αλλαγές και τα νέα δεδομένα για τους νεοεισερχόμενους στο δημόσιο, τις αλλαγές ως προς την καταβολή σύνταξης, την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών και το τι πρακτικά σημαίνει αυτό, τις διατάξεις που αφορούν την αναγνώριση πλασματικού χρόνου ασφάλισης καθώς και την προσαύξηση σύνταξης μετά την 37ετία.

Το 3^ο Κεφάλαιο περιλαμβάνει την έρευνα που διεξήχθη στο Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης με την βοήθεια των εργαζομένων στις 3 βασικές υπηρεσίες δηλ. την ιατρική, τη νοσηλευτική και τη διοικητική, οι οποίοι διέθεσαν χρόνο από την εργασία τους για να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια και να εκφράσουν έτσι τις απόψεις τους, τις επιφυλάξεις τους, τις σκέψεις τους και τις ανησυχίες τους.

Στο 4^ο Κεφάλαιο παρατίθενται τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

1.1 Γενικά η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού του Δημοσίου

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισε η σημερινή κοινωνία κατά το τελευταίο διάστημα ήταν και η αναμόρφωση του ασφαλιστικού πλαισίου, όπως αυτό εκδηλώθηκε, τόσο με το νόμο 3863/2010 για τους ασφαλισμένους στον ιδιωτικό τομέα, όσο και με τόμο 3865/2010 για τους ασφαλισμένους του δημοσίου τομέα. Το νομοσχέδιο που θα αποτελέσει αντικείμενο μελέτης αυτής της εργασίας είναι το ασφαλιστικό του δημοσίου που αφορά, σύμφωνα και με την απογραφή που έγινε κοντά στο 1.000.000 υπαλλήλους.

Για τη δημιουργία αυτού του νέου πλαισίου, πραγματοποιήθηκε έντονος διάλογος ανάμεσα στην κυβέρνηση, το ανώτατο συνδικαλιστικό όργανο των εργαζομένων στον δημόσιο τομέα, την ΑΔΕΔΥ καθώς και τα πολιτικά κόμματα της αντιπολίτευσης. Σκοπός ήταν να δημιουργηθεί μέσα σε ένα κλίμα ευρύτατης συναίνεσης, μια κοινή συνισταμένη που θα επέτρεπε, ανεξαρτήτως πολιτικών τοποθετήσεων τη λήψη μέτρων που θα κατοχύρωναν σε πρώτη φάση τους ασφαλισμένους και μετέπειτα θα διασφάλιζαν τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών ταμείων του δημοσίου.

Κατά πολλούς το νομοσχέδιο αυτό δεν θεωρείται ότι δίνει ουσιαστική λύση στις παθογένειες που αντιμετώπισε το ασφαλιστικό του δημοσίου, αφού επέφερε αλλαγές με πιο σημαντικές την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, την εξίσωση των ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών, την θέσπιση κατώτατου ορίου ηλικίας καταβολής σύνταξης και την αλλαγή του τρόπου καταβολής των συντάξεων. Δεν είναι λίγοι εκείνοι οι οποίοι ισχυρίζονται ότι μπροστά στο να επιτύχει η χώρα μας την ταχύτερη δημοσιονομική προσαρμογή ορισμένα κεκτημένα χάθηκαν ή έγιναν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με αποτέλεσμα να προκύψουν δυσμενής δεδομένα για τους εργαζόμενους και τους ασφαλισμένους του δημοσίου.

Σε αυτό το σημείο θα επιχειρηθεί να εντοπιστούν οι λόγοι που αποτέλεσαν την κινητήρια δύναμη και οδήγησαν στην ασφαλιστική μεταρρύθμιση και το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε για χιλιάδες μισθωτούς και συνταξιούχους, προερχόμενοι από το δημόσιο τομέα.

1.2 Αίτια ασφαλιστικής μεταρρύθμισης

Είναι κοινά αποδεκτό ότι το παρελθόν ασφαλιστικό πλαίσιο ήταν κοινωνικά αναποτελεσματικό και οικονομικά μη βιώσιμο. Αυτό προέκυπτε από τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το Υπουργείο Εργασίας με το Υπουργείο Οικονομίας σύμφωνα με τα οποία, ενώ το 1950 σε κάθε 1 συνταξιούχο αντιστοιχούσαν 4 εργαζόμενοι, σήμερα η αναλογία είναι 1 προς 1,7. Επιπλέον, η κακοδιαχείριση που υπέστησαν τα ταμεία από τις διοικήσεις διαχρονικά, δυσχέραιναν τα οικονομικά δεδομένα τους, μείωσαν τα αποθεματικά τους και τη ρευστότητα που διέθεταν προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες των ασφαλισμένων, π.χ. καταβολή εφάπαξ και σύνταξης, αποπληρωμή ιατρικών πράξεων και φαρμάκων.

Αυτό είχε ως συνέπεια την ύπαρξη:

- άδικης σχέσης μεταξύ εισφορών και παροχών
- ανεξέλεγκτης πορείας της δημοσιονομικής δαπάνης

Η διατήρησή του θα σήμαινε, με βάση τις αναλογιστικές μελέτες¹, ότι για τις συντάξεις στο μέλλον θα απαιτείτο:

- Μέχρι το 2020 το 13,2 % του Α.Ε.Π.
- Μέχρι το 2030 το 17,1 % του Α.Ε.Π.
- Μέχρι το 2040 το 21,4 % του Α.Ε.Π.
- Μέχρι το 2050 το 24 % του Α.Ε.Π.

Από αυτά τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα από τα Υπουργεία Εργασίας και Οικονομικών, γίνεται αντιληπτό ότι οι δαπάνες αυτές εάν παρέμενε το ισχύον ασφαλιστικό πλαίσιο, θα εξόντωναν την εθνική οικονομία αφού θα δεσμεύονταν τεράστια ποσά για την ασφάλιση και αυτά με τη σειρά τους θα δημιουργούσαν τεράστια κενά σε τομείς που θα μπορούσαν να επενδυθούν όπως στην υγεία, την παιδεία, τα δημόσια έργα.

---

¹ Μελέτες κατά τις οποίες ο αναλογιστής είναι σε θέση να συγκεντρώσει και να αναλύσει τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να εκτιμήσει τις πιθανότητες ασθένειας, θανάτου, ατυχήματος και να κάνει προβλέψεις σχετικές με το ύψος ζημιών ή κερδών για μια επιχείρηση

Έτσι λοιπόν, γίνεται αντιληπτό ότι η κοινωνία θα έπρεπε να παράγει και το κράτος να δανείζεται μόνο και μόνο για πληρωθούν οι συντάξεις.

Με βάση λοιπόν τις οικονομικές προβλέψεις, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη την δημοσιονομική προσαρμογή της χώρας, κρίθηκε αναγκαία η ασφαλιστική μεταρρύθμιση που θα επέτρεπε:

- α) Να πραγματοποιηθεί μια δημοσιονομικά βιώσιμη ρύθμιση στο συνταξιοδοτικό σύστημα των δημοσίων υπαλλήλων, που σημειώνεται ότι απορροφά πάνω από το 10% των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού.
- β) Να διαμορφωθεί μια πιο δίκαιη και ισότιμη αντιμετώπιση των δημοσίων υπαλλήλων τόσο μεταξύ τους, όσο και μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων και των ασφαλισμένων σε άλλα ταμεία
- γ) Να απελευθερωθούν πόροι από την καταβολή συντάξεων που θα επιτρέψουν τη χρηματοδότηση και λειτουργία ενός σύγχρονου, αποτελεσματικού και ποιοτικού κοινωνικού κράτους, που θα εξασφαλίζει δικαιώματα και υπηρεσίες για όλους τους εργαζόμενους.

1.3 Στόχοι του νέου ασφαλιστικού

Ως βασικοί στόχοι-χαρακτηριστικά του νέου ασφαλιστικού είναι :

- Η κοινωνική δικαιοσύνη
- Η διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα
- Η βιωσιμότητα και η αποτελεσματικότητα του νέου ασφαλιστικού, προκειμένου να διασωθεί η μεγαλύτερη κοινωνική κατάκτηση των εργαζομένων

1.4 Βασικά σημεία του νέου ασφαλιστικού

1. Ενιαίοι κανόνες για το σύνολο των ασφαλισμένων
2. Νέα δομή σύνταξης
3. Ενοποίηση φορέων κύριας ασφάλισης

1.4.1 Ενιαίοι κανόνες για το σύνολο των ασφαλισμένων

- Από το 2013 εφαρμόζεται νέος τρόπος υπολογισμού της σύνταξης για όλους τους ασφαλισμένους
- Από 1.1.2018 σταδιακά βάση υπολογισμού καθίσταται το σύνολο του εργασιακού βίου με βάση το 2013
- Από 1.1.2013 θα έχουμε την ένταξη των δημοσίων υπαλλήλων στο Ι.Κ.Α.

Οι ενιαίοι αυτοί κανόνες έχουν ως σκοπό να εξισώσουν το ασφαλιστικό πλαίσιο των εργαζομένων στο δημόσιο με το αντίστοιχο των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα και να δημιουργήσουν την εντύπωση ότι δεν απολαμβάνουν οι εργαζόμενοι του δημοσίου τομέα ιδιαίτερου καθεστώτος με αυξημένες παροχές και υπηρεσίες όπως το εφάπαξ, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, σε βάρος εκείνων του ιδιωτικού τομέα.

1.4.2 Νέα δομή σύνταξης

Στη νέα μορφή σύνταξης καθιερώνονται δύο παράλληλοι τύποι σύνταξης. Η βασική και η αναλογική.

Η βασική σύνταξη σχετίζεται άμεσα με το κράτος, αφού:

- Προκύπτει από τον διαχωρισμό της δημόσιας συμμετοχής στην τριμερή χρηματοδότηση και
- Ορίζεται στα 360€ μηνιαίως και χρηματοδοτείται από το 2015 από τον κρατικό προϋπολογισμό

Η αναλογική σύνταξη έχει να κάνει με τους ίδιους τους ασφαλισμένους και αφορά το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν για το χρόνο ασφάλισης, που διανύεται από 1.1.2011. Αφορά τους τακτικούς και μετακλητούς υπαλλήλους και λειτουργούς του δημοσίου, της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α., τους ιερείς και τους υπαλλήλους των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και τους στρατιωτικοί που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την

1.1.2015 στο Δημόσιο. Καταβάλλεται από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης κατά την συνταξιοδότηση μαζί με την βασική σύνταξη.

1.4.3 Ενοποίηση φορέων κύριας ασφάλισης

Επιπλέον, με το νόμο 3865/2010 που αφορά καθ' αυτό τους δημοσίους υπαλλήλους καθώς και με το νόμο 3863/2010 που αφορά τους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα, προβλέπεται η ενοποίηση όλων των ασφαλιστικών ταμείων σε 3. Έτσι λοιπόν, από το 2018 πραγματοποιείται ενοποίηση των κλάδων κύριας ασφάλισης σε 3 :

- Μισθωτών
- Αγροτών
- Αυτοαπασχολούμενων

Παράλληλα, το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο του δημοσίου προβλέπει τη διενέργεια αναλογιστικών μελετών έως 31.12.2015 προκειμένου να εποπτεύεται η οικονομική κατάστασή του, καθώς και όσοι προσληφθούν στο δημόσιο θα υπάγονται-ασφαλιζονται πλέον στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

1.5 Εξίσωση ορίων ηλικίας

Πλέον του νέου τρόπου υπολογισμού και καταβολής σύνταξης, ο νόμος 3865 προβλέπει την εξίσωση των ορίων ηλικίας μεταξύ ανδρών και γυναικών στο δημόσιο. Και αυτό διότι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με την καταδικαστική απόφαση που έλαβε το 2009 εναντίον του Ελληνικού Δημοσίου, υποχρεώνει ως προς την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών ως προς τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. Η έναρξη της μεταβατικής περιόδου για την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών, έχει ξεκινήσει από 01/01/2011, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως τις 31/12/2013, και το όριο συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 65ο έτος ηλικίας.

Συνεπώς, η βασική ρύθμιση συνίσταται στο ότι γυναίκες με ανήλικα παιδιά, οι οποίες μέχρι 31/12/2010 είχαν όριο ηλικίας συνταξιοδότησης το 50ό, εξισώθηκαν σταδιακά από 1/1/2011, με μεταβατική περίοδο 3 έτη, με τους άνδρες που έχουν όριο

ηλικίας συνταξιοδότησης το 65ο.Η σταδιακή εξίσωση αφορά τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης καθώς και το χρόνο υπηρεσίας θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, μεταξύ ανδρών και γυναικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Εισαγωγή

Εδώ θα παρουσιαστεί το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε για χιλιάδες μισθωτούς και συνταξιούχους του δημοσίου τομέα, τις νέες αλλαγές και τα νέα δεδομένα για τους νεοεισερχόμενους στο δημόσιο, τις αλλαγές ως προς την καταβολή σύνταξης, την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών και το τι πρακτικά σημαίνει αυτό καθώς και οι διατάξεις που αφορούν την αναγνώριση πλασματικού χρόνου ασφάλισης. Επιπλέον, με το νομοσχέδιο αυτό η χώρα μας συμμορφώνεται με την καταδικαστική απόφαση του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου σχετικά με την εξίσωση των ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών στο δημόσιο καθώς και με την οδηγία 54/2006/ΕΚ, σύμφωνα με την οποία απαγορεύονται οι διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών στον τομέα της καταβολής αμοιβής για εργασία και συνταξιοδότηση.

2.1 Ασφαλιστικό καθεστώς προσλαμβανόμενων στο Δημόσιο πριν από 1.1.2011

Όσοι προσλήφθηκαν στο Δημόσιο μέχρι 31.12.2010 παραμένουν στον ασφαλιστικό φορέα που ανήκαν τόσα χρόνια. Επιπλέον όμως, μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά την υπαγωγή τους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από τις 16 Ιουλίου 2010, ημερομηνία που δημοσιεύτηκε ο νόμος 3865. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι ως ημερομηνία πρόσληψης λαμβάνεται η ημερομηνία που φέρει το ΦΕΚ διορισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάληψη της υπηρεσίας πραγματοποιήθηκε μέσα σε 1 μήνα από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης του διορισμού, διαφορετικά λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας.

2.2 Ασφαλιστικό καθεστώς προσλαμβανόμενων στο Δημόσιο από 1.1.2011

Με βάση το ν. 3865/2010 οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, στρατιωτικοί, τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας καθώς και οι ιερείς και οι υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που προσλήφθηκαν για πρώτη φορά από 1.1.2011 και μετά, υπάγονται υποχρεωτικά στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ασφαλίζονται για ασθένεια, επικουρική σύνταξη και εφάπαξ βοήθημα.

2.3 Καταβολή σύνταξης

2.3.1 Βασική σύνταξη

Όπως αναφέρθηκε και στο Α΄ Κεφάλαιο το νέο νομοσχέδιο αλλάζει τον τρόπο καταβολής σύνταξης, με την εισαγωγή της κύριας και της αναλογικής σύνταξης. Έτσι, από 1.1.2015 καθιερώνεται για τους υπαγόμενους στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου βασική σύνταξη που το ύψος της για το έτος 2010 καθορίστηκε στα 360 € μηνιαίως για 12 μήνες.

Τη βασική σύνταξη δικαιούνται τα είδη αναφερόμενα πρόσωπα της ενότητας 2.2 που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2015 και εξής. Η βασική σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησής τους.

Βασικό μειονέκτημα αποτελεί το ότι το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται αναλόγως, όταν η σύνταξη καταβάλλεται μειωμένη καθώς και όταν μεταβιβάζεται λόγω θανάτου. Η μείωση για τα άτομα που θα λάβουν μειωμένη σύνταξη υπολογίζεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πρόωρης συνταξιοδότησης. Η βασική σύνταξη στα άτομα τα οποία λαμβάνουν και σύνταξη λόγω αναπηρίας, δεν μειώνεται ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας.

Όταν χορηγείται σύνταξη λόγω θανάτου, το ποσό της βασικής σύνταξης προσδιορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο και κάθε συνδικαιούχο πρόσωπο με βάση το ποσοστό της σύνταξης που δικαιούται καθένας από αυτούς. Συγκεκριμένα για τέκνα, η βασική σύνταξη καταβάλλεται για όσο χρόνο δικαιούται σύνταξη, ενώ μετά τη διακοπή συνταξιοδότησής τους, το ποσοστό της βασικής που δικαιούνταν προσαρξάνει ανάλογα με το μερίδιο σύνταξης των λοιπών συνδικαιούχων προσώπων. Εάν κάποιο από τα πρόσωπα λαμβάνει σύνταξη και από ίδιο δικαίωμα δικαίωμα ή περισσότερες από μία κύριες συντάξεις λόγω θανάτου, από το Δημόσιο ή άλλον ασφαλιστικό φορέα, δικαιούται βασική σύνταξη για την εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη ή για τη μεγαλύτερη από τις συντάξεις λόγω θανάτου.

Τη βασική σύνταξη δικαιούνται όσοι δεν έχουν συμπληρώσει 15 έτη ασφάλισης στο Δημόσιο, εφόσον πληρούν αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια:

- 1) Έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους

- 2) Το ατομικό και οικογενειακό τους εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, δεν υπερβαίνει τις 5.040 € και 10.080 € αντίστοιχα
- 3) Διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον 15 χρόνια μεταξύ του 15ου και 65ου έτους της ηλικίας τους.

Το ύψος της βασικής σύνταξης είναι πλήρες για όσους έχουν συμπληρώσει στην Ελλάδα τουλάχιστον 35 χρόνια μόνιμης διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα έτος που υπολείπεται των 35 ετών διαμονής.

2.3.2 Αναλογικό ποσό σύνταξης

Μαζί με την βασική σύνταξη θα καταβάλλεται και η αναλογική που, όπως προαναφέρθηκε, έχει να κάνει με τους ίδιους τους ασφαλισμένους και αφορά το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν για το χρόνο ασφάλισης.

Το αναλογικό ποσό σύνταξης υπολογίζεται για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης με βάση ποσοστά επί των συντάξιμων αποδοχών, τα οποία καθορίζονται ως εξής :

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΕΤΗΣΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
1	15	0,80%
16	18	0,86%
19	21	0,92%
22	24	0,99%
25	27	1,06%
28	30	1,14%
31	33	1,22%
34	36	1,31%
37	39	1,40%
40	50	1,50%

Πίνακας 1 : Ποσοστό αναπλήρωσης ανάλογα με τα έτη ασφάλισης

Το τελικό ποσό της σύνταξης καθορίζεται για όλα τα έτη με βάση το συντελεστή που αντιστοιχεί στο τελευταίο έτος πλήρους ασφάλισης.

Ως μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές, για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης λαμβάνεται υπόψη το ηλικίο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων ασφαλιστικών αποδοχών που έλαβε ο υπάλληλος σε όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου με τον συνολικό αριθμό των μηνών υπηρεσίας που έχει πραγματοποιήσει ο υπάλληλος εντός της χρονικής αυτής περιόδου. Στις συνολικές μηνιαίες αποδοχές δεν συμπεριλαμβάνονται οι αποδοχές του μήνα που υποβλήθηκε η αίτηση συνταξιοδότησης και στους οποίους καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και δώρα εορτών (Χριστούγεννα και Πάσχα) και το επίδομα αδειάς.

Με άλλα λόγια το ποσό που θα πάρει ο ασφαλισμένος όταν βγει στη σύνταξη, υπολογίζεται ως εξής :

$\text{Ύψος σύνταξης} : \text{Συνολικές μηνιαίες αποδοχές} / \text{Συνολικοί μήνες υπηρεσίας}$
--

2.4 Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης-Εξίσωση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών υπαλλήλων του Δημοσίου

Κατά τους εργαζόμενους το μεγάλο «αγκάθι» του νέου ασφαλιστικού είναι η εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών καθώς και η ταυτόχρονη αύξηση των ορίων ηλικίας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Οι έννοιες που θα χρησιμοποιηθούν για να παρουσιαστούν και να γίνουν κατανοητές οι αλλαγές που επήρθαν, είναι παλιός και νέος ασφαλισμένος, όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, σύνταξη ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας και πρόωρη συνταξιοδότηση.

Έτσι, με τον όρο παλιός ασφαλισμένος ονομάζεται ο υπάλληλος που ανεξάρτητα του χρόνου διορισμού του στο Δημόσιο, έχει ασφαλιστεί για πρώτη φορά στον ασφαλιστικό οργανισμό του Δημοσίου μέχρι 31-12-1992.

Με τον όρο νέος ασφαλισμένος θεωρείται ο υπάλληλος που ανεξάρτητα του χρόνου διορισμού στο Δημόσιο, έχει ασφαλιστεί για πρώτη φορά στον ασφαλιστικό οργανισμό του Δημοσίου από 1-1-1993 και μετά.

Όριο ηλικίας συνταξιοδότησης (Ο.Η.) θεωρείται η ηλικία που πρέπει να έχει συμπληρώσει ο ασφαλισμένος προκειμένου να του καταβληθεί η σύνταξή του, αφού θα έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και έτσι θα μπορεί να αποχωρήσει από την υπηρεσία.

Εφόσον ο υπάλληλος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, χωρίς όμως να έχει συμπληρώσει το κατά περίπτωση Ο.Η., μπορεί να αποχωρήσει από την υπηρεσία υποβάλλοντας αίτηση συνταξιοδότησης, και έτσι η αρμόδια Διεύθυνση Συντάξεων να προβεί στην έκδοση πράξης συνταξιοδότησης, παράλληλα όμως θα ανασταλεί η καταβολή της σύνταξης μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου κατά περίπτωση Ο.Η. . Σε μια τέτοια περίπτωση μπορεί ο υπάλληλος να παραμείνει στην υπηρεσία είτε μέχρι τη συμπλήρωση του απαραίτητου ορίου ηλικίας , είτε και μετά την συμπλήρωση του ηλικιακού ορίου να αποχωρήσει οποτεδήποτε , έχοντας θεμελιώσει το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα.

Υπάρχουν και περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται η δυνατότητα αποχώρησης με τη συμπλήρωση συγκεκριμένου συντάξιμου χρόνου ή χρόνου ασφάλισης και χωρίς να είναι απαραίτητη η συμπλήρωση συγκεκριμένου ορίου ηλικίας. Τέτοιες περιπτώσεις αφορούν τη συνταξιοδότηση ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας (Α.Ο.Η.). Σε αυτές τις περιπτώσεις η αποχώρηση δεν επιφέρει μείωση της σύνταξης, αφού δεν συνιστά πρόωρη συνταξιοδότηση αφού η σύνταξη υπολογίζεται βάσει της συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας

Επιπλέον, η αποχώρηση από την υπηρεσία μπορεί να πραγματοποιηθεί με την μορφή πρόωρης συνταξιοδότησης αλλά με μειωμένη σύνταξη.

Πρόωση συνταξιοδότηση ονομάζεται η δυνατότητα που παρέχεται στον εργαζόμενο που έχει θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης, να του καταβληθεί σύνταξη κατά 5 το πολύ χρόνια πριν τη συμπλήρωσή του ορίου ηλικίας με την ανάλογη μείωση της σύνταξης. Η μείωση αυτή εξαρτάται από το πόσο νωρίτερα από την ημερομηνία συμπλήρωσης του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας θα ασκηθεί το δικαίωμα αυτό. Η μείωση αυτή που είναι τμηματική είναι της τάξης του 4,5 % το έτος για όσους θεμελιώσαν δικαίωμα μέχρι 31/12/2010 και 6 % για όσους θεμελιώσαν δικαίωμα μετά την 1/1/2011.

Συνοπτικά, και με βάση το άρθρο 6 του ν. 3865/2010 προβλέπεται :

- α) αύξηση εντός 3τίας τα κατά περίπτωση ισχύοντα για τους δημόσιους υπαλλήλους και τους εξομοιούμενους με αυτούς όρια ηλικίας για τη συνταξιοδότηση
- β) εξίσωση από 1/1/2011 ανδρών και γυναικών που τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης, ως προς τις προϋποθέσεις και τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης
- γ) καθιέρωση ως ημερομηνία ενηλικίωσης των παιδιών την 31 Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους
- δ) οι νέες ρυθμίσεις δεν έχουν εφαρμογή στους υπαλλήλους που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31-12-2010, τόσο ως προς τις προϋποθέσεις και τα ηλικιακά όρια για την συνταξιοδότησή τους, όσο και ως προς τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξής τους
- ε) θέσπιση της δυνατότητας αναγνώρισης ως συντάξιμου χρόνου με εξαγορά χρόνου για κάθε παιδί

Αφού προσδιορίστηκαν οι παραπάνω όροι τώρα μπορούν να παρατεθούν αναλυτικά τα στοιχεία που αφορούν την εξίσωση ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών και των νέων ορίων συνταξιοδότησης.

2.4.1 Υπάλληλοι που έχουν προσληφθεί μέχρι 31/12/1982

Συγκεκριμένα, οι άνδρες που έχουν προσληφθεί μέχρι 31/12/1982 και θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, μπορούν να βγουν στη σύνταξη σε ηλικία 55 ετών με 25ετή υπηρεσία ή στα 65 με 15ετή. Για τις γυναίκες οι οποίες έχουν προσληφθεί κατά την ίδια περίοδο και είναι άγαμες ή έγγαμες ή χήρες με άγαμα παιδιά ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά αρκούσε η συμπλήρωση 17 ετών και 6 μηνών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010. Για όσες συμπλήρωσαν τα 17 έτη και 6 μήνες από την 1η Ιανουαρίου 2011 και μετά τους προστέθηκαν 2,5 έτη για κάθε έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 25 ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας. Κατ' εξαίρεση για τους υπαλλήλους που είχαν τρία τουλάχιστον παιδιά αρκούσε η συμπλήρωση εικοσαετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010, η οποία αυξήθηκε κατά 1 έτος για όσους συμπλήρωσαν την εικοσαετία εντός του έτους 2011 και για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία από 1.1.2012 και μετά κατά 2 έτη για

κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 25 ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από τον χρόνο κατάταξής του.

Έτσι λοιπόν, για τους άνδρες αλλά κυρίως τις γυναίκες που θεμελίωσαν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31/12/1997, για τις οποίες ίσχυαν οι επιμέρους ρυθμίσεις σε σχέση με τους άνδρες, αναφέρεται ο παρακάτω πίνακας:

Α/Α	Κατηγορίες	Διορισθέντες έως 31/12/82 που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης έως 31/12/1997			
		Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Ηλικία	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
1	Άνδρες		25 ή 15	55 65	32 -
2	Γυναίκες ανύπαντρες ή διαζευγμένες ή χήρες χωρίς παιδιά ή με έγγαμα παιδιά		25 ή 15	53 60	32 -
3	Γυναίκες παντρεμένες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά ή χήρες ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά	1992 (1) 1993 (1) 1994 (1) 1995 (1) 1996 (1) 1997 (1) Από 1/1/1993 και μετά οποτεδήποτε	15 15 ½ 16 16 ½ 17 17 ½ 15	53 53 53 53 53 53 60	22 22 ½ 23 23 ½ 24 24 ½ -
4	Γυναίκες με άγαμα-ανήλικα παιδιά (2) ή ανάπηρα παιδιά (50% και άνω) ή με ανάπηρο	1992 (1) 1993 (1) 1994 (1) 1995 (1) 1996 (1) 1997 (1)	15 15 ½ 16 16 ½ 17 17 ½	42 42 ½ 43 43 ½ 44 44 ½	22 22 ½ 23 23 ½ 24 24 ½

	σύζυγο με ποσοστό 67% και άνω	Από 1/1/1993 και μετά οποτεδήποτε	15	60	-
5	Γυναίκες με τρία τουλάχιστον παιδιά και άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι με τρία παιδιά (3)	Οποτεδήποτε	- ή 15 15	- 65(άνδρες) 60(γυναίκες)	20 - -

Πίνακας 2 : Προϋποθέσεις και όρια ηλικίας για συνταξιοδότηση λόγω παραίτησης ή σύνταξης

- (1) Πρόκειται για το έτος που οι γυναίκες της κατηγορίας αυτής συμπλήρωναν 15ετία
- (2) Η ανηλικότητα του παιδιού πρέπει να συντρέχει κατά το χρόνο συμπλήρωσης 15ετίας
- (3) Αφορούσε γυναίκες που δεν μπορούσαν να υπαχθούν στις προαναφερόμενες ευνοϊκότερες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης

Επιπλέον, υπάρχουν και υπάλληλοι ανεξαρτήτου φύλου που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πέραν από 31/12/1997. Για τους υπαλλήλους αυτούς που θεμελιώναν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1/1/1998 παρατηρήθηκαν ανά έτος θεμελίωσης και χρόνια υπηρεσίας τα εξής:

Α/Α	Κατηγορίες	Διορισθέντες έως 31/12/82 που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1/1/1998			
		Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Ηλικία	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.

1	Άνδρες	1998	25	60 ½	32 ½
		1999	25	61	33
		2000	25	61 ½	33 ½
		2001	25	62	34
		2002	25	62 ½	34 ½
		2003	25	63	35
		2004	25	63 ½	35
		2005	25	64	35
		2006	25	64 ½	35
		2007	25	65	35
	ή 15	65	-		
2	Γυναίκες ανόπαντρες ή διαζευγμένες ή χήρες χωρίς παιδιά ή με έγγαμα παιδιά	1998	25	58 ½	32 ½
		1999	25	59	33
		2000	25	59 ½	33 ½
		2001	25	60	34
		2002	25	60	34 ½
		2003	25	60	35
	ή 15	60	-		
3	Γυναίκες παντρεμένες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά ή χήρες ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά (1)	1998 (3)	17 ½	58 ½	24 ½
		1999 (3)	17 ½	59	24 ½
		2000 (3)	17 ½	59 ½	24 ½
		2001 (3)	17 ½	60	24 ½
		ή	15	60	-
4	Γυναίκες με ανήλικα (2) ή ανάπηρα παιδιά (50% & άνω) ή με ανάπηρο σύζυγο με ποσοστό 67% & άνω (1),(2)	1998 (3)	17 ½	50	24 ½
		ή	15	60	-
5	Γυναίκες με τρία τουλάχιστον παιδιά και άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι με τρία τουλάχιστον παιδιά	Οποτεδήποτε	-	-	20
		ή 15	65(άνδρες)	-	
		15	60(γυναίκες)	-	

Πίνακας 3: Προϋποθέσεις και όρια ηλικίας για συνταξιοδότηση λόγω παραίτησης ή σύνταξης

Την ευεργετική διάταξη των 3 παιδιών στο μεταβατικό όριο 2011-2012 δικαιούνταν και δικαιούνται να κάνουν χρήση και οι άνδρες.

Και από τους 2 πίνακες που παρατέθηκαν γίνεται κατανοητό ότι πολλές ρυθμίσεις αφορούν τις γυναίκες που θεμελιώναν δικαίωμα συνταξιοδότησης πριν και μετά το 1997. Αυτό έγινε λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που μπορεί να αντιμετώπιζε μια γυναίκα όπως το να ήταν πολύτεκνη, διαζευγμένη, χήρα καθώς και να είχε παιδί με αναπηρία. Επιπλέον δεν θα πρέπει να αγνοείται και το γεγονός ότι οι ρυθμίσεις αυτές είχαν και σκοπό να επιφέρουν και την ισότητα ως προς τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης μεταξύ ανδρών και γυναικών στο δημόσιο.

Ευεργετικές ρυθμίσεις περιελάμβανε το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο ως προς τη δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικού χρόνου εργασίας μέσω της πληρωμής του. Συγκεκριμένα για τους άνδρες δινόταν η δυνατότητα αναγνώρισης της στρατιωτικής θητείας μέσω εξαγοράς, η οποία υπολογιζόταν στη θεμελίωση του δικαιώματος σύνταξης και στον υπολογισμό της ίδιας της σύνταξης.

Δυνατότητα εξαγοράς πλασματικού χρόνου για τον υπολογισμό της σύνταξης αφορούσε και όσους ήταν απόφοιτοι νοσηλευτικών και όσες μαιευτικών σχολών καθώς και απασχόλησης σε ακτινολογικά εργαστήρια, ανεξαρτήτου έτους θεμελίωσης.

Επιπλέον, υπήρχε δυνατότητα εξαγοράς πλασματικών χρόνων για όσους θεμελιώναν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31/12/2010. Η εξαγορά αυτή ήταν 6,67% επί του συντάξιμου μισθού που καθορίζεται από τον βασικό μισθό συν το 80% του επιδόματος 176 € .

Δηλαδή, βασικός μισθός X 140,85 X 6,67 %.

2.4.2 Υπάλληλοι που έχουν προσληφθεί από 1/1/1983 μέχρι 31/12/1992

Για εκείνους τους δημοσίους υπαλλήλους που έχουν προσληφθεί από 1/1/1983 μέχρι 31/12/1992 προβλεπόταν:

Α/Α	Κατηγορίες	Διορισθέντες από 1/1/1983 και μετά			
		Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Ηλικία	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
1	Άνδρες	1998	25	60 ½	37
		1999	25	61	
		2000	25	61 ½	
		2001	25	62	
		2002	25	62 ½	
		2003	25	63	
		2004	25	63 ½	
		2005	25	64	
		2006	25	64 ½	
		2007	25	65	
	οποτεδήποτε	35	58		
		15	65		
2	Γυναίκες ανύπαντρες ή διαζευγμένες ή χήρες χωρίς παιδιά ή με έγγαμα παιδιά	1998	25	58 ½	37
		1999	25	59	
		2000	25	59 ½	
		2001	25	60	
		οποτεδήποτε	35	58	
		15	60		
3	Γυναίκες με άγαμα-ανήλικα ή ανάπηρα παιδιά(50% και άνω) ή με ανάπηρο σύζυγο με ποσοστό 67% και άνω	Οποτεδήποτε	25	50	37
			15	60	
4	Γυναίκες με 3 τουλάχιστον παιδιά και άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι με 3 τουλάχιστον παιδιά	Οποτεδήποτε	15	65(άνδρες)	20
			15	60(γυναίκες)	

Πίνακας 4: Προϋποθέσεις και όρια ηλικίας για συνταξιοδότηση λόγω παραίτησης ή σύνταξης

Έτσι λοιπόν, άνδρες και γυναίκες που μέχρι 31/12/2010 είχαν συμπληρώσει 25 χρόνια ασφάλισης, είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Αυτό πρακτικά σήμαινε ότι οι εργαζόμενοι μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν με 35 χρόνια ασφάλισης και όριο ηλικίας 58 χρονών ή με 37 χρόνια ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας, ή μητέρες 25 χρόνια υπηρεσίας και 50 ετών, ή μητέρες 3 παιδιών με 20ετία χωρίς όριο ηλικίας. Για την θεμελίωση μπορούσαν να αναγνωριστούν έτη από τα παιδιά και το στρατό.

Άνδρες και γυναίκες που συμπληρώνουν τα έτη υπηρεσίας που απαιτούνται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, ακολουθούν το όριο ηλικίας του έτους θεμελίωσης. Για παράδειγμα, μητέρα με 25 χρόνια υπηρεσίας το 2010 και 45 χρονών, θα συνταξιοδοτηθεί στα 50 χρόνια ανεξαρτήτου εάν ενηλικιωθεί το παιδί της όταν θα είναι 50 χρονών. Μητέρα με 25 χρόνια υπηρεσίας (μαζί με τις αναγνωρίσεις), το 2011 συνταξιοδοτούνταν στα 52 της χρόνια.

Ασφαλισμένος που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης, μπορεί να αποχωρήσει από την υπηρεσία και να συνταξιοδοτηθεί σε ηλικία που ορίζει το έτος θεμελίωσης. Ταυτόχρονα πρέπει να διαθέτει τόσα ασφαλιστικά έτη, όσα ορίζει το έτος θεμελίωσης. Για παράδειγμα άντρας με 25 χρόνια υπηρεσίας το 2011, αποχωρεί από την υπηρεσία 55 ετών, αλλά θα συνταξιοδοτηθεί στα 58 του χρόνια με 36 έτη ασφάλισης.

Ειδική μνεία θα γίνει στη συνταξιοδότηση ανδρών και γυναικών με ανήλικα παιδιά μιας και οι περισσότεροι εργαζόμενοι κάνουν χρήση αυτής της διάταξης (Ν. 3865, παρ. 2β) προκειμένου να βγουν γρηγορότερα στη σύνταξη.

Στο πλαίσιο της εξίσωσης ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών² παρέχεται η δυνατότητα και στους άνδρες υπαλλήλους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2011 και έπειτα, έχοντας κατά το χρόνο θεμελίωσης ανήλικο παιδί, να συνταξιοδοτούνται με το ίδιο ηλικιακό όριο που ισχύει για τις γυναίκες υπαλλήλους μητέρες ανηλίκων παιδιών.

Έτσι για τους άνδρες και τις γυναίκες υπαλλήλους που συμπληρώνουν 25ή συντάξιμη υπηρεσία ή 25ή ασφάλιση κατά περίπτωση και το χρονικό αυτό διάστημα έχουν ανήλικο παιδί, η καταβολή της σύνταξης θα είναι δυνατή με τη συμπλήρωση του 52ού έτους ηλικίας τους, ενώ για όσους συμπληρώνουν την 25ετία το 2012 η καταβολή της σύνταξης θα είναι δυνατή με την συμπλήρωση του 55ού έτους ηλικίας τους.

Για όσους θα συμπληρώσουν 25ετία από 1/1/2013 και έπειτα, σταματούν οι ευνοϊκές συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις για τους άνδρες και τις γυναίκες με ανήλικα παιδιά και ορίζεται το 65ο έτος ηλικίας ως ενιαίο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης.

---

² Με βάση την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-559/07 κρίθηκε ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς την ηλικία συνταξιοδότησης και την ελάχιστη απαιτούμενη υπηρεσία θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αντιβαίνουν με όσα προβλέπονται στο άρθρο 141 της Συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, παραβιάζοντας την αρχή της ισότητας ως προς την καταβολή αμοιβής. Έτσι, με βάση τις διατάξεις των παρ. 1 έως 11 του άρθρου 6 του ν 3865/2010 και σε συνδυασμό της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, εξομοιώνονται από 1//2011 άνδρες και γυναίκες δημόσιο υπάλληλοι ως προς τις προϋποθέσεις και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών με ανήλικα παιδιά ορίζονται στον ακόλουθο πίνακα

Κατηγορία	Θεμελίωση μέχρι 31/12/2010		Θεμελίωση από 1/1/2011		
	Έτη θεμελίωσης	Ο.Η.	Έτος θεμελίωσης (συμπλήρωση 25ετίας)	Έτη θεμελίωσης	Ο.Η.
Γυναίκες με ανήλικο παιδί	25	50	2011	25	52
			2012	25	55
			2013	25	65
Άνδρες με ανήλικο παιδί	25	65	2011	25	52
			2012	25	52
			2013	25	65

Για τους υπόλοιπους υπαλλήλους δηλ. άνδρες και γυναίκες με άγαμα ή έγγαμα παιδιά ή χωρίς παιδιά, χήρου/ες και διαζευγμένοι με ή χωρίς παιδιά (παρ.2β, εδάφιο β και γ) προβλέπονται τα εξής:

Για τις γυναίκες αυξανόταν σταδιακά εντός 3ετών το όριο ηλικίας για όσες θεμελιώναν δικαίωμα σύνταξης από 1/1/2011 και μετά, στο 61ο για όσες θεμελιώναν το 2011, στο 63ο για όσες θεμελιώνουν το 2012 και το 65ο για όσες θεμελιώνουν το 2013.

Ο απαιτούμενος χρόνος για θεμελίωση συνταξιοδότησης παραμένει ο ίδιος δηλ. 25ετία.

Στα πλαίσια της εξίσωσης ορίστηκε ως μεταβατική περίοδος το 2011 και 2012 και διάστημα κατά το οποίο προβλέπονται μειώσεις στα Ο.Η.. Συγκεκριμένα, η συνταξιοδότηση για τους άνδρες μειώνεται από τα 65 στα 61 χρόνια ηλικίας για εκείνους που θεμελιώναν δικαίωμα το 2011, στα 63 χρόνια ηλικίας για εκείνους που θεμελιώνουν το 2012 ενώ από το 2013 και μετά ορίζονται πάλι τα 65 χρόνια.

2.4.3 Υπάλληλοι που έχουν προσληφθεί μετά τις 1/1/1993

Οι τεράστιες αλλαγές προκύπτουν για εκείνους που έχουν διοριστεί μετά την 1/1/1993, αφού θα πρέπει να συμπληρώσουν 37ετή παραμονή στην εργασία προκειμένου να βγουν στη σύνταξη., ενώ το όριο για πρόωρη σύνταξη είναι τα 60 έτη ηλικίας. Για τους

ασφαλισμένους από 1/1/1993 η ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών οφείλεται μόνο στην περίπτωση της ύπαρξης ανηλίκων, ή πολυτέκνων, ή αναπήρων, αφού απαραίτητα προϋπόθεση για να βγει κανείς στη σύνταξη, όπως προαναφέρθηκε, είναι η συμπλήρωση 37 ετών εργασίας. Η εξίσωση, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 54/2006, ξεκινάει άμεσα από το 2013 (αφού πριν το 2013 δεν έχει θεμελιωθεί δικαίωμα 20ετίας) και ισχύουν οι ίδιοι όροι και προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με τις ασφαλισμένες πριν το 1992. Ορίζεται ότι όσοι και όσες είχαν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31/12/2010, δεν θίγονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Για παράδειγμα, άνδρες και γυναίκες με ανήλικα παιδιά, οι οποίοι μέχρι 31/12/2010 είχαν όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, οι μεν άνδρες το 65ο έτος, οι δε γυναίκες το 50ό, εξισώθηκαν σταδιακά από 1-01-2011 εντός μεταβατικής περιόδου 3 ετών.

Δηλαδή, όσες γυναίκες συμπλήρωσαν 25 έτη εργασίας μέχρι το 2011, θα έπρεπε να είναι 52 ετών τουλάχιστο. Όσες συμπληρώνουν 25ετία μέχρι το 2012, θα πρέπει να είναι 55 ετών και όσες 25ετία μέχρι το 2013, θα πρέπει να είναι 65 ετών. Επιπλέον, το όριο σχετικά με την λήψη πρόωρης συνταξιοδότησης σε ηλικία 60 ετών, φανερώνει τη βίαιη και απότομη μεταβολή των ορίων ηλικίας προς τα πάνω και φαίνεται για πρώτη φορά η μεγάλη αλλαγή που επήλθε στις γυναίκες σχετικά με την αύξηση του ορίου ηλικίας για συνταξιοδότηση.

Αναλυτικότερα για τους νέους ασφαλισμένους, για εκείνους δηλαδή που έχουν προσληφθεί μετά την 1/1/1993 και μετά προβλέπονται τα εξής :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ασφαλισθέντες από 1/1/1993 και μετά		
	Έτη υπηρεσίας/όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης	Ο.Η. (για πρόωρη/μειωμένη σύνταξη)	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
Άνδρες και Γυναίκες	15/65	60	37
Γυναίκες με ανήλικα ή ανίκανα παιδιά	20/55	60	37
Γυναίκες με 3 παιδιά τουλάχιστον	20/56 (3 παιδιά) 20/53 (4 παιδιά) 20/50 (5 και άνω)	60	37

Από 1/1/2013 και στα πλαίσια της εξίσωσης ανδρών και γυναικών καθώς και της εξίσωσης παλαιών και νέων ασφαλισμένων τα σημαντικά σημεία που πρέπει να αναφερθούν είναι ότι:

- Αυξάνονται τα έτη θεμελίωσης συνταξιοδότησης γυναικών υπαλλήλων με ανίκανα ή ανήλικα παιδιά από 20 σε 25 χρόνια. Επιπλέον, αυξάνεται μόνο για τις γυναίκες με ανήλικα παιδιά ή 3 τουλάχιστον, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης στα 65 χρόνια.
- Μειώνεται το όριο ηλικίας ανδρών και γυναικών με ανίκανα παιδιά για τους άνδρες από τα 65 στα 50 χρόνια και για τις γυναίκες από τα 55 στα 50 χρόνια

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι τα νέα όρια ηλικίας προκύπτουν για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης πριν και μετά το 2013.

Κατηγορίες	Μέχρι 31/12/2012		Από 1/1/2013
	Έτη υπηρεσίας/Ο.Η.	Ο.Η.(Για πρόωρη-μειωμένη σύνταξη)	Έτη υπηρεσίας/Ο.Η.
Άνδρες και Γυναίκες	15/65	60	15/65
Γυναίκες με ανίκανα παιδιά	20/55	50	25/50
Γυναίκες με ανήλικα παιδιά	20/55	50	15/65
Άνδρες με ανίκανα παιδιά	Δεν προβλεπόταν η συνταξιοδότηση ανδρών με ανίκανα παιδιά. Ίσχυε η προϋπόθεση 15/65		25/50
Γυναίκες με 3 παιδιά τουλάχιστο	20/56 (3) 20/53 (4) 20/50 (5 και άνω)	-	15/65

2.5 Αναγνώριση πλασματικού χρόνου εργασίας

Όπως λέχθηκε και προηγουμένως, ο νόμος προβλέπει και την αναγνώριση πλασματικού χρόνου εργασίας για την εξασφάλιση συνταξιοδοτικού δικαιώματος (άρθρο 17). Αναγνωρίζονται έτσι :

- Η στρατιωτική θητεία
- Τα παιδιά (1 για το πρώτο και 2 για κάθε επόμενο και μέχρι τρίτο. Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη με την προϋπόθεση ότι ο υπάλληλος έχει συμπληρώσει 15 χρόνια πραγματικής υπηρεσίας. Η αναγνώριση επιτρέπεται σε όσους μέχρι 31/12/2010 δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης.
- Ο χρόνος σπουδών
- Ο χρόνος αδείας άνευ αποδοχών για ανατροφή παιδιού μέχρι 6 ετών

Ωστόσο, ο χρόνος που μπορεί ένα εργαζόμενος να εξαγοράσει υπόκειται σε κάποιες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, ο χρόνος που αναγνωρίζεται για σπουδές, στρατό, άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή παιδιού καθορίζεται :

- Σε 4 έτη για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης εντός του 2011
- Σε 5 έτη για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης εντός του 2012
- Σε 6 έτη για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης εντός του 2013
- Σε 7 έτη για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης εντός του 2014

2.6 Αναπροσαρμογή συντάξεων και ανακαθορισμός ορίων ηλικίας

Η διάταξη αυτή που αποτελεί το άρθρο 7 του 3865/2010 προβλέπει ότι από την 1/1/2011 οι καταβαλλόμενες συντάξεις αναπροσαρμόζονται μόνο με κοινή απόφαση των υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εργασίας.

Από 1/1/2011 και κάθε 2 χρόνια η Εθνική Αναλογιστική Αρχή θα εκπονεί αναλογιστικές μελέτες που θα επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της συνταξιοδοτικής δαπάνης. Οι συντάξεις θα ανακαθορίζονται με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Έτσι, το ύψος των

δαπανών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει μέχρι το 2060 τις 2,5 επιπλέον μονάδες του ΑΕΠ με σημείο αναφοράς το 2009.

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης ανεξαρτήτου του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση θα ανακαθορίζονται σύμφωνα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας με έτος αναφοράς τα 65 χρόνια. Η ισχύς αυτής της διάταξης έχει αρχίσει από 1/1/2012 και κατά την πρώτη εφαρμογή της λαμβάνεται υπόψη η δεκαετία 2010-2020. Από 1/1/2024 τα όρια ανακαθορίζονται ανά 3ετία με ειδικό νόμο που ψηφίζεται το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και τη Eurostat και αφορούν το επόμενο έτος.

2.7 Προσαυξήσεις συντάξεων πέραν των 35 ετών εργασίας

Ο ν.3865 προβλέπει επίσης και αύξηση των συντάξεων με την προϋπόθεση για παραμονή στην εργασία επιπλέον ετών. Έτσι το ποσοστό σύνταξης του μηνιαίου συντάξιμου μισθού των υπαλλήλων ή στρατιωτικών που προσλήφθηκαν στο δημόσιο μέχρι 31.12.1992 και παραμένουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμου χρόνου, αυξάνεται κατά 2,5% για κάθε έτος υπηρεσίας πέραν του 35ου έτους μέχρι και του 40ού.

Η προσαύξηση δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2015 και μετά.

2.8 Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων

Αναφορά θα πρέπει να γίνει και στη θέσπιση με βάση το άρθρο 11 της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων (ΕΑΣ).

Συγκεκριμένα θεσπίστηκε από 1/8/2010 η ΕΑΣ, σε λογαριασμό με οικονομική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΑΚΑΓΕ). Σκοπός του λογαριασμού είναι η κάλυψη των ελλειμμάτων των κλάδων κύριας ασφάλισης των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Η χρηματοδότησή της γίνεται με παρακράτηση μηνιαίως ενός ποσοστού από τις καταβαλλόμενες συντάξεις του Δημοσίου .

Έτσι, προβλέπεται ότι :

- Για συντάξεις από 1400,01 € μέχρι 1700 €, παρακρατείται το 3%³
- Για συντάξεις από 1700,01 € μέχρι 2000 €, παρακρατείται το 4 %
- Για συντάξεις από 2000,01 € μέχρι 2300 €, παρακρατείται το 5 %
- Για συντάξεις από 2300,01 € μέχρι 2600 €, παρακρατείται το 6%
- Για συντάξεις από 2600,01 € μέχρι 2900 €, παρακρατείται το 7%
- Για συντάξεις από 2900,01 € μέχρι 3200 €, παρακρατείται το 8 %
- Για συντάξεις από 3200,01 € μέχρι 3500 €, παρακρατείται το 9 %
- Για συντάξεις από 3500,01 € και άνω, παρακρατείται το 10 %

Από την παρακράτηση εξαιρούνται όσοι λαμβάνουν επίδομα ανικανότητας⁴ καθώς και όσοι λαμβάνουν πολεμική σύνταξη ή σύνταξη ως παθόντες στην υπηρεσία ή εξαιτίας αυτής.

---

³ Σημειώνεται ότι για όσους λαμβάνουν σύνταξη μικρότερη των 1400 €, δεν τους παρακρατείται εισφορά

⁴ Τα επιδόματα ανικανότητας και αναπηρίας λαμβάνονται ύστερα από έγκριση από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές συμπεριλαμβανομένων και των αντιστοιχών των σωμάτων ασφαλείας Α.Σ.Υ.Ε., Α.Ν.Υ.Ε., Α.Α.Υ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 5 του 3865. Τα αντίστοιχα ποσοστά αναπηρίας – ανικανότητας, που συνεπάγονται κάθε πάθηση προκαθορίζονται με εκατοστιαία αναλογία που προβλέπεται στο Ενιαίο Κανονισμό Προσδιορισμού Αναπηρίας στο ν. 3863/2010, άρθρο 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Έρευνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό διατυπώνεται αναλυτικά η έρευνα που πραγματοποιήθηκε σχετικά με τις απόψεις των εργαζομένων στην μεταρρύθμιση του δημοσίου ασφαλιστικού και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις που μπορεί να έχει στην μονάδα υγείας (Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης) στις 3 βασικές υπηρεσίες, δηλ. στην ιατρική, τη νοσηλευτική και τη διοικητική.

Σκοπός

Η μελέτη αυτή είχε ως αντικείμενό της τη διερεύνηση των απόψεων των εργαζομένων του Γενικού Νοσοκομείου Σπάρτης σχετικά με την αναμόρφωση του ασφαλιστικού του Δημοσίου με την εφαρμογή του ν.3865/2010 καθώς και τις απόψεις τους σχετικά με τις επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν οι νέες ρυθμίσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών στην αναφερόμενη μονάδα υγείας.

Υλικό-Μέθοδος

Η παρούσα δειγματοληπτική έρευνα πραγματοποιήθηκε με την συνεργασία των μονίμων εργαζομένων του Γενικού Νοσοκομείου Σπάρτης που υπηρετούν στις 3 βασικές υπηρεσίες, τη Διοικητική τη Νοσηλευτική και την Ιατρική Υπηρεσία.

Χρησιμοποιήθηκε από τις μεθόδους έρευνας η δημοσκόπηση μέσω της διακίνησης δομημένου ερωτηματολογίου, που περιελάμβανε κλειστές ερωτήσεις, προς τους εργαζομένους των υπηρεσιών αυτών με τέτοιο τρόπο που να μας επιτρέπεται να πούμε ότι το δείγμα μας είναι αντιπροσωπευτικό, δηλ. τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν από αυτό (δηλ. το δείγμα) να μπορούν να γενικευτούν και για τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Θεωρήθηκε αναγκαίο να αξιοποιηθούν αυτές οι 3 υπηρεσίες της μονάδας (και όχι επιπλέον η Τεχνική και η Πληροφορική) λόγω του ότι αυτές οι υπηρεσίες αποτελούν τον κύριο εκφραστή μέσω της συνεργασίας τους στην παροχή της φροντίδας υγείας. Με άλλα λόγια είναι οι υπηρεσίες με τις οποίες οι πολίτες έρχονται σε άμεση επαφή λόγω της ανάγκης τους για αποκατάσταση της υγείας τους.

Ως πληθυσμός της έρευνας θεωρήθηκε ο συνολικός αριθμός των μόνιμων εργαζομένων που απασχολούνται Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης (292).

Το δειγματοληπτικό πλαίσιο αφορά τους μόνιμους υπαλλήλους που απασχολούνται στην ιατρική, την νοσηλευτική και τη διοικητική υπηρεσία (248).

Από αυτούς επιλέχθηκε ένα δείγμα 70 ατόμων που απασχολούνται σε αυτές τις υπηρεσίες και στους οποίους διακινήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο που περιελάμβανε ερωτήσεις κλειστού τύπου που αρχικά περιελάμβαναν τα γενικά στοιχεία (π.χ. φύλο, ηλικία, υπηρεσία απασχόλησης), το επίπεδο εκπαίδευσης και έπειτα τις απόψεις τους για τις αλλαγές στο ασφαλιστικό και τις τυχόν επιπτώσεις στις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας.

Αποτελέσματα

Από τη Νοσηλευτική Υπηρεσία το δείγμα (40 άτομα) αφορούσε άγαμους/ες, παντρεμένους/ες εργαζόμενους με ή χωρίς παιδιά που είτε υπηρετούν αποκλειστικά σε κλινικές και τμήματα του νοσοκομείου, είτε απασχολούνται σε ένα γενικό πλάνο υποστήριξης όπως τραυματιοφορείς, βοηθοί νοσοκόμων, υποστήριξη χειρουργείου και κλινικών όποτε παρίσταται ανάγκη. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά τα συλλεγόμενα στοιχεία:

Φύλο	N	%	N	%
Άνδρας	5	12,5		
Γυναίκα			35	87,5
Ηλικιακή ομάδα				
30-40	1	20	19	54,3
40-50	2	40	13	37,1
50-60	2	40	3	8,6
60 +	-	-	-	-
Οικογενειακή κατάσταση				
Άγαμος/η	2	40	6	17,1
Έγγαμος/η	3	60	29	82,9
Αριθμός τέκνων				
0	-	-	5	17,24
1	-	-	2	6,9
2	3	100	17	58,62

3 +	-	-	5	17,24
Περίοδος πρόσληψης				
Πριν το 1993	2	40	16	45,7
Μετά το 1993	3	60	19	54,3
Επίπεδο εκπαίδευσης				
Υ.Ε.	1	20	1	2,9
Δ.Ε	4	80	15	42,9
Τ.Ε.	-	-	17	48,5
Π.Ε.	-	-	2	5,7

Πίνακας 8: Γενικά χαρακτηριστικά του δείγματος που αφορούν όσους εργάζονται στη νοσηλευτική υπηρεσία του Γ.Ν. Σπάρτης

Από τη Διοικητική υπηρεσία το δείγμα (10 άτομα) αφορούσε άγαμους/ες, παντρεμένους/ες εργαζόμενους με ή χωρίς παιδιά που υπηρετούν στα εξωτερικά ιατρεία, στην υποδιεύθυνση διοικητικού και την υποδιεύθυνση λογιστικού. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά τα συλλεγόμενα στοιχεία:

Φύλο	N	%	N	%
Άνδρας	5	50		
Γυναίκα			5	50
Ηλικιακή ομάδα				
30-40	-	-	-	-
40-50	2	40	2	40
50-60	3	60	3	60
60 +	-	-	-	-
Οικογενειακή κατάσταση				
Άγαμος/η	2	40	-	-
Έγγαμος/η	3	60	5	100
Αριθμός τέκνων				
0	-	-		
1	-	-	1	20

2	2	66,7	3	60
3 +	1	33,3	1	20
Περίοδος πρόσληψης				
Πριν το 1993	3	60	5	100
Μετά το 1993	2	40	-	-
Επίπεδο εκπαίδευσης				
Υ.Ε	2	40	-	-
Δ.Ε	2	40	3	60
Τ.Ε.	-	-	2	40
Π.Ε.	1	20	-	-

Πίνακας 9 : Γενικά χαρακτηριστικά του δείγματος που αφορούν όσους εργάζονται στη διοικητική υπηρεσία του Γ.Ν. Σπάρτης

Από την Ιατρική Υπηρεσία το δείγμα (20 άτομα) αφορούσε άγαμους/ες, παντρεμένους/ες ιατρούς με ή χωρίς παιδιά που υπηρετούν στις κλινικές και στα τμήματα του Γ.Ν. Σπάρτης. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά τα συλλεγόμενα στοιχεία:

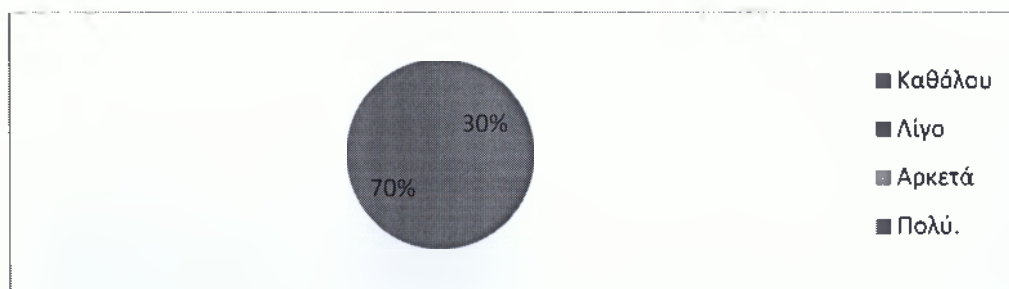
Φύλο	N	%	N	%
Άνδρας	10	50		
Γυναίκα			10	50
Ηλικιακή ομάδα				
30-40	4	40	3	30
40-50	3	30	3	30
50-60	3	30	4	40
60 +	-	-	-	-
Οικογενειακή κατάσταση				
Άγαμος/η	2	20	2	20
Έγγαμος/η	8	80	8	80
Αριθμός τέκνων				
0	2	25	-	-
1	3	37,5	2	25

2	3	37,5	5	62,5
3 +	-	-	1	12,5
Περίοδος πρόσληψης				
Πριν το 1993	5	50	3	30
Μετά το 1993	5	50	7	70

Πίνακας 10: Γενικά χαρακτηριστικά του δείγματος που αφορούν όσους εργάζονται στην ιατρική υπηρεσία του Γ.Ν. Σπάρτης

3.1 Αποτελέσματα Διοικητικής Υπηρεσίας

Αναλυτικότερα, στην διοικητική υπηρεσία διαπιστώνεται ότι σχετικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις με το ν.3865/2010 δίνουν λύσεις στα χρόνια προβλήματα που αντιμετώπιζε το ασφαλιστικό των δημοσίων υπαλλήλων όπως στην γρήγορη καταβολή του εφάπαξ και της σύνταξης τα εξής :

Γράφημα 1: Απόψεις διοικητικών υπαλλήλων σχετικά με τις νέες ασφαλιστικές ρυθμίσεις

Από το παραπάνω γράφημα προκύπτει ότι:

Η πλειονότητα των διοικητικών υπαλλήλων 70% (7/10) θεωρεί ότι οι νέες ασφαλιστικές ρυθμίσεις δεν βοηθούν στην επίλυση των σημαντικών προβλημάτων που αντιμετώπιζαν τα ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου συμπεριλαμβανομένων της καταβολής του εφάπαξ και της σύνταξης, ενώ το 30 % (3/10) θεωρεί ότι θα βελτιωθεί έστω και λίγο η λειτουργία των ταμείων σχετικά με την διευθέτηση αυτών των προβλημάτων.

Κανένας δεν πιστεύει ότι θα βελτιωθεί αρκετά ή πολύ η κατάσταση των ταμείων ως προς την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεών τους προς τους ασφαλισμένους.

- Σε ποσοστό 100% θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις δίνουν λύσεις από καθόλου έως λίγο στα προβλήματα των ασφαλιστικών ταμείων του Δημοσίου.

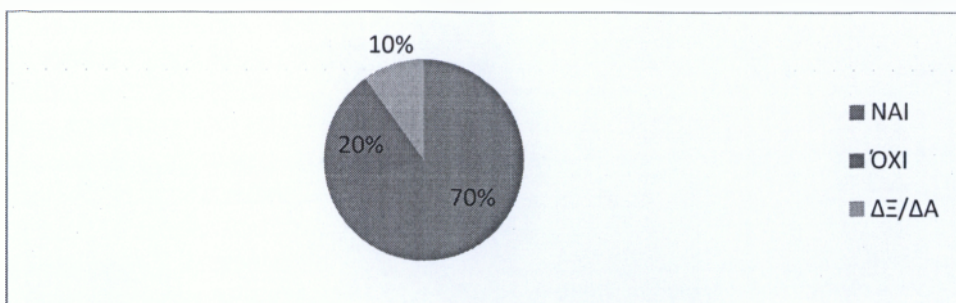
- Στους άνδρες το 20% (1/5) θεωρεί ότι καθόλου δεν θα βοηθήσουν οι νέες ρυθμίσεις, ενώ το 80% (4/5) πιστεύει ότι έστω και λίγο μπορεί να βελτιωθεί η κατάσταση.
- Στις γυναίκες το 40% (2/5) θεωρεί ότι καθόλου δεν θα βοηθήσουν οι νέες ρυθμίσεις, ενώ το 60% (3/5) θεωρεί ότι έστω και λίγο θα βελτιωθεί η κατάσταση.
- Από το σύνολο των υπαλλήλων υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Υ.Ε.) και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Δ.Ε.) (7/10),σε ποσοστό 85,7% (6/7) πιστεύουν ότι οι νέες ρυθμίσεις θα βοηθήσουν λίγο στην ομαλοποίηση της κατάστασης, ενώ μόνο το 14,35 (1/7) πιστεύει ότι δεν θα βοηθήσει καθόλου.
- Από το σύνολο των υπαλλήλων τεχνολογικής εκπαίδευσης (Τ.Ε.) και πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (Π.Ε.) (3/10), το 66,6% (2/3) πιστεύουν ότι οι νέες ρυθμίσεις θα βοηθήσουν στην επίλυση των προβλημάτων ενώ το 33,3% (1/3) πιστεύει ότι καθόλου δεν θα επιλυθούν τα προβλήματα με τον ν.3865.

Σε κάθε περίπτωση παρατηρούμε ότι οι διοικητικοί υπάλληλοι εκφράζουν την απογοήτευσή τους και την απαισιοδοξία τους για την αποτελεσματικότητα των μέτρων του νέου ασφαλιστικού του δημοσίου που προέκυψαν με την θέσπιση του ν.3865/2010.

Στο ερώτημα αν οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθογενειών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία ή αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να επιτευχθεί η γρηγορότερη δημοσιονομική προσαρμογή, παρατηρούμε ότι:

- Το 70% (7/10) πιστεύει ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθογενειών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου, ενώ μόνο το 30% (3/10) πιστεύει ότι ήταν απόρροια της γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής που ακολουθήθηκε.

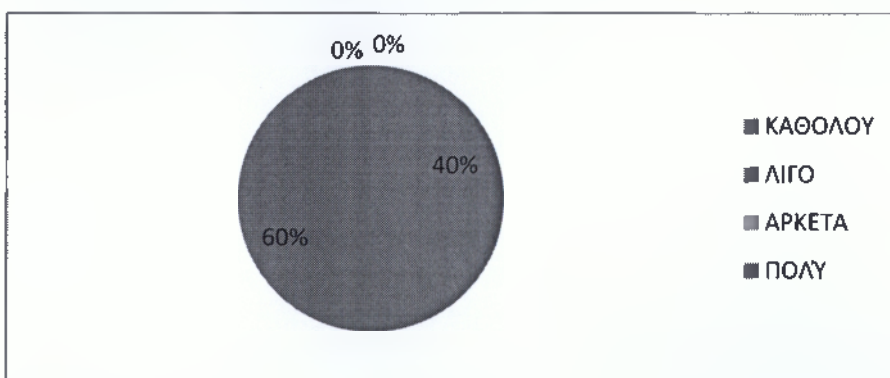
Στο ερώτημα αν οι ίδιοι πιστεύουν ότι η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων διαπιστώνεται ότι :

Γράφημα 2: Καταγραφή των προσδοκιών των εργαζομένων για το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ στη διαμόρφωση των νέων συνθηκών ασφάλισης

- Το 70% (7/10) θεωρεί ότι η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων, επιδεικνύοντας μεγαλύτερη και αποτελεσματικότερη διαπραγματευτική ικανότητα.
- Το 20% (2/10) πιστεύει ότι η ΠΟΕΔΗΝ δεν θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων, ίσως και λόγω των οικονομικών συγκυριών που αντιμετώπιζε η χώρα εκείνη την περίοδο.
- Ενώ μόλις το 10% (1/10) δεν μπόρεσε να εκφράσει ή να έχει άποψη πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Τώρα στο ερώτημα αν οι ίδιοι έχουν μείνει ικανοποιημένοι από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ παρατηρούμε ότι:

Γράφημα 3: Βαθμός ικανοποίησης για το έργο της ΠΟΕΔΗΝ στην διαμόρφωση των νέων ασφαλιστικών συνθηκών

- ❖ Το 60% (6/10) δεν είναι καθόλου ικανοποιημένοι από το ρόλο που διαδραμάτισε η ΠΟΕΔΗΝ, ενώ το 40% (4/10) είναι λίγο ικανοποιημένοι από το ρόλο της.
- ❖ Κανένας δεν είναι ικανοποιημένος αρκετά ή πολύ από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ.

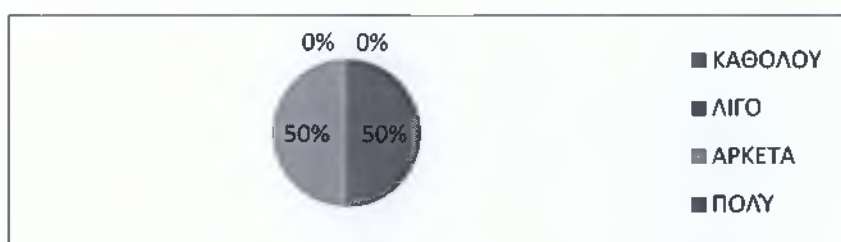

- ❖ Οι γυναίκες σε ποσοστό 60% (3/5) μένουν λίγο ικανοποιημένες από το ρόλο της, ενώ το 40% (2/5) καθόλου ικανοποιημένες. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το 60% αφορά γυναίκες έγγαμες, που έχουν διοριστεί πριν το 1993 και δεν εμπίπτουν στις νέες ρυθμίσεις αλλά όμως μπορούν και να εκμεταλλευτούν ορισμένες διατάξεις του ν.3865/2010 όπως αναγνώριση χρόνου σπουδών και ανατροφής τέκνων βγαίνοντας έτσι γρηγορότερα στη σύνταξη.
- ❖ Οι άνδρες σε ποσοστό 60% (3/5) μένουν λίγο ικανοποιημένοι από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ, ενώ το 40% (2/5) έχει μείνει καθόλου ικανοποιημένο. Εδώ μπορούμε να αναφέρουμε ότι το 60% μπορεί να αιτιολογηθεί λόγω των διατάξεων του ν.3865 που επιτρέπει στους άνδρες να αναγνωρίσουν και να εξαγοράσουν χρόνια όπως χρόνια σπουδών και στρατού.

Στο ερώτημα αν οι ίδιοι είναι ενημερωμένοι επαρκώς για τις νέες αλλαγές, είτε από την ΠΟΕΔΗΝ, είτε από τα ΜΜΕ, είτε οι ίδιοι ενδιαφέρθηκαν διαπιστώνεται ότι :

- ⬇ Το 60% (6/10) είναι λίγο ενημερωμένοι πάνω στις νέες ρυθμίσεις, ενώ το 40% (4/10) είναι αρκετά ενημερωμένοι.
- ⬇ Από το 60% που είναι λίγο ενημερωμένοι, οι 5/6 είναι άνδρες, από τους οποίους οι 2/5 είναι άγαμοι και οι υπόλοιποι 3/5 έγγαμοι.
- ⬇ Το 40% είναι γυναίκες έγγαμες και με παιδιά, οπότε μπορεί αιτιολογηθεί το ποσοστό αυτό, αφού υπάρχουν όπως έχει προαναφερθεί διατάξεις στο νόμο που προβλέπουν αναγνώριση πλασματικού χρόνου όπως χρόνια σπουδών, ανατροφή τέκνων.

Στην ερώτηση αν θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις θα έχουν επίπτωση στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών γενικά, θεωρούν:

Γράφημα 4: Προβλέψεις διοικητικών για τυχόν επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών

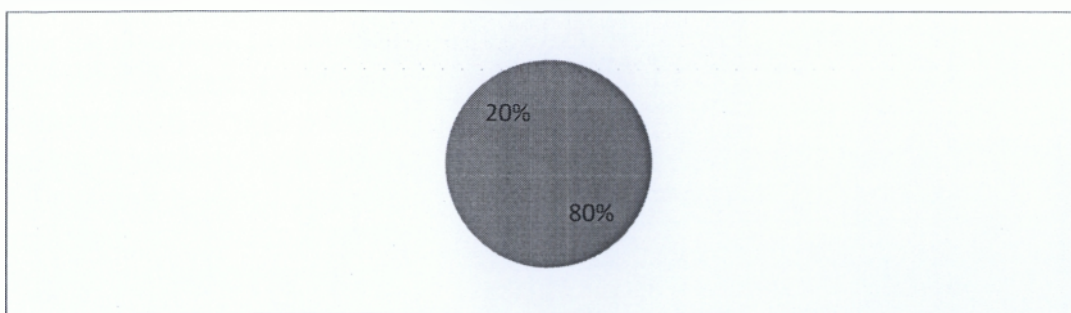
- Τα αποτελέσματα εδώ είναι μοιρασμένα, αφού το 50% (5/10) απάντησε ότι λίγο θα επηρεαστούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το υπόλοιπο 50% (5/10) θεωρεί ότι θα επηρεαστούν αρκετά οι παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Και ως προς το φύλο είναι μοιρασμένες οι απόψεις, αφού το 40% των γυναικών και το 60% των ανδρών θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο ενώ το 60% των γυναικών και το 40% των ανδρών θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά.

Σε πιο συγκεκριμένη ερώτηση για το αν ενδέχεται αυτή η επίπτωση να επηρεάσει τη συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς ιδίως στο νοσηλευτικό τομέα και να οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση καθηκόντων, παρατηρείται ότι:

- Το 50% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί έστω και λίγο η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού προς τους ασθενείς, το 20% θεωρεί ότι δεν θα επηρεαστεί, το 20% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά, ενώ το 10% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί πολύ.
- Μπορούμε να πούμε ότι το 70% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί από καθόλου έως λίγο η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού, ενώ το 30% θα επηρεαστεί από αρκετά έως πολύ.
- Η πλειοψηφία των γυναικών 60% (3/5) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά έως πολύ η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού προς τους ασθενείς, εν αντιθέσει με την αντίστοιχη των ανδρών που σε ποσοστό 60% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο.

Στο ερώτημα τώρα αν αυτή η επίπτωση έχει ως αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι και οι ασθενείς να βιώνουν μέσα σε ένα κλίμα έντασης και έντονης ψυχολογικής φόρτισης παρατηρείται ότι :

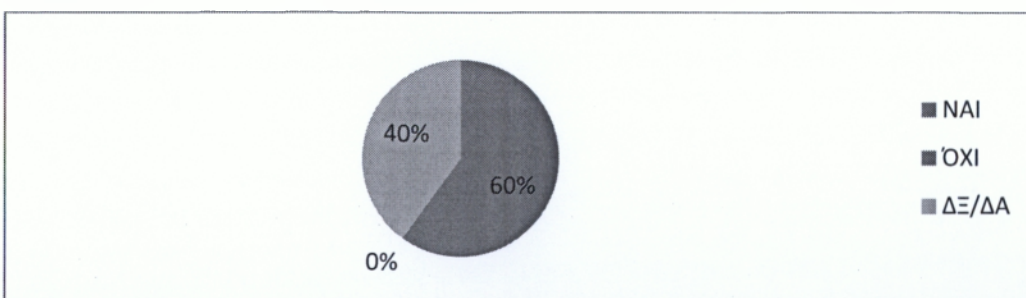
- Το 80% θεωρεί ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο είναι πολύ πιθανό ή καλύτερα πιστεύουν ότι θα δημιουργηθούν τέτοια προβλήματα, σε αντίθεση με το 20% που δεν θεωρεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο πιθανό και δεν πιστεύει στη δημιουργία τέτοιων συμπεριφορών. (βλ. γράφημα 5)

Γράφημα 5: Εκτίμηση εργαζομένων σχετικά με τη τέλεση καθηκόντων υπό ιδιαίτερο καθεστώς

Κάτι τέτοιο μπορεί να εξηγηθεί για παράδειγμα από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης που σημαίνει περισσότερα έτη εργασίας. Είναι φυσιολογικό ένας εργαζόμενος που κοντεύει να θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης και πληροφορηθεί ότι απαιτούνται επιπλέον χρόνια εργασίας, να του προκληθούν μη ευχάριστα συναισθήματα που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την απόδοσή του και έτσι να αποκτήσει αντικίνητρα για εργασία τα οποία θα υποβαθμίσουν γενικότερα την παροχή φροντίδας υγείας προς τους ασθενείς, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένταση και εκνευρισμός και από τα δύο μέρη, φαινόμενα και καταστάσεις που υποβαθμίζουν και ναρκοθετούν, όπως είπαμε και πριν, την παροχή φροντίδας υγείας.

Στο αν η μεταρρύθμιση αυτή θα συμβάλει στη διατήρηση του φαινομένου των ιδιωτικών πληρωμών από τους ασθενείς προς ορισμένους ιατρούς, είτε λόγω της αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, είτε λόγω της ανεπάρκειας που αισθάνονται στην αποζημίωσή τους για τις υπηρεσίες που προσφέρουν⁵, παρατηρούμε ότι :

Γράφημα 6: Εκτίμηση σχετικά με το κατά πόσο ευνοούνται οι ιδιωτικές πληρωμές από το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο

⁵ Εδώ λαμβάνεται υπόψη ότι οι γιατροί δεν μένουν ικανοποιημένοι από τις απολαβές που παίρνουν, σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που προσφέρουν και το κενό που δημιουργείται έρχεται να το καλύψουν οι ιδιωτικές πληρωμές (φακελάκι), προκειμένου οι ασθενείς να επιτύχουν «καλύτερη» φροντίδα υγείας και έτσι πιο γρήγορη αποκατάσταση της υγείας τους.

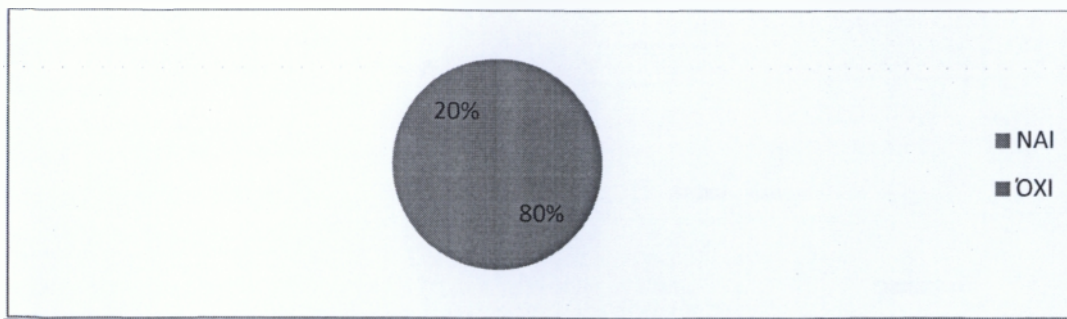
- ⬇ Το 60% (6/10) πιστεύει ότι θα διατηρηθεί το φαινόμενο των ιδιωτικών πληρωμών από τους ασθενείς προς ορισμένους ιατρούς, ενώ το 40% (4/10) δεν έχει άποψη για το θέμα ή αρνείται να απαντήσει.
- ⬇ Κανένας δεν πιστεύει ότι θα καταπολεμηθούν οι ιδιωτικές πληρωμές με το παρόν ασφαλιστικό πλαίσιο.
- ⬇ Η πλειοψηφία των γυναικών (80%) θεωρεί ότι θα συνεχιστούν οι ιδιωτικές πληρωμές, σε αντίθεση με τους άνδρες που η πλειοψηφία τους (60%) δεν έχει άποψη για το θέμα ή αρνείται να απαντήσει.
- ⬇ Η πλειοψηφία εκείνων που θεώρησαν ότι το νέο νομοσχέδιο συμβάλλει στη διατήρηση των ιδιωτικών πληρωμών (6/10), αποτελείται από εργαζομένους υποχρεωτικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (5/10), ενώ η πλειοψηφία εκείνων που έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση τάσσεται με την άποψη ΔΞ/ΔΑ.

Στο αν πολλοί υπάλληλοι θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη, ακόμα και με μειωμένη, προκειμένου να μην θιγούν από τις νέες αλλαγές που έχουν προκύψει, παρατηρούμε ότι:

- Όλοι οι εργαζόμενοι (100%) πιστεύουν ότι πολλοί θα είναι εκείνοι που θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη ακόμα και με μειωμένη, πράγμα που σημαίνει για εκείνους μικρότερες συντάξεις αλλά και περισσότερα χρήματα για εφάπαξ και συντάξεις από τα ασφαλιστικά ταμεία. Για τα ταμεία αποτελούν, θα μπορούσαμε να πούμε ένα κίνδυνο, αφού καλούνται να αντιμετωπίσουν ένα αιφνίδιο κύμα μαζικής φυγής από το δημόσιο και να το διαχειριστούν με τέτοιο τρόπο, αφενός για να ικανοποιήσουν τους ασφαλισμένους των ταμείων τους, χορηγώντας όσο γίνεται το δυνατόν γρηγορότερα τη σύνταξη και το εφάπαξ και αφετέρου να μην προκληθεί οικονομική κατάρρευση των ταμείων λόγω των πολυπληθών παροχών.

Στο αν πιστεύουν ότι θα παρουσιαστούν φαινόμενα και καταστάσεις υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης, αλλά και με βάση τα νέα κριτήρια πρόσληψης στο δημόσιο (π.χ. 1 πρόσληψη για κάθε 5 συνταξιοδοτήσεις) παρατηρούμε ότι:

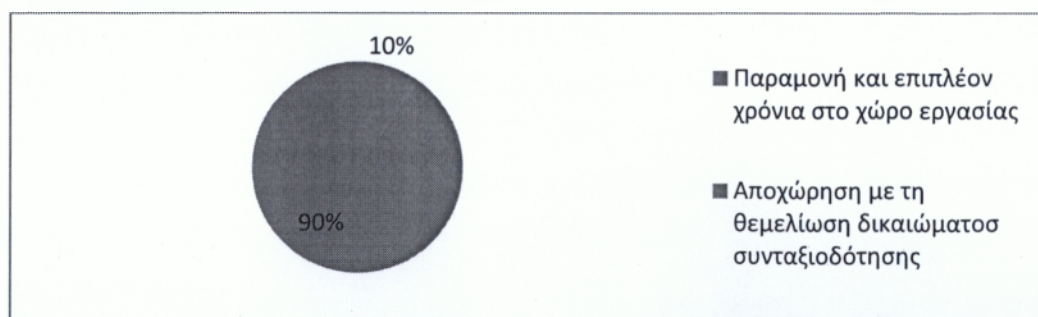

Γράφημα 7: Πιθανότητα υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης και θέσπισης νέων κριτηρίων πρόσληψης στο Δημόσιο

- Η πλειονότητα (80%) θεωρεί ότι είναι πιθανό ή σίγουρο, φαινόμενα υποστελέχωσης να παρατηρηθούν σε διάφορες υπηρεσίες λόγω συνταξιοδότησης και νέων κριτηρίων πρόσληψης, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών καθώς και των τμημάτων, ενώ το 20% πιστεύει ότι δεν θα παρουσιαστούν τέτοια φαινόμενα.
- Η πλειονότητα αντιπροσωπεύει όλες τις γυναίκες, ανεξαρτήτου επιπέδου μόρφωσης (100%) και εκείνους (τους άνδρες), που έχουν λάβει δευτεροβάθμια (2/5) και τριτοβάθμια εκπαίδευση (1/5).
- Το 20% αντιπροσωπεύει άνδρες (2/5) οι οποίοι είναι υποχρεωτικής εκπαίδευσης .

Σε ερώτηση για το τι είναι εκείνοι διατεθειμένοι να κάνουν με βάση το νέο ασφαλιστικό καθεστώς παρατηρούμε:

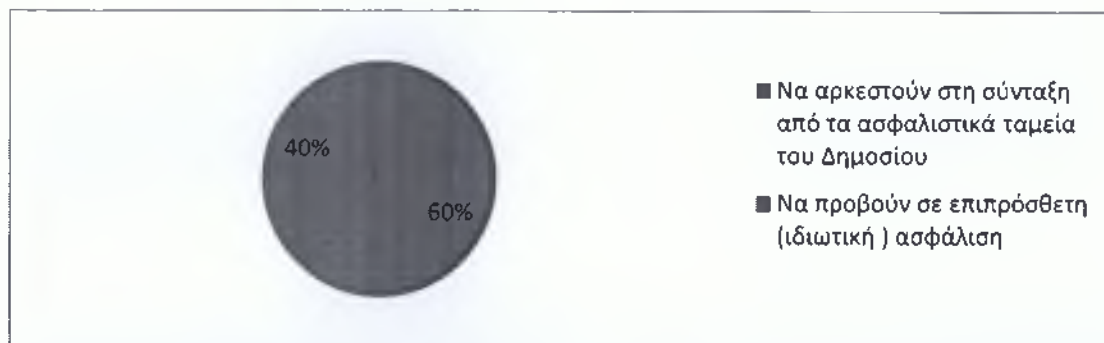

Γράφημα 8: Καταγραφή συμπεριφοράς με την θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης

- ❖ Η συντριπτική πλειονότητα (90%) θα αποχωρήσει με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης, σε αντίθεση με το 10% που πρόκειται να παραμείνει.

- ❖ Όλες οι γυναίκες πρόκειται να αποχωρήσουν με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης.
- ❖ Οι άνδρες σε ποσοστό 80% (4/5) πρόκειται να αποχωρήσουν με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης , σε αντίθεση με το 20% (1/5) πρόκειται να παραμείνει.
- ❖ Το 20% (1/5) αναφέρεται σε άνδρα έγγαμο, με 3 παιδιά, που ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 50-60 και είναι διατεθειμένος να παραμείνει και επιπλέον χρόνια στο χρόνο εργασίας προκειμένου να βγάλει μεγαλύτερη σύνταξη ίσως και επειδή ανήκει στο κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο.

Σε ερώτηση σχετικά με την προτιθέμενη συμπεριφορά τους σχετικά με τις συνταξιοδοτικές παροχές που προκύπτουν από το Δημόσια ταμεία προκύπτει ότι:

Γράφημα 9: Προτιθέμενη συμπεριφορά εργαζομένων σχετικά την αυτάρκεια από τα ασφαλιστικά ταμεία ή δημιουργία επιπρόσθετης ασφάλισης⁶

- Το 60% των διοικητικών υπαλλήλων προτίθεται να αρκестεί στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, σε σχέση με το 40% που προτίθεται να προβεί σε επιπρόσθετη - ιδιωτική ασφάλιση, είτε για ενίσχυση του εισοδήματός τους, είτε για να έχουν πληρέστερη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Από τις γυναίκες το 60% προτίθεται να αρκестεί στη σύνταξη των ασφαλιστικών ταμείων, ενώ το 40% σε επιπρόσθετη ασφάλιση.

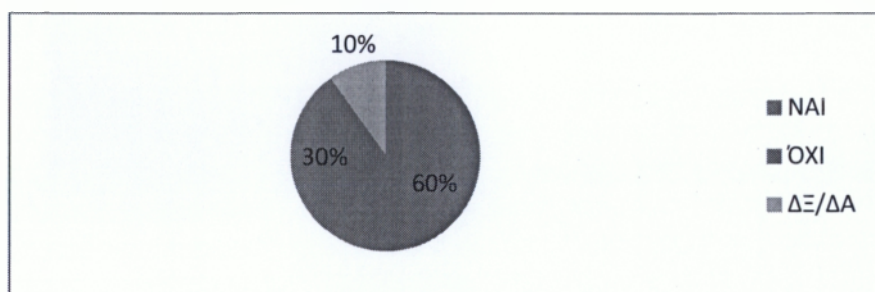
⁶ Στα αποτελέσματα αυτού του γραφήματος λαμβάνονται υπόψη οι περικοπές που έχουν επέλθει σε εξετάσεις από τα ασφαλιστικά ταμεία, δηλ. υπάρχουν εξετάσεις που τα ταμεία δεν τις δικαιολογούν και οι ασφαλισμένοι καλούνται να τις πληρώσουν οι ίδιοι από το εισόδημά τους, καθώς και οι περικοπές που έχουν γίνει στους μισθούς των υπαλλήλων λόγω δημοσιονομικής προσαρμογής. Επιπλέον, με την ιδιωτική ασφάλιση εννοούμε είτε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο θα συμβάλλει στην συμπλήρωση-ενίσχυση του εισοδήματος, είτε θα επιτύχει καλύτερες υγειονομικές υπηρεσίες για τον ασφαλισμένο για τις οποίες τα δημόσια ταμεία δεν προβλέπουν.

- Από τους άνδρες το 60 % προτίθεται να αρκεστεί στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία, ενώ το 40% να προβεί σε επιπρόσθετη ασφάλιση.
- Από όσους ανήκουν στην κατηγορία Υ.Ε. και Δ.Ε. (7/10), το 71,5% (5/7) θα αρκεστεί στην σύνταξη των ασφαλιστικών ταμείων, ενώ το 28,5% (2/7) θα προβεί σε επιπρόσθετη ιδιωτική ασφάλιση.
- Από αυτούς που έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση (3/10), το 66,7% (2/3) επιλέγει να προβεί σε επιπρόσθετη ασφάλιση, ενώ μόλις το 33,3% (1/3) επιλέγει να αρκεστεί στη σύνταξή του.

Αυτό μπορεί να έχει μια εξήγηση, αφού όσοι βρίσκονται στις κατηγορίες Τ.Ε. και Π.Ε., ανήκουν στα ανώτερα μισθολογικά κλιμάκια και έτσι μπορούν ένα μέρος του μισθού τους να το διαθέσουν για επιπρόσθετη ασφάλιση, σε σχέση με εκείνους που ανήκουν στις κατηγορίες Δ.Ε. και Υ.Ε. που αμείβονται με λιγότερα χρήματα.

Στην ερώτηση αν είναι να διατεθειμένοι να εξαγοράσουν χρόνια συνταξιοδότησης για να βγουν νωρίτερα στη σύνταξη παρατηρούμε ότι:

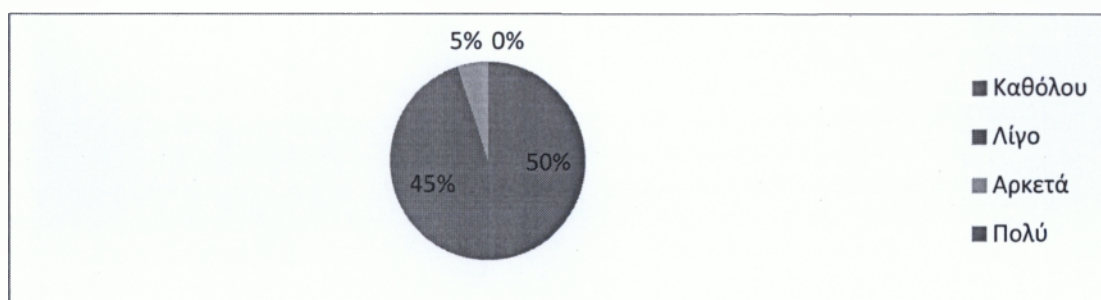
Γράφημα 10 : Καταγραφή συμπεριφοράς διοικητικών σχετικά με την εξαγορά ή μη χρόνων συνταξιοδότησης

- Το 60% προτίθεται να εξαγοράσει χρόνια συνταξιοδότησης, το 30% να μην εξαγοράσει, ενώ το 10% δεν έχει διαμορφώσει άποψη, ούτε θέλει να απαντήσει.
- Η πλειοψηφία των ανδρών 80% προτίθεται να εξαγοράσει χρόνια συνταξιοδότησης και το 20% να μην εξαγοράσει χρόνια.
- Στην πλειοψηφία ανήκουν εργαζόμενοι που έχουν διοριστεί πριν το 1993 (3/4) ενώ 1 έχει διοριστεί μετά την 1/1/1993. Στο 20% που δεν προτίθεται να εξαγοράσει χρόνια ανήκει άνδρας που έχει διοριστεί μετά την 1/1/1993.

- Από τις γυναίκες το 40% προτίθεται να εξαγοράσει χρόνια, το 40% να μην κάνει εξαγορά και το 20% δεν έχει άποψη, ούτε θέλει να απαντήσει.
- Οι γυναίκες που είναι διατεθειμένες να εξαγοράσουν χρόνια (40%), έχουν διοριστεί πριν το 1993 (2/4).
- Οι γυναίκες που δεν σκοπεύουν να εξαγοράσουν χρόνια (40%), έχουν διοριστεί και αυτές πριν το 1993 (2/4), ενώ και η γυναίκα που επιλέγει να μην απαντήσει και εκείνη έχει διοριστεί πριν το 1993.

3.2 Αποτελέσματα Ιατρικής Υπηρεσίας

Αναλυτικότερα, στην ιατρική υπηρεσία διαπιστώνεται ότι σχετικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις με το ν.3865/2010 δίνουν λύσεις στα χρόνια προβλήματα που αντιμετώπιζε το ασφαλιστικό των δημοσίων υπαλλήλων όπως στην γρήγορη καταβολή του εφάπαξ και της σύνταξης τα εξής :

Γράφημα 11: Απόψεις ιατρών σχετικά με τις νέες ασφαλιστικές ρυθμίσεις

Από το γράφημα προκύπτει ότι:

- Το 50% (10/20) πιστεύει ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν συμβάλλουν καθόλου στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετώπιζε το ασφαλιστικό του Δημοσίου, όπως η καταβολή της σύνταξης και του εφάπαξ, το 45% (9/20) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις συμβάλλουν λίγο στην διευθέτηση αυτών των ζητημάτων, ενώ το 5% (1/20) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις συμβάλλουν αρκετά στην επίλυση των ενδεικτικά αναφερομένων προβλημάτων.
- Κανένας δεν πιστεύει ότι θα βελτιωθεί πολύ η κατάσταση των ταμείων ως προς την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεών τους προς τους ασφαλισμένους.

- Από τους άνδρες το 40% (4/10) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν συμβάλλουν καθόλου στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, το 50% (5/10) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις θα συμβάλλουν λίγο, ενώ μόνο το 10% (1/10) θεωρεί ότι θα συμβάλλουν αρκετά.
- Από τις γυναίκες το 60% (6/10) θεωρεί ότι δεν θα βοηθήσουν οι νέες ρυθμίσεις στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και το 40% (4/10) θεωρεί ότι θα συμβάλλουν έστω και λίγο.
- Καμία γυναίκα δεν πιστεύει ότι οι νέες ρυθμίσεις θα συμβάλλουν αρκετά ή πολύ στην αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Η πλειονότητα των ιατρών σε ποσοστό 95% εκφράζει ότι οι νέες ρυθμίσεις θα δώσουν λύσεις στα σημαντικά προβλήματα από καθόλου έως λίγο.

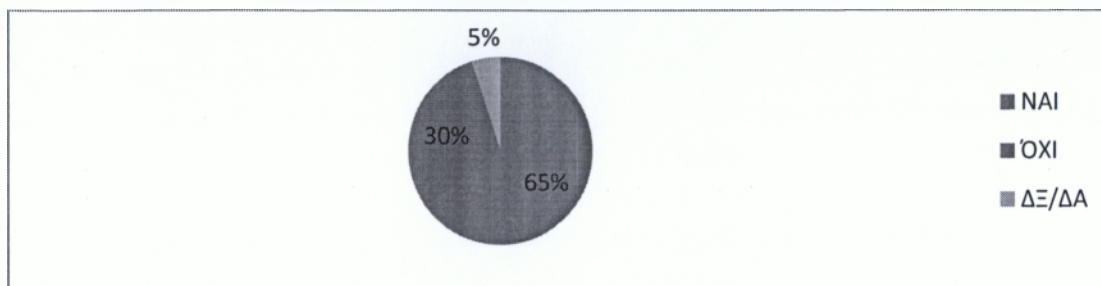
Όπως και οι διοικητικοί πριν, έτσι και οι γιατροί εδώ, εκφράζουν την απογοήτευσή τους και την δυσπιστία τους για την αποτελεσματικότητα των μέτρων που προέκυψαν με την θέσπιση του ν.3865/2010 και δεν θεωρούν ότι θα μπορέσουν να ξεπεραστούν τα ενδεικτικά αναφερόμενα προβλήματα.

Στο ερώτημα αν οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθογενειών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία ή αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να επιτευχθεί η γρηγορότερη δημοσιονομική προσαρμογή, παρατηρούμε ότι:

- Το 50% (10/20) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθογενειών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία και το υπόλοιπο 50% (10/20) θεωρεί ότι ήταν αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε για την ταχύτερη δημοσιονομική προσαρμογή.
- Οι άνδρες σε ποσοστό 70% θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα της γενικότερης προσαρμογής, ενώ το 30% θεωρεί ότι ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων προβλημάτων που αντιμετώπισαν τα ταμεία.

- Οι γυναίκες σε ποσοστό 70% θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των προβλημάτων που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία, ενώ το 30% θεωρεί ότι ήταν αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής.

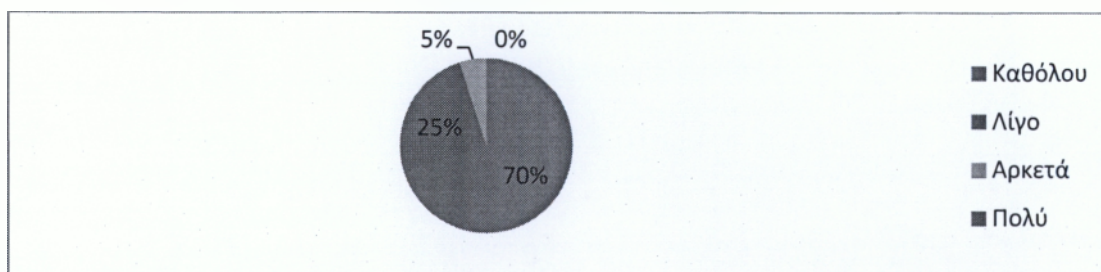
Στο ερώτημα αν οι ίδιοι πιστεύουν ότι η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων διαπιστώνεται ότι :

Γράφημα 12: Καταγραφή των προσδοκιών των ιατρών για το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ στη διαμόρφωση των νέων συνθηκών ασφάλισης

- Το 65% (13/20) θεωρεί ότι θα μπορούσε να πετύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων, το 30% (6/20) θεωρεί ότι δεν θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις, ενώ το 5% (1/20) δεν έχει άποψη για το θέμα ή δεν απαντά.
- Από τους άνδρες το 70% πιστεύει ότι θα μπορούσε η ΠΟΕΔΗΝ να επιτύχει καλύτερες διατάξεις, ενώ το 30% πιστεύει το αντίθετο.
- Από τις γυναίκες το 60% θεωρεί ότι θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις για τους ασφαλισμένους, το 35% πιστεύει το αντίθετο, ενώ το 5% είτε δεν έχει άποψη, είτε δεν απαντά.

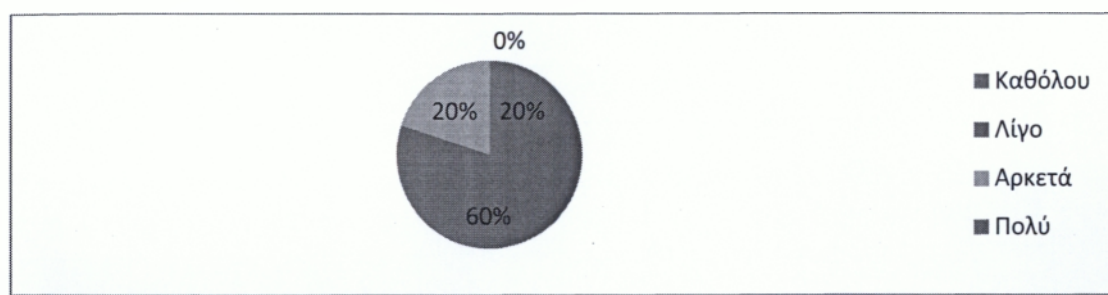
Τώρα στο ερώτημα αν οι ίδιοι έχουν μείνει ικανοποιημένοι από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ παρατηρούμε ότι:

Γράφημα 13: Βαθμός ικανοποίησης για το έργο της ΠΟΕΔΗΝ στην διαμόρφωση των νέων ασφαλιστικών συνθηκών

- Το 70% (14/20) δεν έχει μείνει καθόλου ικανοποιημένο από το έργο της ΠΟΕΔΗΝ στη διαμόρφωση των νέων ασφαλιστικών συνθηκών, το 25% (5/20) έχει μείνει λίγο ικανοποιημένο από το ρόλο της, ενώ το 5% (1/20) έχει μείνει αρκετά ικανοποιημένο. Πολύ ικανοποιημένος δεν είναι κανένας εργαζόμενος.
- Από τους άνδρες το 60% έχει μείνει καθόλου ικανοποιημένο και το 40% έχει μείνει λίγο ικανοποιημένο.
- Από τις γυναίκες το 80% έχει μείνει καθόλου ικανοποιημένο, το 10% λίγο ικανοποιημένο και το 10% αρκετά ικανοποιημένο.

Στο ερώτημα αν οι ίδιοι είναι ενημερωμένοι επαρκώς για τις νέες αλλαγές, είτε από την ΠΟΕΔΗΝ, είτε από τα ΜΜΕ, είτε οι ίδιοι ενδιαφέρθηκαν διαπιστώνεται ότι :

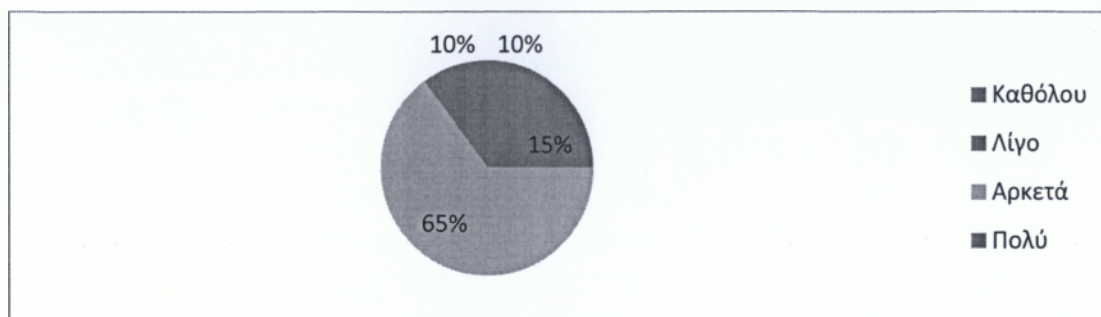
Γράφημα 14: Επίπεδο ενημέρωσης ιατρών σχετικά με τις νέες αλλαγές

- Το 20% (4/20) δεν είναι καθόλου ενημερωμένο για τις νέες αλλαγές που προέκυψαν στο ασφαλιστικό του δημοσίου, παρόλο που το ποσοστό αυτό αφορά κατά 50% άνδρες, έγγαμους και με παιδιά και κατά 50% γυναίκες, έγγαμες με παιδιά.
- Το 60% (12/20) είναι λίγο ενημερωμένο για τις νέες ρυθμίσεις που προέκυψαν, εκ του οποίου το 50% (6/12) αφορά άνδρες που η πλειοψηφία τους (4/6) είναι έγγαμοι και με παιδιά, ενώ οι υπόλοιποι (2/6) είναι άγαμοι. Το υπόλοιπο 50% (6/12) αφορά γυναίκες που η πλειοψηφία τους (4/6) είναι έγγαμες και με παιδιά, ενώ οι υπόλοιπες (2/6) είναι άγαμες.
- Το 20% (4/20) είναι αρκετά ενημερωμένο για τις νέες ρυθμίσεις, και αφορά κατά 50% άνδρες έγγαμους και με παιδιά και κατά 50% γυναίκες έγγαμες και με παιδιά.
- Κανένας δεν είναι πολύ ενημερωμένος για τις νέες ρυθμίσεις.

Συνοπτικά, η πλειονότητα του ιατρικού προσωπικού (80%) είναι από καθόλου έως λίγο ενημερωμένο, ενώ μόνο το 20% είναι αρκετά έως πολύ ενημερωμένο.

Στην ερώτηση αν θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις θα έχουν επίπτωση στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών γενικά, θεωρούν:

Γράφημα 15: Προβλέψεις ιατρών για τυχόν επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών

- Το 10% θεωρεί ότι δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών .
- Το 15% θεωρεί ότι έστω και λίγο θα υπάρξουν επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Το 65% θεωρεί ότι θα επηρεαστούν αρκετά οι παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας.
- Το 10% θεωρεί ότι θα επηρεαστούν αρκετά οι παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας.
- Το 25% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί από καθόλου έως λίγο το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ το 75% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί από αρκετά έως πολύ.
- Από τις γυναίκες το 80% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ από τους άνδρες το 50% υιοθετεί αυτήν την άποψη.

Σε πιο συγκεκριμένη ερώτηση για το αν ενδέχεται αυτή η επίπτωση να επηρεάσει τη συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς ιδίως στο νοσηλευτικό τομέα και να οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση καθηκόντων, παρατηρείται ότι:

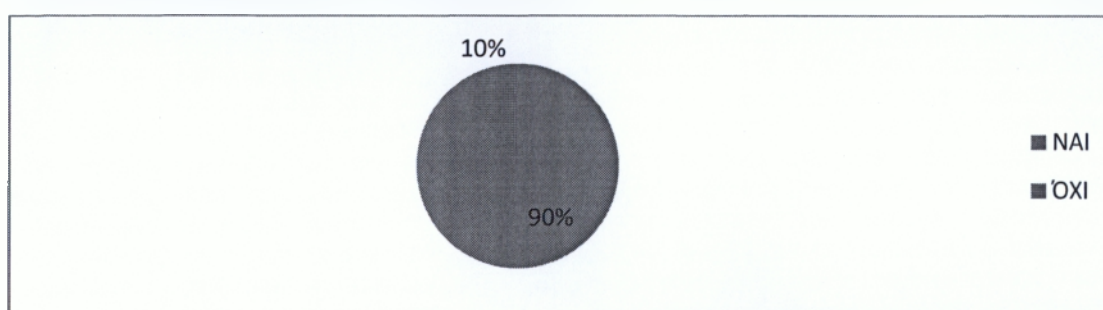

- Το 15% θεωρεί ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου η συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς ιδίως το νοσηλευτικό τομέα και να οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση καθηκόντων.
- Το 40% θεωρεί ότι έστω και λίγο θα επηρεαστεί η συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς.
- Το 40% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά η συμπεριφορά του προσωπικού και ενδέχεται να οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση καθηκόντων.
- Το 5% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί πολύ η συμπεριφορά του προσωπικού.

Με αλλά λόγια παρατηρούμε ότι το 55% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί από καθόλου έως λίγο η συμπεριφορά του προσωπικού και το άλλο 45% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί από αρκετά έως πολύ.

Από τους άνδρες η πλειοψηφία σε ποσοστό 50% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών στο νοσηλευτικό τομέα, ενώ στις γυναίκες το 40% πιστεύει ότι θα επηρεαστεί λίγο.

Στο ερώτημα αν αυτή η επίπτωση έχει ως αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι και οι ασθενείς να βιώνουν μέσα σε ένα κλίμα έντασης και έντονης ψυχολογικής φόρτισης παρατηρείται ότι :

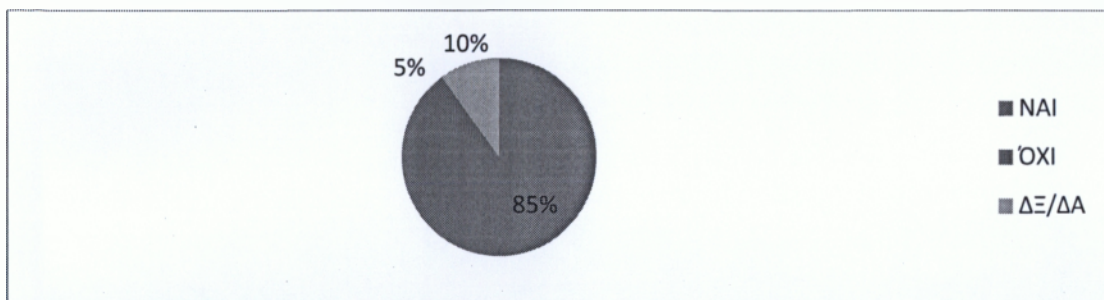

Γράφημα 16: Εκτίμηση ιατρών σχετικά με τη τέλεση καθηκόντων υπό ιδιαίτερο καθεστώς

- Το 90% (18/20) θεωρεί ότι οι επιπτώσεις από τις νέες ασφαλιστικές ρυθμίσεις θα προκαλέσουν τη δημιουργία φαινομένων έντασης και έντονης ψυχολογικής φόρτισης μέσα στα οποία θα κληθούν να βιώσουν εργαζόμενοι και ασθενείς, ενώ μόνο το 10% (2/20) θεωρεί ότι δεν θα προκύψουν τέτοια προβλήματα.

Κάτι τέτοιο, όπως αναφέρθηκε και για την διοικητική υπηρεσία, έτσι και εδώ, μπορεί να εξηγηθεί για παράδειγμα από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης που σημαίνει περισσότερα έτη εργασίας. Είναι φυσιολογικό ένας εργαζόμενος που κοντεύει να θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης και πληροφορηθεί ότι απαιτούνται επιπλέον χρόνια εργασίας, να του προκληθούν μη ευχάριστα συναισθήματα που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την απόδοσή του και έτσι να αποκτήσει αντικίνητρα για εργασία τα οποία θα υποβαθμίσουν γενικότερα την παροχή φροντίδας υγείας προς τους ασθενείς, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένταση και εκνευρισμός και από τα δύο μέρη, φαινόμενα και καταστάσεις που υποβαθμίζουν και ναρκοθετούν την παροχή φροντίδας υγείας.

Στο αν η μεταρρύθμιση αυτή θα συμβάλει στη διατήρηση του φαινομένου των ιδιωτικών πληρωμών από τους ασθενείς προς ορισμένους ιατρούς, είτε λόγω της αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, είτε λόγω της ανεπάρκειας που αισθάνονται στην αποζημίωσή τους για τις υπηρεσίες που προσφέρουν⁷, παρατηρούμε ότι :

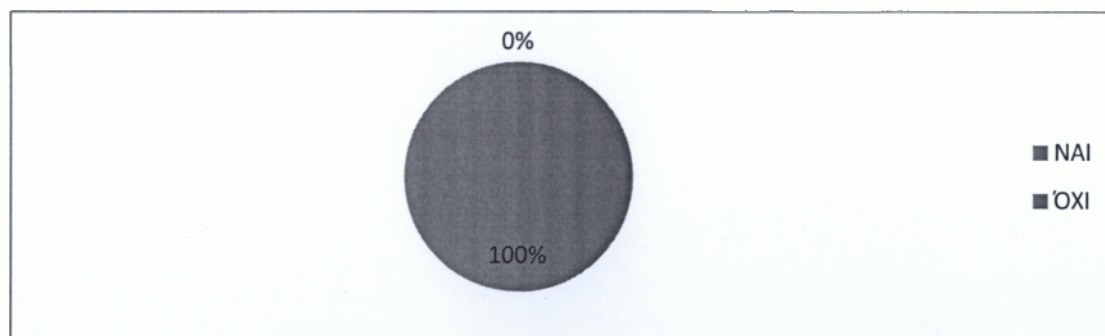
Γράφημα 17: Εκτίμηση σχετικά με το κατά πόσο ευνοούνται οι ιδιωτικές πληρωμές από το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο

- Το 85% (17/20) πιστεύει ότι με τις νέες ρυθμίσεις θα συνεχίζει να υφίσταται το φαινόμενο των ιδιωτικών πληρωμών από ασθενείς προς ορισμένους ιατρούς, συνοδευόμενο πλέον από την αύξηση των ορίων ηλικίας και της ανεπάρκειας που αισθάνονται στην αποζημίωσή τους για τις υπηρεσίες που προσφέρουν, το 5% (1/20) θεωρεί ότι θα συμβάλει στον περιορισμού αυτού του φαινομένου, ενώ το 10% (2/20) δεν έχει άποψη περί του θέματος ή δεν θέλει να απαντήσει.

⁷ Εδώ λαμβάνεται υπόψη ότι οι γιατροί δεν μένουν ικανοποιημένοι από τις απολαβές που παίρνουν, σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που προσφέρουν και το κενό που δημιουργείται έρχεται να το καλύψουν οι ιδιωτικές πληρωμές (φακελάκι), προκειμένου οι ασθενείς να επιτύχουν «καλύτερη» φροντίδα υγείας και έτσι πιο γρήγορη αποκατάσταση της υγείας τους.

- Όλοι οι άνδρες ιατροί (100%) θεωρούν ότι θα συνεχιστούν τα φαινόμενα των ιδιωτικών πληρωμών, ενώ από τις γυναίκες ιατρούς η πλειοψηφία τους (70%) θεωρεί ότι θα συνεχιστούν αυτά τα κατακριτέα φαινόμενα.
- Στο αν πολλοί υπάλληλοι θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη, ακόμα και με μειωμένη, προκειμένου να μην θιγούν από τις νέες αλλαγές που έχουν προκύψει, παρατηρούμε ότι:
  - Το 85% (17/20) των ιατρών πιστεύει ότι θα είναι πολλοί οι υπάλληλοι που θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη, ακόμα και αν αυτό συνεπάγεται μειωμένη σύνταξη, προκειμένου να μην θιγούν από τις νέες αλλαγές που έχουν προκύψει.
  - Το 15% (3/20) των ιατρών θεωρεί ότι δεν θα είναι πολλοί εκείνοι που θα αποχωρήσουν από το δημόσιο τομέα, είτε θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης, είτε αποχώρησης με μειωμένη σύνταξη.
- Οι γυναίκες ιατροί πιστεύουν σε ποσοστό 100% ότι θα είναι πολλοί εκείνοι που θα αποχωρήσουν από το δημόσιο τομέα, σε αντίθεση με τους άνδρες ιατρούς που σε ποσοστό 70% ασπάζονται αυτή την άποψη.

Στο αν πιστεύουν ότι θα παρουσιαστούν φαινόμενα και καταστάσεις υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης, αλλά και με βάση τα νέα κριτήρια πρόσληψης στο δημόσιο (π.χ. 1 πρόσληψη για κάθε 5 συνταξιοδοτήσεις) παρατηρούμε ότι:

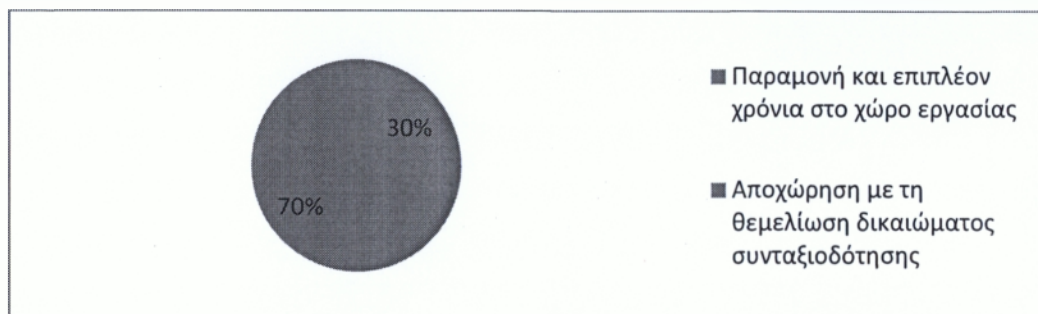

Γράφημα 18: Πιθανότητα υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης και θέσπισης νέων κριτηρίων πρόσληψης στο Δημόσιο

- Όλοι οι εργαζόμενοι (100%) πιστεύουν ότι θα δημιουργηθούν προβλήματα υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης σε συνδυασμό και με τα νέα

κριτήρια πρόσληψης στο δημόσιο. Αυτή λοιπόν η διαπίστωση, όπως είναι φυσιολογικό, αναμένεται να προκαλέσει εμπόδια κατά την παροχή υπηρεσιών και στην προκειμένη περίπτωση στη μονάδα υγείας, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα κατά την παροχή φροντίδας λόγω της έλλειψης ικανοποιητικού αριθμού προσωπικού.

Σε ερώτηση για το τι είναι εκείνοι διατεθειμένοι να κάνουν με βάση το νέο ασφαλιστικό καθεστώς παρατηρούμε:

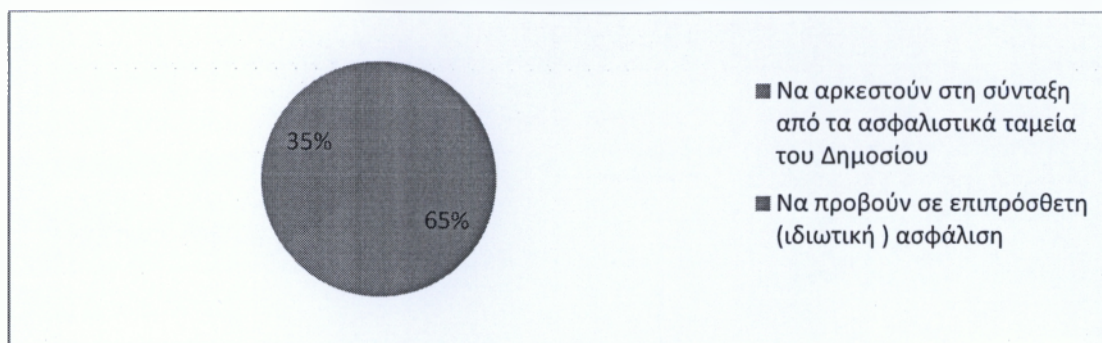

Γράφημα 20: Καταγραφή συμπεριφοράς ιατρών με την θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης

- Το 70% (14/20) θα αποχωρήσει με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης, ενώ το 30% (6/20) θα παραμείνει και επιπλέον χρόνια στο χώρο εργασίας προκειμένου να επιτύχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο συντελεστή αναπλήρωσης.
- Οι γυναίκες σε ποσοστό 90% θα αποχωρήσουν με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης, ενώ το 10% θα παραμείνει στην εργασία. Πρόκειται για γυναίκα ιατρό, ανύπαντρη, ηλικιακής ομάδας 30-40 και διορισμένη μετά την 1/1/1993.
- Οι άνδρες σε ποσοστό 50% θα αποχωρήσουν με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης και 50% θα παραμείνει και επιπλέον χρόνια στην εργασία. Από εκείνους που θα παραμείνουν, η πλειοψηφία τους (3/5) αφορά άνδρες ιατρούς, άγαμους και έγγαμους της ηλικιακής ομάδας 30-40 κυρίως και διορισμένους πριν την 1/1/1993, ενώ οι υπόλοιποι (2/5) ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 30-40 και έχουν διοριστεί μετά την 1/1/1993.

Σε ερώτηση σχετικά με την προτιθέμενη συμπεριφορά τους σχετικά με τις συνταξιοδοτικές παροχές που προκύπτουν από το Δημόσια ταμεία προκύπτει ότι:

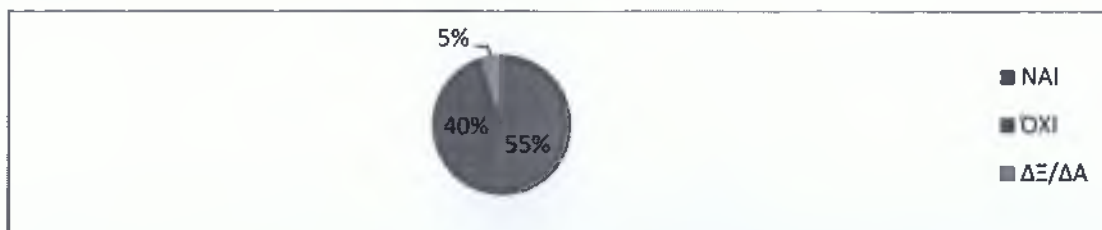

Γράφημα 21: Προτιθέμενη συμπεριφορά ιατρών σχετικά την αυτάρκεια από τα ασφαλιστικά ταμεία ή δημιουργία επιπρόσθετης ασφάλισης⁸

- Το 65% (13/20) των ιατρών προτίθεται να αρκεστεί στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, ενώ το 35% (7/20) προτίθεται να συνάψει και επιπρόσθετη-ιδιωτική ασφάλιση.
- Οι άνδρες ιατροί σε ποσοστό 50% θα αρκεστούν από τη σύνταξη των ασφαλιστικών ταμείων, ενώ οι υπόλοιποι θα προβούν σε επιπρόσθετη ασφάλιση.
- Οι γυναίκες σε ποσοστό 80% θα αρκεστούν στις συντάξεις από τα ασφαλιστικά ταμεία, ενώ μόνο το 20% θα προβεί σε επιπρόσθετη ασφάλιση.
- Από εκείνους που προτίθενται να συνάψουν ιδιωτική ασφάλιση η πλειοψηφία τους (5/7) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 30-40 και είναι διορισμένοι μετά την 1/1/1993.

Στην ερώτηση αν είναι να διατεθειμένοι να εξαγοράσουν χρόνια συνταξιοδότησης για να βγουν νωρίτερα στη σύνταξη παρατηρούμε ότι:

Γράφημα 22: Καταγραφή συμπεριφοράς ιατρών σχετικά με την εξαγορά ή μη χρόνων συνταξιοδότησης

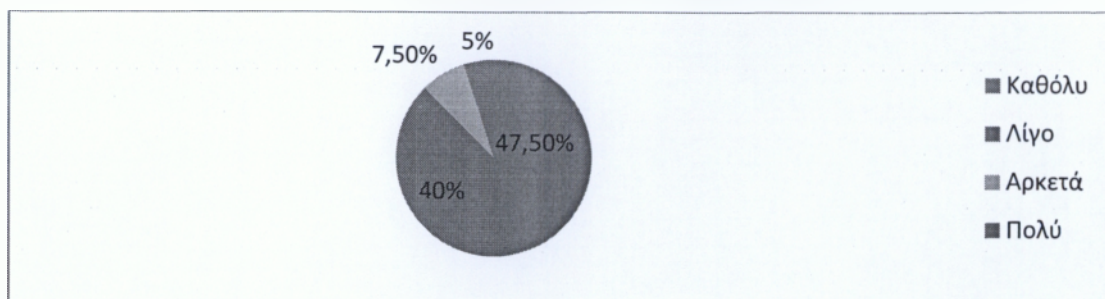
⁸ Στα αποτελέσματα αυτού του γραφήματος λαμβάνονται υπόψη οι περικοπές που έχουν επέλθει σε εξετάσεις από τα ασφαλιστικά ταμεία, δηλ. υπάρχουν εξετάσεις που τα ταμεία δεν τις δικαιολογούν και οι ασφαλισμένοι καλούνται να τις πληρώσουν οι ίδιοι από το εισόδημά τους, καθώς και οι περικοπές που έχουν γίνει στους μισθούς των υπαλλήλων λόγω δημοσιονομικής προσαρμογής. Επιπλέον, με την ιδιωτική ασφάλιση εννοούμε είτε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο θα συμβάλλει στην συμπλήρωση-ενίσχυση του εισοδήματος, είτε θα επιτύχει καλύτερες υγειονομικές υπηρεσίες για τον ασφαλισμένο για τις οποίες τα δημόσια ταμεία δεν προβλέπουν.

- Το 55% (11/20) προτίθεται να εξαγοράσει χρόνια συνταξιοδότησης προκρινόμενου να βγει γρηγορότερα στη σύνταξη, το 40% (8/20) δεν θα κάνει εξαγορά πλασματικών χρόνων και το 5% (1/20) δεν έχει διαμορφώσει άποψη, ούτε επιθυμεί να απαντήσει.
- Από τους άνδρες, το 60% προτίθεται να εξαγοράσει χρόνια συνταξιοδότησης για να βγει γρηγορότερα στη σύνταξη, ενώ το 40% δεν είναι διατεθειμένο να προβεί σε μια τέτοια ενέργεια.
- Από αυτούς που προτίθενται να εξαγοράσουν χρόνια, η πλειοψηφία τους (4/6) έχει διοριστεί μετά την 1/1/1993 και οι υπόλοιποι (2/6) πριν την 1/1/1993.
- Από αυτούς που δεν προτίθενται να εξαγοράσουν χρόνια, η πλειοψηφία τους (3/4) έχει διοριστεί πριν την 1/1/1993 και 1 μετά την 1/1/1993.
- Από τις γυναίκες, το 50% προτίθεται να κάνει εξαγορά πλασματικών χρόνων, το 40% να μην προβεί σε μια τέτοια ενέργεια και το 10% δεν έχει διαμορφώσει άποψη,
- Από τις αυτές που προτίθενται να εξαγοράσουν χρόνια, η πλειοψηφία τους (4/5) έχουν διοριστεί μετά την 1/1/1993 και 1 πριν την 1/1/1993.
- Από αυτές που δεν προτίθενται να κάνουν εξαγορά, όλες (100%) έχουν διοριστεί μετά την 1/1/1993.

3.3 Αποτελέσματα Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Στην νοσηλευτική υπηρεσία διαπιστώνεται ότι, σχετικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις με το ν.3865/2010 δίνουν λύσεις στα χρόνια προβλήματα που αντιμετώπιζε το ασφαλιστικό των δημοσίων υπαλλήλων όπως στην γρήγορη καταβολή του εφάπαξ και της σύνταξης τα εξής :

Γράφημα 23: Απόψεις νοσηλευτών σχετικά με τις νέες ασφαλιστικές ρυθμίσεις

Από το παραπάνω γράφημα προκύπτει ότι :

- Το 47,5% (19/40) των νοσηλευτών θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν δίνουν καθόλου λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, το 40% (16/40) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δίνουν έστω και λίγο λύσεις, το 7,5% (3/40) θεωρεί ότι δίνουν αρκετά λύση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και το 5% (2/40) πιστεύει ότι συμβάλλουν πολύ στην αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Από τους νοσηλευτές το 20% (1/5) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν δίνουν καθόλου λύσεις, το 40% (2/5) θεωρεί ότι δίνουν έστω και λίγο λύσεις, το 20% (1/5) πιστεύει ότι δίνουν αρκετά και το 20% (1/5) θεωρεί ότι δίνουν σε μεγάλο βαθμό λύση στα προβλήματα.
- Από τις νοσηλεύτριες το 51,4% (18/35) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν δίνουν καθόλου λύσεις, το 40% (14/35) θεωρεί ότι δίνουν λύσεις έστω και λίγο, το 5,7% (2/35) πιστεύει ότι δίνουν αρκετά και το 2,9% (1/35) ότι δίνουν λύση σε μεγάλο βαθμό.
- Οι εργαζόμενοι στη νοσηλευτική υπηρεσία παρατηρούμε ότι σε ποσοστό 87,5% (35/40) θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις δίνουν λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου από καθόλου έως λίγο, ενώ μόλις το 12,5% θεωρεί ότι δίνουν από αρκετά έως πολύ .
- Από το σύνολο των υπαλλήλων υποχρεωτικής (Υ.Ε.) και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Δ.Ε.) το 53,4% (11/21) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν δίνουν καθόλου λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, ενώ από το σύνολο των υπαλλήλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Τ.Ε.)

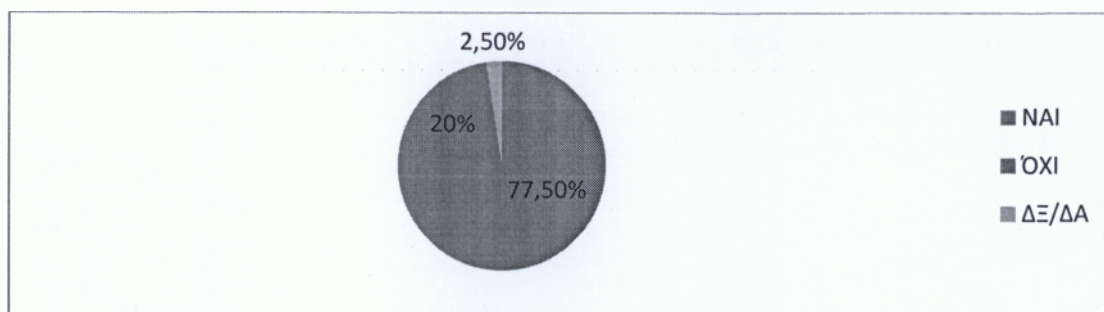
και (Π.Ε.) το 63,2% (12/19) θεωρεί ότι δίνουν έστω και λίγο λύσεις στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

- Όπως και στους ιατρούς και τους διοικητικούς, έτσι και εδώ οι νοσηλευτές εκφράζουν την απογοήτευσή τους και την απαισιοδοξία τους για την αποτελεσματικότητα των μέτρων του νέου ασφαλιστικού του δημοσίου που προέκυψαν με την θέσπιση του ν.3865/2010.

Στο ερώτημα αν οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθολογιών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία ή αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να επιτευχθεί η γρηγορότερη δημοσιονομική προσαρμογή, παρατηρούμε ότι:

- Το 50% (20/40) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθολογιών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία, συμπεριλαμβανομένων και του Δημοσίου και το υπόλοιπο 50% (20/40) θεωρεί ότι ήταν αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε προκειμένου η χώρα να επιτύχει τη γρηγορότερη δημοσιονομική προσαρμογή.
- Από τους άνδρες νοσηλευτές, το 80% (4/5) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν απόρροια της γενικότερης πολιτικής ενώ μόλις το 20% (1/5) θεωρεί ότι ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθολογιών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου.
- Από τις γυναίκες νοσηλεύτριες, το 54,3% (19/35) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις ήταν αποτέλεσμα των χρόνιων παθολογιών, ενώ το 45,7% (16/35) θεωρεί ότι ήταν αποτέλεσμα της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε για την γρηγορότερη δημοσιονομική προσαρμογή.

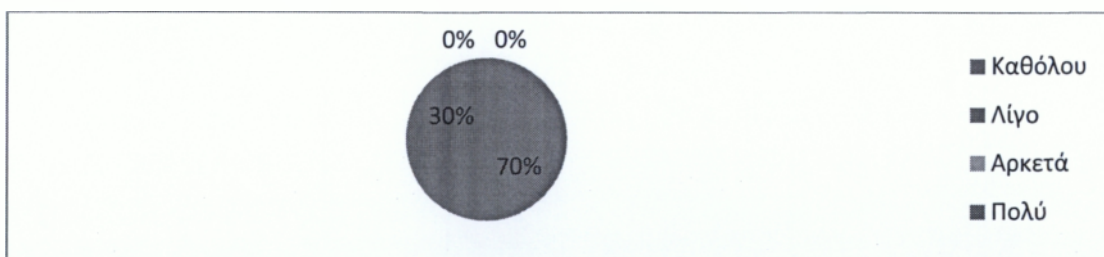
Στο ερώτημα αν οι ίδιοι πιστεύουν ότι η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων διαπιστώνεται ότι :

Γράφημα24: Καταγραφή των προσδοκιών των νοσηλευτών για το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ στη διαμόρφωση των νέων συνθηκών ασφάλισης

- Το 77,5% (31/40) θεωρεί ότι η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων επιδεικνύοντας μεγαλύτερη και αποτελεσματικότερη διαπραγματευτική ικανότητα.
- Το 20% (8/40) θεωρεί ότι η ΠΟΕΔΗΝ δεν θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες ή περισσότερες ευεργετικές διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων, ίσως και λόγω των επίκαιρων οικονομικών συγκυριών.
- Το 2,5% (1/40) δεν έχει άποψη για το θέμα ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.
- Όλοι οι άνδρες θεωρούν ότι η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει επιπλέον ευεργετικές διατάξεις, ενώ από τις γυναίκες το 74,3% (26/35) συμφωνεί με αυτή την άποψη.

Τώρα στο ερώτημα αν οι ίδιοι έχουν μείνει ικανοποιημένοι από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ παρατηρούμε ότι:

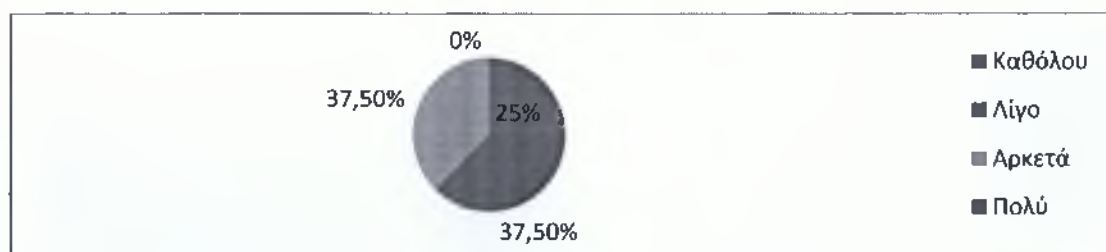

Γράφημα 25: Βαθμός ικανοποίησης των νοσηλευτών για το έργο της ΠΟΕΔΗΝ στην διαμόρφωση των νέων ασφαλιστικών συνθηκών

- Το 70% (28/40) δεν έχει μείνει καθόλου ικανοποιημένου από το αρμόδιο συνδικαλιστικό του όργανο, την ΠΟΕΔΗΝ και το 30% (12/40) έχει μείνει λίγο ικανοποιημένο από το ρόλο της.

- Κανένας νοσηλευτής δε έχει μείνει ικανοποιημένος αρκετά ή πολύ από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ.
- Όλοι οι άντρες νοσηλευτές (100%) δεν έχουν μείνει καθόλου ικανοποιημένοι από το ρόλο της ΠΟΕΔΗΝ και είναι στην πλειοψηφία τους διορισμένοι μετά την 1/1/1993 παρόλο που υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη για εξαγορά πλασματικού χρόνου συνταξιοδότησης.
- Οι νοσηλεύτριες σε ποσοστό 65,7% (23/35) δεν έχουν μείνει καθόλου ικανοποιημένες από το ρόλο τις ΠΟΕΔΗΝ με την πλειοψηφία τους να είναι έγγαμες και με 2 παιδιά, ενώ το 34,3% (12/35) να έχει μείνει λίγο ικανοποιημένο από το ρόλο της και τη πλειοψηφία τους (7/12) να είναι έγγαμες, με τουλάχιστον 2 παιδιά που έχουν διοριστεί πριν την 1/1/1993.

Στο ερώτημα αν οι ίδιοι είναι ενημερωμένοι επαρκώς για τις νέες ρυθμίσεις, είτε από την ΠΟΕΔΗΝ, είτε από τα ΜΜΕ, είτε οι ίδιοι ενδιαφέρθηκαν διαπιστώνεται ότι :

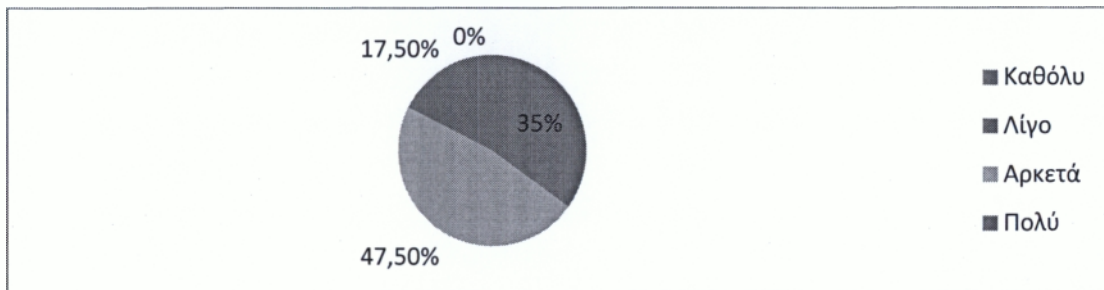

Γράφημα 26: Επίπεδο ενημέρωσης νοσηλευτών σχετικά με τις νέες αλλαγές

- Το 37,5% (15/40) είναι λίγο ενημερωμένο για τις νέες ρυθμίσεις, είτε αυτή η ενημέρωση προέκυψε από την ΠΟΕΔΗΝ, είτε από τα ΜΜΕ, είτε οι ίδιοι ενδιαφέρθηκαν γι' αυτές, το 37,5% (15/40) είναι αρκετά ενημερωμένοι για τις νέες ρυθμίσεις και το 25% (10/40) δεν είναι ενημερωμένο καθόλου για τις νέες ρυθμίσεις.
- Κανένας νοσηλευτής ή νοσηλεύτρια δεν είναι πολύ ενημερωμένος για τις νέες ρυθμίσεις.
- Από τους άνδρες νοσηλευτές η πλειοψηφία τους σε ποσοστό 60% (3/5) δεν είναι καθόλου ενημερωμένη, σε αντίθεση με τις νοσηλεύτριες που κατά 40% (14/35) είναι λίγο ενημερωμένες και 40% (14/35) αρκετά ενημερωμένες.

- Για τις νοσηλεύτριες το ποσοστό τους, σχετικά με την ενημέρωση από λίγο έως αρκετά για τις νέες ρυθμίσεις, εκτινάσσεται στο 80% κάτι το οποίο δείχνει ότι οι γυναίκες είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένες σε σχέση με τους άνδρες μιας και πρόκειται για έγγαμες και με παιδιά που μπορούν να ευεργετηθούν από τις νέες ρυθμίσεις του νέου ασφαλιστικού του Δημοσίου.

Στην ερώτηση αν θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις θα έχουν επίπτωση στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών γενικά, παρατηρούμε ότι:

Γράφημα 27: Προβλέψεις νοσηλευτών για τυχόν επιπτώσεις στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών

- Το 35% (14/40) θεωρεί ότι οι νέες ρυθμίσεις θα επηρεάσουν έστω και λίγο το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, το 47,5% (19/40) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά και το 17,5% (7/40) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί πολύ.
- Κανένας νοσηλευτής ή νοσηλεύτρια δεν πιστεύει ότι δεν θα επηρεάσουν καθόλου οι νέες ρυθμίσεις το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Οι εργαζόμενοι σε ποσοστό 35% θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις θα επηρεάσουν από καθόλου έως λίγο το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε αντίθεση με εκείνους που θεωρούν σε ποσοστό 65% ότι θα επηρεαστούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες από αρκετά έως πολύ.
- Από τους άνδρες το 40% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών και το 60% θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά.
- Από τις γυναίκες το 34,3% (12/35) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο, το 45,7% (16/35) ότι θα επηρεαστεί αρκετά και το 20% (7/35) ότι θα επηρεαστεί πολύ.
- Όσον αφορά την εκπαίδευση παρατηρούμε ότι όσοι ανήκουν στις εκπαιδευτικές κλίμακες Υ.Ε. και Δ.Ε. το 38,1% (8/20) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο το είδος

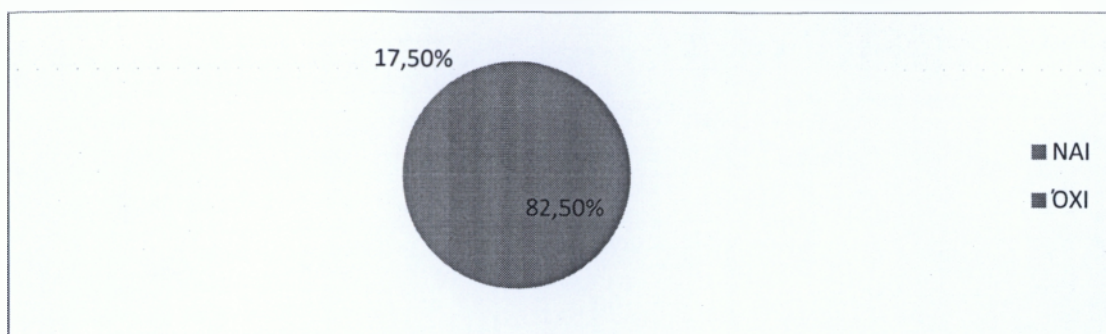
των παρεχόμενων υπηρεσιών, το 52,4% (11/21) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά και το 9,5% (2/21) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά. Από εκείνους που έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση, Τ.Ε. και Π.Ε., το 31,6% (6/19) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο, το 42,1% (8/19) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά και το 26,3% (5/19) πιστεύει ότι θα επηρεαστεί πολύ το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σε πιο συγκεκριμένη ερώτηση για το αν ενδέχεται αυτή η επίπτωση να επηρεάσει τη συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς ιδίως στο νοσηλευτικό τομέα και να οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση καθηκόντων, παρατηρείται ότι:

- Το 30% (12/40) θεωρεί ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού προς τους ασθενείς εκφραζόμενη με την πλημμελή τέλεση καθηκόντων από μέρους του, το 20% (8/40) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί έστω και λίγο η συμπεριφορά του, το 40% (16/40) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά και μόνο το 10% (4/40) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί πολύ η συμπεριφορά του.
- Στους νοσηλευτές το 20% θεωρεί ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου, το 40% ότι θα επηρεαστεί λίγο και το υπόλοιπο 40% θα επηρεαστεί πολύ.
- Στις νοσηλεύτριες το 31,4% (11/35) θεωρεί ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου, το 17,2% (6/35) θα επηρεαστεί λίγο, το 45,7% (16/35) θα επηρεαστεί αρκετά και το 5,7% (2/35) θα επηρεαστεί πολύ.
- Όσον αφορά την εκπαίδευση παρατηρούμε ότι όσοι ανήκουν στις εκπαιδευτικές κλίμακες Υ.Ε. και Δ.Ε. το 28,6% (6/21) θεωρεί ότι δε θα επηρεαστεί καθόλου η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού, το 19% (4/21) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί λίγο, το 42,9% (9/21) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί αρκετά και το 9,5% (2/21) θα επηρεαστεί πολύ. Από εκείνους που έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση, Τ.Ε. και Π.Ε. το 31,6% (6/19) θεωρεί ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού, το 21,1% (4/19) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί έστω και λίγο, το 36,8% (7/19) θα επηρεαστεί αρκετά και το 10,5% (2/19) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί πολύ.

Στο ερώτημα αν αυτή η επίπτωση έχει ως αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι και οι ασθενείς να βιώνουν μέσα σε ένα κλίμα έντασης και έντονης ψυχολογικής φόρτισης παρατηρείται ότι :

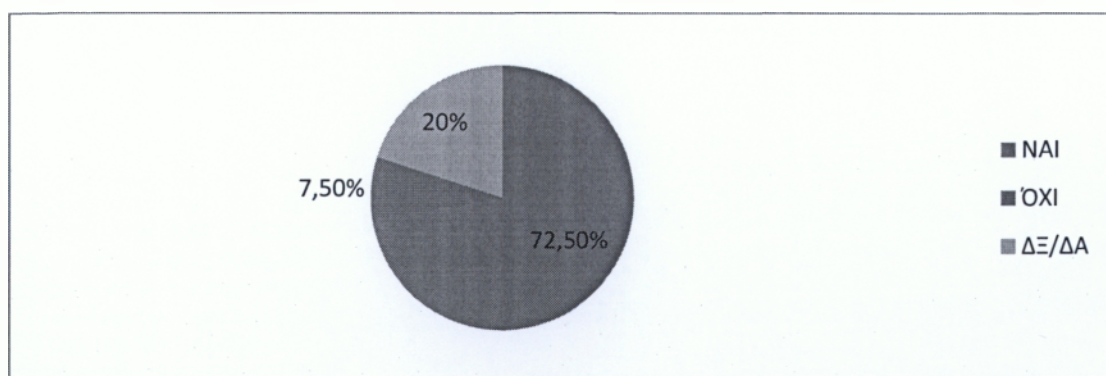

Γράφημα 28: Εκτίμηση νοσηλευτών σχετικά με τη τέλεση καθηκόντων υπό ιδιαίτερο καθεστώς

- Το 82,5% (33/40) θεωρεί ότι οι ασθενείς και οι νοσηλευτές θα αναγκαστούν να βιώνουν μέσα σε ένα κλίμα έντασης και έντονης ψυχολογικής φόρτισης, σε αντίθεση με το 17,5% (7/40) που θεωρεί ότι δεν θα δημιουργηθούν τέτοιες καταστάσεις που θα φέρουν σε σύγκρουση εργαζόμενους-νοσηλευτές και ασθενείς.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι από όσους δεν υιοθετούν την άποψη σχετικά με τη δημιουργία τέτοιων δυσάρεστων καταστάσεων, η πλειοψηφία τους, σε ποσοστό 57,2% (4/7) ασπάστηκαν την άποψη της προηγούμενης ερώτησης σχετικά με το ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού προς τους ασθενείς κατά την παροχή φροντίδων υγείας.

Στο αν η μεταρρύθμιση αυτή θα συμβάλει στη διατήρηση του φαινομένου των ιδιωτικών πληρωμών από τους ασθενείς προς ορισμένους ιατρούς, είτε λόγω της αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, είτε λόγω της ανεπάρκειας που αισθάνονται στην αποζημίωσή τους για τις υπηρεσίες που προσφέρουν⁹, παρατηρούμε ότι :

⁹ Εδώ λαμβάνεται υπόψη ότι οι γιατροί δεν μένουν ικανοποιημένοι από τις απολαβές που παίρνουν, σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που προσφέρουν και το κενό που δημιουργείται έρχεται να το καλύψουν οι ιδιωτικές πληρωμές (φακελάκι), προκειμένου οι ασθενείς να επιτύχουν «καλύτερη» φροντίδα υγείας και έτσι πιο γρήγορη αποκατάσταση της υγείας τους.

Γράφημα 29: Εκτίμηση νοσηλευτών σχετικά με το κατά πόσο ευνοούνται οι ιδιωτικές πληρωμές από το νέο ασφαλιστικό πλαίσιο

- Το 72,5% (29/40) θεωρεί ότι με τις νέες ασφαλιστικές ρυθμίσεις ευνοούνται οι ιδιωτικές πληρωμές από τους ασθενείς προς ορισμένους γιατρούς, το 7,5% (3/40) είναι αντίθετο με αυτή την άποψη και το 20% (8/40) δεν έχει άποψη για το θέμα ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.
- Από τους νοσηλευτές το 80% (4/5) απάντησε θετικά σε αυτή την ερώτηση ενώ μόλις το 20% (1/5) δεν μπόρεσε να έχει άποψη για το θέμα ή δεν επιθυμούσε να απαντήσει. Η πλειοψηφία των νοσηλευτριών που έδωσαν αυτή την απάντηση (4/7) ανήκες στις εκπαιδευτικές κλίμακες Υ.Ε. και Δ.Ε. .
- Από τις νοσηλεύτριες το 8,6% (3/35) απάντησε αρνητικά, το 20% (7/35) δεν είχε άποψη για το θέμα ή δεν επιθυμούσε να απαντήσει και η πλειοψηφία σε ποσοστό 71,4% (25/35) απάντησε θετικά. Η πλειοψηφία των νοσηλευτριών που έδωσαν αυτή της απάντηση σε ποσοστό 56% (14/25) έχει λάβει Τριτοβάθμια εκπαίδευση, σε αντίθεση με το 44% (11/25) που ανήκει στις κατηγορίες Υ.Ε. και Δ.Ε. .

Στο αν πιστεύουν ότι πολλοί υπάλληλοι θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη, ακόμα και με μειωμένη, προκειμένου να μην θιγούν από τις νέες αλλαγές που έχουν προκύψει, παρατηρούμε ότι:

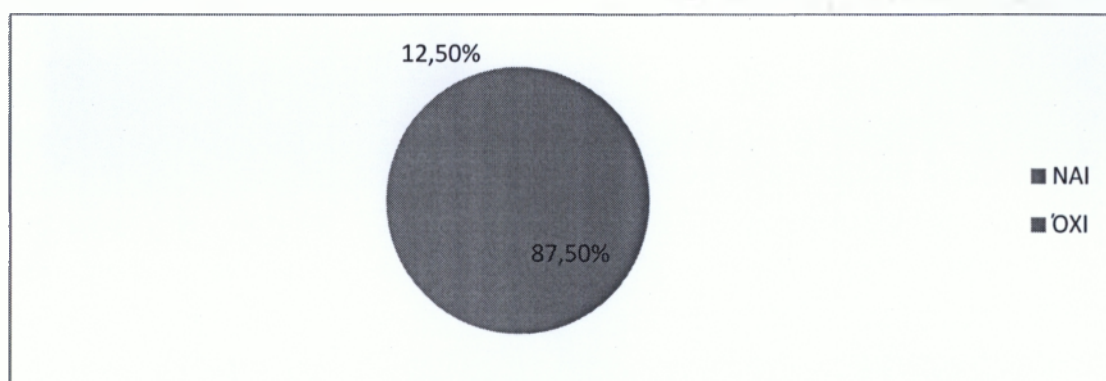
- Το 85% (34/40) θεωρεί ότι θα είναι πολλοί εκείνοι οι εργαζόμενοι που θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη, ακόμα και αν αυτό σημαίνει ότι θα λάβουν μικρότερη σύνταξη, ενώ μόλις το 15% (6/40) θεωρεί ότι δεν θα είναι πολλοί εκείνοι που θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη.
- Οι νοσηλευτές σε ποσοστό 100% (5/5) θεωρούν ότι πολλοί θα είναι οι υπάλληλοι που θα προβούν στις αναφερόμενες ενέργειες.
- Οι νοσηλεύτριες σε ποσοστό 82,9% (29/35) συμφωνούν με την άποψη των ανδρών, σε αντίθεση με το 17,1% (6/35) που έχει αντίθετη άποψη.
- Η πλειοψηφία των γυναικών που απάντησε αρνητικά (4/6), έχει λάβει Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

- Από τις νοσηλεύτριες που απάτησαν θετικά διακρίνουμε ειδικότερα ότι όσες ανήκουν στις κατηγορίες Υ.Ε. και Δ.Ε. (15), η πλειονότητά τους (13/15) απάντησε θετικά, ενώ από όσες έχουν λάβει Τριτοβάθμια εκπαίδευση (20), η πλειονότητά τους απάντησε θετικά.

Από αυτά τα στοιχεία διαφαίνεται ο κίνδυνος που θα αντιμετωπίσουν οι υπηρεσίες του δημοσίου, ανάμεσά τους και η αναφερόμενη μονάδα υγείας (Γ.Ν. Σπάρτης) από την μαζική έξοδο εργαζομένων, προκρινόμενου να μην θιγούν από τις νέες αλλαγές, «πληρώνοντας» όμως το τίμημα της μειωμένης σύνταξης.

Έτσι προκύπτει ότι εργαζόμενοι με ίδιο αντικείμενο εργασίας, αλλά διαφορετικών εκπαιδευτικών βαθμίδων δεν αντιλαμβάνονται διαφορετικά τις επικείμενες συμπεριφορές συναδέλφων τους πάνω στο ζήτημα της πρόωρης συνταξιοδότησης ακόμα και με μειωμένη σύνταξη.

Στο αν πιστεύουν ότι θα παρουσιαστούν φαινόμενα και καταστάσεις υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης, αλλά και με βάση τα νέα κριτήρια πρόσληψης στο δημόσιο (π.χ. 1 πρόσληψη για κάθε 5 συνταξιοδοτήσεις) παρατηρούμε ότι:

Γράφημα 30: Πιθανότητα υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης και θέσπισης νέων κριτηρίων πρόσληψης στο Δημόσιο

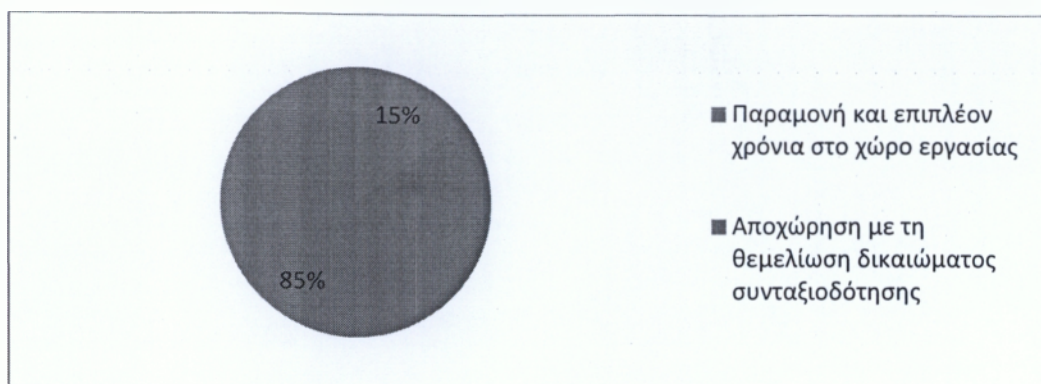
- Το 87,5% (35/40) θεωρεί ότι θα εμφανιστούν φαινόμενα υποστελέχωσης υπηρεσιών λόγω συνταξιοδότησης και νέων κριτηρίων πρόσληψης στο δημόσιο, σε αντίθεση με το 12,5% (5/40) που θεωρεί ότι δεν θα παρατηρηθούν τέτοια φαινόμενα.

- Από εκείνους που απάντησαν αρνητικά στη δημιουργία τέτοιων φαινομένων, η πλειοψηφία τους (4/5) είχε απαντήσει θετικά στην προηγούμενη ερώτηση για συνταξιοδότηση ακόμα και με μειωμένη, πράγμα που είναι λίγο παράδοξο.
- Όλοι οι άνδρες (100%) συμφωνούν στο ότι θα παρατηρηθούν τέτοια φαινόμενα που θα επηρεάσουν αφενός τη λειτουργία των υπηρεσιών και αφετέρου την εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Από τις γυναίκες το 85,7% (30/35) διατυπώνει την άποψη ότι θα δημιουργηθούν προβλήματα υποστελέχωσης υπηρεσιών, σε αντίθεση με το 14,3% (5/35) που εκφράζει αντίθετη άποψη.
- Ανάλογα με την εκπαίδευση, παρατηρούμε ότι οι νοσηλεύτριες Υ.Ε. και Δ.Ε. στην πλειονότητά τους σε ποσοστό 93,3% (14/15) απάντησαν θετικά και μόλις το 6,3% (1/15) απάντησε αρνητικά. Από εκείνες που ανήκουν στη κατηγορία Τ.Ε. και Π.Ε. η πλειονότητά τους σε ποσοστό 85% (17/20) απάντησε θετικά, ενώ το 15% (3/20) εξέφρασε αντίθετη άποψη.

Από αυτή την ερώτηση και την προηγούμενη παρατηρούμε ότι οι νοσηλευτές εκτιμούν ότι θα είναι πολλοί οι εργαζόμενοι που θα φύγουν με συνταξιοδότηση, ακόμα και με μειωμένη, καθώς και ότι είναι εμφανής ο κίνδυνος πλέον, με βάση τις απόψεις τους, να δημιουργηθούν φαινόμενα υποστελέχωσης υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων και των μονάδων υγείας. Αυτό, σε συνδυασμό και με τα νέα κριτήρια πρόσληψης στο Δημόσιο (δηλ. 1 πρόσληψη για κάθε 5 συνταξιοδοτήσεις), θέτει σε μεγάλο κίνδυνο και την βιωσιμότητα των ασφαλιστικών ταμείων, αφού ξαφνικά τα ταμεία θα αναγκαστούν να διευθετήσουν πολλές αιτήσεις εργαζομένων για συνταξιοδότηση, δηλ. να τους καταβάλλουν σύνταξη και εφάπαξ, με ότι αυτό συνεπάγεται για τη λειτουργία τους και τη βιωσιμότητά τους, παρά τις πρόσφατες ρυθμίσεις που ψηφίστηκαν με τις οποίες διασφαλίζεται η βιωσιμότητά τους και η εύρυθμη λειτουργία τους, κατά τους αρμόδιους.

Σε ερώτηση για το τι είναι εκείνοι διατεθειμένοι να κάνουν με βάση το νέο ασφαλιστικό καθεστώς παρατηρούμε:

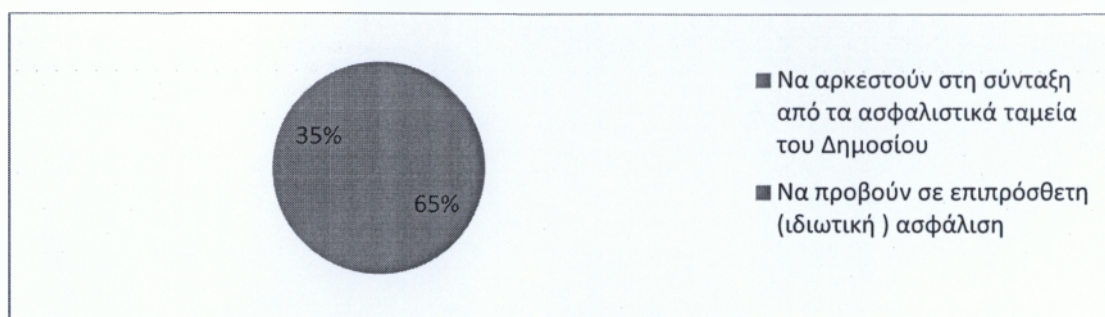

Γράφημα 31: Καταγραφή συμπεριφοράς νοσηλευτών με την θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης

- Το 85% (34/40) εκφράζει την πρόθεσή του να αποχωρήσει με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης και μόλις το 15% (6/40) εκφράζει την πρόθεσή του να παραμείνει επιπλέον χρόνια στο χώρο εργασίας.
- Οι άνδρες σε ποσοστό 100% εκφράζουν την πρόθεσή τους να αποχωρήσουν με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης.
- Από τις γυναίκες το 82,9% (29/35) εκφράζει την πρόθεσή του να αποχωρήσει με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης και μόλις το 17,1% (6/35) είναι πρόθυμο να παραμείνει επιπλέον χρόνια στην εργασία.
- Από εκείνες τις νοσηλεύτριες που εμφανίζονται να αποχωρούν με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης, το 86,2% (25/29) αφορά έγγαμες και από τις οποίες οι 21/25 έχουν τουλάχιστον 1 παιδί.
- Από εκείνες που είναι διατεθειμένες να παραμείνουν και επιπλέον χρόνια στο χώρο εργασίας, η πλειοψηφία τους σε ποσοστό 66,6% (4/6) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 30-40, είναι έγγαμες και με παιδιά και έχει διοριστεί μετά την 1/1/1993, ενώ το υπόλοιπο 33,4% (2/6) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 40-50, είναι έγγαμες και με παιδιά και διορισμένες πριν την 1/1/1993.

Σε ερώτηση σχετικά με την προτιθέμενη συμπεριφορά τους σχετικά με τις συνταξιοδοτικές παροχές που προκύπτουν από το Δημόσια ταμεία προκύπτει ότι:

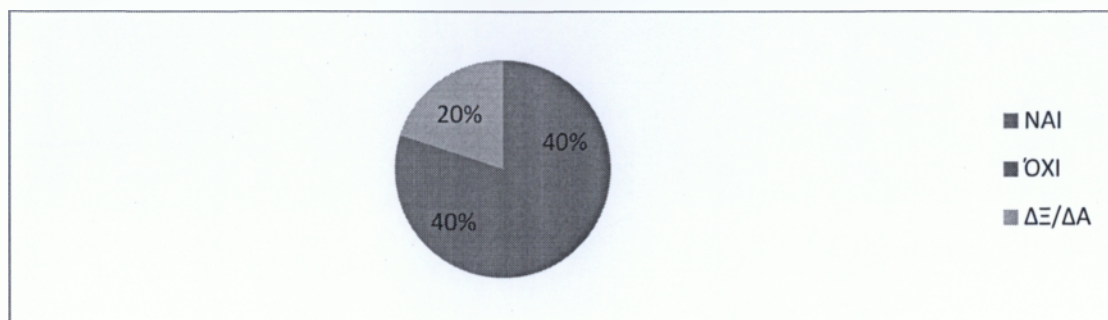

Γράφημα 32: Προτιθέμενη συμπεριφορά νοσηλευτών σχετικά την αυτάρκεια από τα ασφαλιστικά ταμεία ή δημιουργία επιπρόσθετης ασφάλισης¹⁰

- Το 82,5% (33/40) προτίθεται να αρκεστεί στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, ενώ το 17,5% (7/40) προτίθεται να προβεί σε επιπρόσθετη-ιδιωτική ασφάλιση.
- Από τους άνδρες νοσηλευτές το 80% (4/5) προτίθεται να αρκεστεί στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, ενώ μόλις το 20% (1/5) προτίθεται να προβεί σε επιπρόσθετη-ιδιωτική ασφάλιση.
- Από τις γυναίκες το 82,9% (29/35) προτίθεται να αρκεστεί στη σύνταξη που προκύπτει από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου, ενώ μόλις το 17,1% (6/35) προτίθεται να προβεί σε επιπρόσθετη-ιδιωτική ασφάλιση.
- Ανεξαρτήτου εκπαιδευτικής βαθμίδας, οι γυναίκες και οι άνδρες στην πλειονότητά τους, θα αρκεστούν στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου.
- Ανεξαρτήτου ηλικιακής ομάδας, οι γυναίκες και οι άνδρες στην πλειονότητά τους, θα αρκεστούν στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου.
- Ανεξαρτήτου οικογενειακής κατάστασης και αριθμού τέκνων, οι γυναίκες και οι άνδρες στην πλειονότητά τους, θα αρκεστούν στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου.

¹⁰ Στα αποτελέσματα αυτού του γραφήματος λαμβάνονται υπόψη οι περικοπές που έχουν επέλθει σε εξετάσεις από τα ασφαλιστικά ταμεία, δηλ. υπάρχουν εξετάσεις που τα ταμεία δεν τις δικαιολογούν και οι ασφαλισμένοι καλούνται να τις πληρώσουν οι ίδιοι από το εισόδημά τους, καθώς και οι περικοπές που έχουν γίνει στους μισθούς των υπαλλήλων λόγω δημοσιονομικής προσαρμογής. Επιπλέον, με την ιδιωτική ασφάλιση εννοούμε είτε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο θα συμβάλλει στην συμπλήρωση-ενίσχυση του εισοδήματος, είτε θα επιτύχει καλύτερες υγειονομικές υπηρεσίες για τον ασφαλισμένο για τις οποίες τα δημόσια ταμεία δεν προβλέπουν.

Στην ερώτηση αν είναι να διατεθειμένοι να εξαγοράσουν χρόνια συνταξιοδότησης για να βγουν νωρίτερα στη σύνταξη παρατηρούμε ότι:

Γράφημα 33: Καταγραφή συμπεριφοράς νοσηλευτών σχετικά με την εξαγορά ή μη χρόνων συνταξιοδότησης

- Υπάρχει μια ισορροπία στις απόψεις για την εξαγορά ή μη χρόνων συνταξιοδότησης. Συγκεκριμένα, το 40% (16/40) προτίθεται να κάνει εξαγορά χρόνων συνταξιοδότησης για να βγει γρηγορότερα στη σύνταξη και άλλο ένα 40% (16/40) δεν προτίθεται να προβεί σε μια τέτοια ενέργεια. Το υπόλοιπο 20% (8/40) δεν έχει διαμορφώσει ακόμα άποψη για το θέμα ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.
- Από τους άνδρες το 80% προτίθεται να κάνει εξαγορά πλασματικού χρόνου, όπως τα χρόνια στρατιωτικής θητείας.
- Από τις γυναίκες, το 34,3% (12/35) που είναι διατεθειμένες να κάνουν εξαγορά πλασματικών χρόνων, η πλειοψηφία τους σε ποσοστό 58,3% (7/12) έχει διοριστεί μετά την 1/1/1993, ενώ το υπόλοιπο 41,7% (5/12) έχει διοριστεί πριν την 1/1/1993 και είναι έγγαμες και με παιδιά.
- Από τις γυναίκες, το 42,9% (15/35) που δεν είναι διατεθειμένες να κάνουν εξαγορά χρόνων συνταξιοδότησης, η πλειοψηφία τους σε ποσοστό 60% (9/15) έχει διοριστεί πριν την 1/1/1993 από τις οποίες οι 7/9 είναι έγγαμες και με τουλάχιστον 2 παιδιά.
- Από εκείνες, το 22,8% (8/35) που δεν έχουν διαμορφώσει άποψη για την μελλοντική συμπεριφορά τους για εξαγορά πλασματικού χρόνου, η πλειοψηφία τους σε ποσοστό 75% (6/8) έχει διοριστεί μετά την 1/1/1993 και από τις οποίες οι 5/8 ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 30-40.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σ' αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα των απαντήσεων στις ερωτήσεις που υποβλήθηκαν στους εργαζόμενους και αφορούν τις απόψεις τους πάνω στη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού του δημοσίου.

Συγκεκριμένα, στο αν οι νέες ρυθμίσεις συμβάλλουν στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου, το 51,4% (36/70) θεωρεί ότι δεν δίνουν καθόλου λύσεις, το 40% (28/70) ότι συνεισφέρουν λίγο, το 5,7% (4/70) αρκετά, ενώ μόλις το 2,9% (2/70) θεωρεί ότι συμβάλλουν αποφασιστικά στην επίλυσή τους και επομένως διασφαλίζουν τη βιωσιμότητά τους. Από αυτό και μόνο προκύπτει η έντονη δυσπιστία τους ως προς την αποτελεσματικότητα των μέτρων που επέφεραν και θα συνεχίσουν να επιφέρουν μειώσεις αφενός στο εισόδημά τους και αφετέρου αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από λίγο ως αρκετά.

Στο ερώτημα σχετικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις ήταν απόρροια των χρόνιων παθογενειών που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία ή ήταν μέρος της γενικότερης πολιτικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να επιτύχει η χώρα μας την ταχύτερη δημοσιονομική προσαρμογή, το 52,9% (37/70) τάσσεται με την πρώτη άποψη, σε αντίθεση με το υπόλοιπο 47,1% (33/70) που συμφωνεί με τη δεύτερη άποψη. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί και από την προβολή της όλης κατάστασης της ελληνικής οικονομίας όπως αυτή προβλήθηκε από τα ΜΜΕ συμπεριλαμβανομένου και του τομέα του ασφαλιστικού ζητήματος. Οι δείκτες που παρουσιάστηκαν και αφορούσαν την τραγική κατάσταση των ταμείων και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετώπιζαν έκαναν πολλούς να θεωρήσουν ότι ήταν αναγκαίο κακό η εφαρμογή τέτοιας πολιτικής στο ασφαλιστικό.

Στο ερώτημα αναφορικά με το αν η ΑΔΕΔΥ και συγκεκριμένα η ΠΟΕΔΗΝ θα μπορούσε να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων, το 72,9% (51/70) πιστεύει ότι ήταν δυνατή κάποια βελτίωση των όρων προς όφελος των εργαζομένων με περισσότερη διαπραγμάτευση και ενδεχομένως με περισσότερη άσκηση πίεσης, το 22,8% (16/70) πιστεύει ότι δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν καλύτερες διατάξεις, ενώ μόλις το 4,3% (3/70) είτε δεν γνωρίζει, είτε δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Αναφορικά με το βαθμό ικανοποίησης των εργαζομένων από το ρόλο που διαδραμάτισε η ΠΟΕΔΗΝ στη διαμόρφωση του νέου ασφαλιστικού, το 68,6% (48/70) δεν

είναι καθόλου ικανοποιημένο, το 30% (21/70) είναι λίγο ικανοποιημένο, ενώ το 1,4% (1/70) είναι αρκετά ικανοποιημένο από αυτή τη διαπραγμάτευση. Σε κάθε περίπτωση η πλειονότητα σε ποσοστό 98,6% (69/70) είναι δυσαρεστημένη από τα πεπραγμένα της ΠΟΕΔΗΝ στη διαμόρφωση των νέων όρων στο ασφαλιστικό του δημοσίου τομέα. Σε αυτό το σημείο παρατηρούνται οι προσδοκίες που είχαν οι εργαζόμενοι από το ανώτατο συνδικαλιστικό τους όργανο το οποίο κατά τους ίδιους δεν ανταποκρίθηκε στις υψηλές απαιτήσεις που είχε αυτή η διαπραγμάτευση και δεν επέτυχαν καλύτερες ρυθμίσεις προς όφελός τους. Εδώ θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και το γεγονός ότι είχε γίνει ήδη γνωστό ότι τα μέτρα και γενικότερα οι μεταρρυθμίσεις πέραν του ότι θα επέφεραν αλλαγές στο χρόνο παραμονής στην εργασία, θα συνοδεύονταν και από μειώσεις στις απολαβές τους. Και λογικό είναι οι γυναίκες να φαίνονται δυσαρεστημένες από τις νέες αλλαγές, αφού οι μεταβολές που προέκυψαν έθιγαν και θίγουν κυρίως αυτές. Από αυτό λογικό είναι το 68,6% να δηλώνει δυσαρεστημένο από το έργο της.

Σχετικά με το βαθμό ενημέρωσης των εργαζομένων για τις νέες ρυθμίσεις, είτε αυτή προήλθε από την ΠΟΕΔΗΝ, είτε από τα ΜΜΕ, είτε οι ίδιοι ενδιαφέρθηκαν να μάθουν γι' αυτές, προκύπτει ότι το 20% (14/70) δεν είναι καθόλου ενημερωμένο, το 47,1% (33/70) έχει ενημερωθεί έστω και λίγο και το υπόλοιπο 32,9% (23/70) είναι αρκετά ενημερωμένο. Κανένας εργαζόμενος δεν είναι πολύ ενημερωμένος σχετικά με τις νέες ρυθμίσεις. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ένα μέρος του δείγματος που παρουσιάζεται ενημερωμένο, οφείλεται στις ενημερωτικές ημερίδες και ενημερώσεις που διενήργησε η ΑΔΕΔΥ. Αλλά όμως ο χρόνος διεξαγωγής αυτών των ημερίδων συνέπιπτε με τα ωράρια εργασίας τις καθημερινές ημέρες. Έτσι, αντί να διενεργηθούν τις σαββατοκύριακα ή τις αργίες, διάστημα που θα μπορούσαν να παραβρεθούν περισσότεροι εργαζόμενοι για ενημέρωση, επιλέχθηκε να γίνουν καθημερινές, αποκλείοντας έτσι για ενημέρωση πάρα πολλούς εργαζόμενους, ανάμεσά τους και γυναίκες, που απασχολούνταν στις κλινικές και τα διάφορα τμήματα του νοσοκομείου, προκειμένου να ενημερωθούν για τις αλλαγές και να μάθουν πώς μπορούν να κάνουν χρήση ευνοϊκών ρυθμίσεων για να βγουν γρηγορότερα στη σύνταξη. Αυτό και μόνο δείχνει ότι δεν έγινε σωστός σχεδιασμός και προγραμματισμός από την ΑΔΕΔΥ και το σωματείο των εργαζομένων προκειμένου να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι για αυτό το τόσο σημαντικό ζήτημα που επηρεάζει την ζωή όλων.

Στο ερώτημα σχετικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις θα έχουν γενική επίπτωση στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, το 2,9% (2/70) πιστεύει ότι δεν θα έχει επίπτωση στις

παρεχόμενες υπηρεσίες, το 31,4% (22/70) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί έστω και λίγο το είδος των υπηρεσιών, το 52,9% (37/70) ότι θα επηρεαστεί αρκετά και το υπόλοιπο 12,8% (9/70) ότι θα επηρεαστεί πολύ. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το ότι οι εργαζόμενοι δεν μένουν από τις απολαβές που παίρνουν σε σχέση με το λειτούργημα που επιτελούν, αφού καλούνται να παίξουν πολλούς ρόλους μέσα στη μονάδα υγείας μέσα από την υπερωριακή απασχόληση για να καλυφθούν διάφορα τμήματα καθώς και να μην φανούν τυχόν ελλείψεις σε προσωπικό στις διάφορες υπηρεσίες του νοσοκομείου.

Στο αν η επίπτωση αυτή θα επηρεάσει τη συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς και θα οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση καθηκόντων του προσωπικού προς τους ασθενείς, ιδίως στο νοσηλευτικό τομέα, το 28,6% (20/70) πιστεύει ότι δεν θα επέλθει κάποια αλλαγή της συμπεριφοράς του προσωπικού προς τους ασθενείς, το 25,7% (18/70) ότι θα επηρεαστεί έστω και λίγο, το 37,1% (26/70) ότι θα επηρεαστεί αρκετά, ενώ μόλις το 8,6% (6/70) θεωρεί ότι θα επηρεαστεί πολύ. Έτσι λοιπόν, οι εργαζόμενοι σε ποσοστό 54,3% (38/70) πιστεύουν ότι θα επηρεαστεί από καθόλου έως λίγο η συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς και το υπόλοιπο 45,7% (32/70) ότι θα επηρεαστεί από αρκετά έως πολύ. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι το να απασχολείται κανείς σε μια μονάδα υγείας και να λαμβάνει μέρος στην εξυπηρέτηση των ασθενών, θεωρείται λειτούργημα, το οποίο δεν θα πρέπει να επηρεάζεται καθόλου από το ύψος των αποδοχών. Δηλαδή, ο εργαζόμενος δεν θα πρέπει να βάζει ως αυτοσκοπό τις ικανοποιητικές αποδοχές, αλλά να επικεντρώνεται στην εξυπηρέτηση των ασθενών. Όμως, η ίδια η πολιτεία θα πρέπει να παράσχει στους εργαζόμενους σε αυτό τον τομέα όχι μόνο τις καλύτερες συνθήκες εργασίας, αλλά ταυτόχρονα να διαμορφώσει σε τέτοιο επίπεδο τις αποδοχές που θα ικανοποιούν τους εργαζόμενους και θα τους δίνουν κίνητρα για βελτιστοποίησης της απόδοσής τους.

Σε ποιο συγκεκριμένη ερώτηση αναφορικά με το αν αυτή η επίπτωση μπορεί να οδηγήσει τους εργαζόμενους και τους ασθενείς να βιώνουν μέσα σε ένα κλίμα έντασης και έντονης ψυχολογικής φόρτισης, το 84,3% (59/70) ταυτίζεται με αυτή την άποψη, σε αντίθεση με το υπόλοιπο 15,7% (11/70) που έχει αντίθετη γνώμη. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι εργαζόμενοι που έχουν απασχοληθεί αρκετά χρόνια και βρίσκονται κοντά στη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης και ξαφνικά ενημερώνονται ότι θα πρέπει να παραμείνουν επιπλέον χρόνια, αυτό και μόνο θα επιτείνει τη δυσφορία τους, την αγανάκτηση τους και θα τους οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση των

καθηκόντων τους, με άμεση συνέπεια τη δημιουργία κλίματος έντασης μεταξύ ασθενών και εργαζομένων.

Στο ερώτημα αναφορικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις μπορεί να συμβάλλουν στη διατήρηση του φαινομένου των ιδιωτικών πληρωμών (φακελάκι) από μέρους των ασθενών προς ορισμένους ιατρούς, είτε λόγω αύξησης ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τους ιατρούς, κάτι που σημαίνει περισσότερα έτη εργασίας, είτε λόγω της ανεπάρκειας που αυτοί αισθάνονται όσον αφορά την αποζημίωσή τους σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν, η πλειοψηφία σε ποσοστό 74,3% (52/70) τάσσεται υπέρ αυτής της άποψης, το 5,7% (4/70) τάσσεται κατά, ενώ το 20% (14/70) δεν γνωρίζει, είτε δεν επιθυμεί να απαντήσει. (Στο ερώτημα αυτό χρησιμοποιείται η παραδοχή ότι οι ιατροί δεν μένουν ικανοποιημένοι από τις απολαβές που παίρνουν, σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που προσφέρουν).

Στο ερώτημα αναφορικά με το αν οι νέες ρυθμίσεις θα οδηγήσουν πολλούς εργαζόμενους να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα, ακόμα και με μειωμένη, η πλειονότητα σε ποσοστό 87,1% (61/70) τάσσεται καταφατικά με αυτή την άποψη, παρόλο που μια τέτοια συμπεριφορά θα οδηγήσει σε παροχή μειωμένης σύνταξης, ενώ μόλις το 12,9% (9/70) είναι αρνητικό σε μια τέτοια κίνηση των εργαζομένων.

Σε συνέχεια του προηγούμενου ερωτήματος, αναφορικά τώρα με το αν θα εμφανιστεί το φαινόμενο της υποστελέχωσης υπηρεσιών σε συνδυασμό με τα νέα κριτήρια πρόσληψης στο δημόσιο (δηλ. για κάθε 5 αποχωρήσεις, θα γίνεται 1 πρόσληψη), η πλειονότητα και πάλι σε ποσοστό 90% (63/70) θεωρεί πιθανή έως και αναμενόμενη τη δημιουργία μιας τέτοιας κατάστασης, σε αντίθεση με το 10% (7/10) που δεν θεωρούν πιθανή την εμφάνιση μιας τέτοιας κατάστασης. Το συμπέρασμα αυτό είναι απολύτως λογικό, αφού ως είναι γνωστό τα νοσοκομεία της χώρας μας είναι υποστελεχωμένα σε όλες τους τις υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να υποσκάπτεται η γρήγορη εξυπηρέτηση των ασθενών. Αυτό οδηγεί στην εξασθένηση του προσωπικού, αφού τα κενά αυτά καλούνται να αναπληρώσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Οι ιατροί για παράδειγμα που αποτελούν την καρδιά του νοσοκομείου καλούνται, λόγω ελλείψεων, να κάνουν πολλές εφημερίες προκειμένου το νοσοκομείο να καλύπτει όλα τα περιστατικά ανά τομέα, είτε αυτά είναι έκτακτα, είτε τακτικά από τα ΤΕΙ, είτε νοσηλεύόμενοι.

Σε πιο συγκεκριμένη ερώτηση, σχετικά με το τι προτίθενται να κάνουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι με βάση το νέο καθεστώς, το 18,6 % (13/70) προτίθεται να παραμείνει και

επιπλέον χρόνια στο χώρο εργασίας, ενώ το 81,4% (57/70) να αποχωρήσει με τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης. Από τη στιγμή που ένα μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων βρίσκεται κοντά στη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης και ένα μικρότερο μπορεί να αποχωρήσει από την υπηρεσία με πρόωρη και μειωμένη σύνταξη, δεν είναι καθόλου παράλογο το ποσοστό που προέκυψε. Και από τη στιγμή που οι ρυθμίσεις που θεσμοθετήθηκαν δεν τους ικανοποιούν, λογικό είναι να τείνουν να αποχωρήσουν από την εργασία τους.

Στο ερώτημα σχετικά με την προτιθέμενη συμπεριφορά τους σχετικά με τις συνταξιοδοτικές παροχές που προκύπτουν από το Δημόσια ταμεία, προκύπτει ότι το 74,3% (52/70) θα αρκεστεί στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου, σε αντίθεση με το 25,7% (18/70) που θα προβεί σε επιπρόσθετη-ιδιωτική ασφάλιση είτε αυτή αφορά οικονομική ενίσχυση, είτε ιατρική παροχή. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε το γεγονός ότι η πλειοψηφία εκείνων που θα προβούν σε ιδιωτική ασφάλιση είναι ιατροί, και αυτό λόγω του ότι μέσω των εφημεριών και της εργασίας τις αργίες μπορούν να αυξάνουν το εισόδημά τους με πιο γρήγορο ρυθμό σε σχέση με εκείνους που απασχολούνται στις άλλες υπηρεσίες. Επομένως λογικό είναι από τη στιγμή που δέχονται περικοπές στο μισθό και την φαρμακευτική περίθαλψη λόγω δημοσιονομικής προσαρμογής, να καταφεύγουν στην ιδιωτική ασφάλιση για να καλυφθεί το κενό που δημιουργείται.

Τέλος, στο αν οι ίδιοι είναι διατεθειμένοι να εξαγοράσουν χρόνια συνταξιοδότησης που προβλέπονται από τις νέες ρυθμίσεις, προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα, το 47,1% (33/70) προτίθεται να προβεί στην εκμετάλλευση αυτών των διατάξεων, το 38,6% (27/70) δεν επιθυμεί να προβεί σε μια τέτοια κίνηση, ενώ το 14,3% (10/70) δεν έχει σχηματίσει ακόμα άποψη πάνω σ' αυτό ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Βιβλιογραφία

Αιτιολογική Έκθεση, Υπουργείο Οικονομικών, Αθήνα, 2011

Αιτιολογική Έκθεση, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αθήνα, 2011

Κοντιάδης Ξ., Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα, 2004

Λαμπαδίτη Μ.,(αρ.), Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, Αθήνα, 2011

ΠΑΣΠΕ, Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών, εκδόσεις Gutenberg, 1996, τόμος β΄

Ν. 3865/2010, Μεταρρύθμιση Ασφαλιστικού του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις

Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Διεύθυνση Συντάξεων

ΠΟΕΔΗΝ, Συνταξιοδοτικός οδηγός, Αθήνα, 2011

ΠΟΕΔΗΝ, Μεταβολές στο ασφαλιστικό πλαίσιο των γυναικών, Αθήνα, 2011

ΠΟΕΔΗΝ, Εξίσωση ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών, Αθήνα, 2011

Eurostat, Προβλέψεις για το μέλλον του ασφαλιστικού, Αθήνα, 2011

Πριν το 1983

Μετά το 1983

2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Υ.Ε.

Δ.Ε.

Τ.Ε.

Π.Ε.

3. ΑΠΟΨΕΙΣ

Πιστεύετε ότι οι νέες ρυθμίσεις δίνουν λύσεις στα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το ασφαλιστικό των δημοσίων υπαλλήλων, όπως στην γρήγορη καταβολή της σύνταξης και του εφάπαξ:

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πιστεύετε ότι οι νέες ρυθμίσεις π.χ. αύξηση και εξίσωση ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών ήταν :

Απόρροια των χρόνιων παθογενειών που αντιμετώπισαν που αντιμετώπισαν τα ασφαλιστικά ταμεία διαχρονικά, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου

Ήταν μέρος της γενικότερης οικονομικής πολιτικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να επιτύχει η χώρα μας την γρηγορότερη δημοσιονομική προσαρμογή

Πιστεύετε ότι το Ανώτατο συνδικαλιστικό όργανο των εργαζομένων στο Δημόσιο, η ΑΔΕΔΥ, ή καλύτερα και το αρμόδιο όργανο των εργαζομένων στα νοσοκομεία, η ΠΟΕΔΗΝ, θα μπορούσε να διαπραγματευτεί περισσότερο και να επιτύχει καλύτερες διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων:

Ναι

Όχι

ΔΞ/ΔΑ

Εσείς είστε ικανοποιημένος/η από το ρόλο που διαδραμάτισε η ΠΟΕΔΗΝ:

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Είστε ενήμεροι επαρκώς για τις νέες ρυθμίσεις, είτε αυτές έγιναν από την ΑΔΕΔΥ-ΠΟΕΔΗΝ, είτε από τα ΜΜΕ, είτε από κάποιον τρίτο, είτε εσείς οι ίδιοι ενδιαφερθήκατε να ενημερωθείτε για αυτές :

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πιστεύετε ότι οι νέες ρυθμίσεις θα έχουν επίπτωση στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών γενικά:

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ

Πιστεύετε ότι η επίπτωση αυτή θα επιρρεάσει την συμπεριφορά του προσωπικού προς τους ασθενείς ειδικότερα και να οδηγήσει σε πλημμελή τέλεση των καθηκόντων του προσωπικού ιδίως στο νοσηλευτικό τομέα:

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ

Η επιρροή αυτή μπορεί να οδηγήσει τους εργαζόμενους και τους αρρώστους να βιώνουν μέσα σε ένα κλίμα έντασης και έντονης ψυχολογικής και ψυχικής φόρτισης:

- Ναι
- Όχι

Πιστεύετε ότι η μεταρρύθμιση αυτή μπορεί να συμβάλλει στην διατήρηση του φαινομένου των ιδιωτικών πληρωμών(φακελάκι) από μέρους των ασθενών προς ορισμένους γιατρούς, είτε λόγω αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τους γιατρούς, πράγμα που σημαίνει περισσότερα χρόνια εργασίας, είτε λόγω της ανεπάρκειας που αισθάνονται όσον αφορά την αποζημίωσή τους από τις υπηρεσίες που παρέχουν:

(Εδώ λαμβάνεται υπόψη ότι οι γιατροί δεν μένουν ικανοποιημένοι από τις απολαβές που παίρνουν, σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που προσφέρουν)

- Ναι

Όχι

ΔΕ/ΔΑ

Πιστεύετε ότι με τις νέες ρυθμίσεις πολλοί εργαζόμενοι θα βγουν νωρίτερα στη σύνταξη, ακόμα και με μειωμένη :

Ναι

Όχι

Πιστεύετε ότι με το νέο καθεστώς θα δημιουργηθεί το φαινόμενο υποστελέχωσης υπηρεσιών σε συνδυασμό και με τα νέα κριτήρια πρόσληψης στο δημόσιο:

Ναι

Όχι

Με βάση το νέο καθεστώς διατεθειμένοι να:

Παραμείνετε και επιπλέον χρόνια στο χώρο εργασίας

Αποχωρήσετε όταν θεμελιώσετε δικαίωμα συνταξιοδότησης

Με βάση το νέο καθεστώς διατεθειμένοι να:

Να αρκεστείτε στη σύνταξη από τα ασφαλιστικά ταμεία του Δημοσίου

Να προβείτε σε επιπρόσθετη (ιδιωτική) ασφάλιση, είτε αυτή αφορά οικονομική ενίσχυση, είτε ιατρική παροχή

Είστε διατεθειμένοι να εξαγοράσετε χρόνια συνταξιοδότησης που προβλέπονται από τις νέες ρυθμίσεις προκειμένου να βγείτε γρηγορότερα στη σύνταξη:

Ναι

Όχι

ΔΞ/ΔΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 120

21 Ιουλίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠΑΡΙΘ. 3865

*Μεταρρύθμιση Συνταξιοδοτικού Συστήματος του
Δημοσίου και συναφείς διατάξεις.*

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 1

Εγγυήσεις - Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

1. Το Δημόσιο εγγυάται τη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος της χώρας με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπούς σύνταξης για κάθε δικαιούχο.

2. Βασική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που δεν αναλογεί σε ασφαλιστικές εισφορές και χορηγείται μετά την 1.1.2015 με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος αυτός.

3. Αναλογική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν για το χρόνο ασφάλισης, που διανύεται από 1.1.2011 και εφεξής, οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας, οι ιερείς και οι υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και οι στρατιωτικοί που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015 στο Δημόσιο ή σε φορείς κύριας ασφάλισης.

Άρθρο 2

**Ασφαλιστικό καθεστώς προσλαμβανόμενων στο
Δημόσιο από 1.1.2011**

1.α. Οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας, καθώς και οι ιερείς και οι υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που προσλαμβάνονται για πρώτη φορά από 1.1.2011 και μετά, υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

β. Τα ανωτέρω πρόσωπα ασφαλιζονται για ασθένεια, επικουρική σύνταξη και εφάπαξ βοήθημα στους οικείους φορείς, στους οποίους υπάγονται όσοι από αυτούς έχουν ασφαλισθεί για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά στο Δημόσιο ή σε φορείς κύριας ασφάλισης.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τους στρατιωτικούς που κατατάσσονται από 1.1.2011 και μετά, εξαιρουμένων των στρατευσίμων παθόντων οπλιτών στην υπηρεσία και ένεκα ταύτης.

3. Οι διατάξεις:

α) του ν.1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α'),

β) της παρ. 15 του άρθρου 9 και της παρ. 17 του άρθρου 34 του π.δ. 169/2007 (Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων - ΦΕΚ 210 Α') και

γ) με βάση τις οποίες υπολογίζεται η σύνταξη όσων καθίστανται ανάπηροι εξαιτίας της υπηρεσίας και ένεκα ταύτης, κατά το μέρος που αφορούν τον υπολογισμό της σύνταξης των προσώπων που υπάγονται σε αυτές, εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την υπαγωγή των προσώπων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

4. Οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας, καθώς και οι ιερείς και οι υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπηρετούν ή θα προσληφθούν μέχρι 31.12.2010 μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά την υπαγωγή τους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου.

Άρθρο 3

Βασική σύνταξη

1. Από 1.1.2015 και εφεξής καθιερώνεται, για τους υπαγόμενους στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου, βασική σύνταξη. Το ύψος της βασικής σύνταξης για το έτος 2010 καθορίζεται στο ποσό των τριακοσίων εξήντα ευρώ (360,00 €) μηνιαίως για 12 μήνες και αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 του νόμου αυτού.

2. Την ανωτέρω βασική σύνταξη δικαιούνται:

α. Τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2015 και εφεξής. Η βασική σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησής τους. Για όσους η σύνταξη, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κεφα-

λαίου αυτού, αποτελεί άθροισμα δύο τμημάτων, η βασική σύνταξη υπολογίζεται αναλογικά με βάση τα έτη ασφάλισης από 1.1.2011 και εφεξής προς το συνολικό χρόνο ασφάλισης.

β. Το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται αναλόγως όταν η σύνταξη καταβάλλεται μειωμένη, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 (ΦΕΚ 210 Α') και της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α'), καθώς και όταν μεταβιβάζεται η σύνταξη λόγω θανάτου.

γ. Η μείωση της βασικής σύνταξης προκειμένου για τα πρόσωπα που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 και της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν. 2084/1992, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

δ. Η βασική σύνταξη των προσώπων του τέταρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 και του τέταρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ. 169/2007 και όσων από τα παραπάνω πρόσωπα υπάγονται στις διατάξεις του ν. 2084/1992, καθώς και των προσώπων στα οποία καταβάλλεται σύνταξη λόγω αναπηρίας, δεν μειώνεται ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας.

ε. Όταν χορηγείται σύνταξη λόγω θανάτου, το ποσό της βασικής σύνταξης προσδιορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο και κάθε συνδικαιούχο πρόσωπο, με βάση το ποσοστό της σύνταξης που δικαιούται καθένας από αυτούς, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του π.δ. 169/2007 και του ν. 2084/1992.

Προκειμένου για τέκνα, η βασική σύνταξη καταβάλλεται για όσο χρόνο δικαιούνται σύνταξη σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, μετά δε τη διακοπή της συνταξιοδότησής τους, το ποσοστό της βασικής σύνταξης που δικαιούνται προσαυξάνει ανάλογα το μερίδιο σύνταξης των λοιπών συνδικαιούχων προσώπων.

Εάν κάποιο από τα πρόσωπα της περίπτωσης αυτής λαμβάνει σύνταξη και από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες από μία κύριες συντάξεις λόγω θανάτου, από το Δημόσιο ή οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα, δικαιούται βασική σύνταξη για την εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη ή για τη μεγαλύτερη από τις συντάξεις λόγω θανάτου.

στ. Προκειμένου για συνταξιούχους εξ ιδίου δικαιώματος με περισσότερες της μιας συντάξεις χορηγείται μία βασική σύνταξη. Στους συνταξιούχους ή δικαιούχους μιας πλήρους και μιας μειωμένης σε ποσό κύριας σύνταξης, καταβάλλεται η βασική σύνταξη κατά πλήρες ποσό από τον φορέα που χορηγεί την πλήρη σύνταξη.

3. Την ανωτέρω βασική σύνταξη δικαιούνται όσοι δεν έχουν συμπληρώσει 15 έτη ασφάλισης στο Δημόσιο, εφόσον πληρούν αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους,

β) το ατομικό και το οικογενειακό τους εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, δεν υπερβαίνουν το ποσό των πέντε χιλιάδων σαράντα ευρώ (5.040 €) και δέκα χιλιάδων ογδόντα ευρώ (10.080 €) αντίστοιχα. Τα ανωτέρω ποσά ανακαθορίζονται κατά το ποσοστό αναπροσαρμογής της βασικής σύνταξης,

γ) διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας τους. Η μόνιμη διαμονή αποδεικνύεται με τη

διαδικασία που προβλέπεται για τη χορήγηση άδειας διαμονής στους πολίτες τρίτων χωρών.

Το ύψος της βασικής σύνταξης είναι πλήρες για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε (35) πλήρη έτη μόνιμης διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για καθένα έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής. Η βασική σύνταξη στην κατηγορία αυτή των δικαιούχων δεν μεταβιβάζεται. Αρμόδιος φορέας καταβολής της βασικής σύνταξης είναι ο φορέας που καταβάλλει το αναλογικό ποσό της σύνταξης.

4. η εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου γίνεται με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων περί προστασίας των πολιτών των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των σχετικών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα.

Άρθρο 4

Αναλογικό ποσό σύνταξης

1. Το αναλογικό ποσό σύνταξης υπολογίζεται για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης, με βάση ποσοστά επί των συντάξιμων αποδοχών, τα οποία καθορίζονται ως εξής:

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΕΤΗΣΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΒΙΟ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
1	15	0,80%
16	18	0,86%
19	21	0,92%
22	24	0,99%
25	27	1,06%
28	30	1,14%
31	33	1,22%
34	36	1,31%
37	39	1,40%
40	50	1,50%

Το τελικό ποσό σύνταξης καθορίζεται για όλα τα έτη με βάση το συντελεστή που αντιστοιχεί στο τελευταίο πλήρες έτος ασφάλισης.

2. Ως μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές, για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης λαμβάνεται υπόψη το ημερήσιο ποσό της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων ασφαλιστέων αποδοχών που έλαβε ο υπάλληλος καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού του βίου, πλην των αποδοχών του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης και επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό των τρίμηνων αποδοχών, των δώρων εορτών και επιδόματος αδειάς, δια του αριθμού των μηνών υπηρεσίας που έχει πραγματοποιήσει ο υπάλληλος εντός της χρονικής αυτής περιόδου. Για τον προσδιορισμό των παραπάνω ασφαλιστέων αποδοχών, οι αποδοχές του υπαλλήλου, για κάθε ημερολογιακό έτος, πλην των ασφαλιστέων αποδοχών του τελευταίου έτους ή τμήματος έτους κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά ποσοστό που καθορίζεται με τυπικό νόμο και με βάση τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και συντελεστή ωρίμανσης. Για το ποσοστό της αύξησης διατυπώνουν αιτιολογημένη γνώμη εκτός

από την Ο.Κ.Ε. και η Ελληνική Στατιστική Αρχή και η Εθνική Αναλογιστική Αρχή. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2232/1994 (ΦΕΚ 140 Α') εφαρμόζεται και για την έκφραση γνώμης της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

3. Όσοι έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην ασφάλιση του Δημοσίου έως και 31.12.2010 και θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015 δικαιούνται:

α) αναλογικό τμήμα σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους στο Δημόσιο έως 31.12.2010, το οποίο υπολογίζεται με βάση τις οικείες διατάξεις του π.δ. 169/2007, του ν. 2084/1992, καθώς και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, όπως αυτές ισχύουν κατά το χρόνο συνταξιοδότησής τους,

β) αναλογικό τμήμα σύνταξης με βάση το χρόνο ασφάλισής τους από 1.1.2011 έως την ημερομηνία συνταξιοδότησής τους.

4.α. Το ποσό για το αναλογικό τμήμα της σύνταξης των προσώπων της προηγούμενης παραγράφου, για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης, υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, αφού πρώτα συνυπολογιστούν τα έτη ασφάλισης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος στο Δημόσιο έως 31.12.2010, οι δε συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του αναλογικού τμήματος της σύνταξης από 1.1.2011 και εφεξής, είναι αυτές που προσδιορίζονται από το έτος αυτό και μετά.

β. Ειδικά για τον υπολογισμό του αναλογικού τμήματος της σύνταξης από 1.1.2011 και μετά, των προσώπων του τέταρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 και όσων από τα παραπάνω πρόσωπα υπάγονται στις διατάξεις του ν. 2084/1992, που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015, λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό αναπλήρωσης που αντιστοιχεί στα 35 έτη ασφάλισης, σύμφωνα με τον πίνακα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

5. Ειδικά για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης πριν την 1.1.2015 το τμήμα της μηνιαίας σύνταξης που αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης από 1.1.2013 και εφεξής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις του π.δ. 169/2007, του ν. 2084/1992, καθώς και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, κατά περίπτωση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 11 του νόμου αυτού και της παρ. 7 του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010 (ΦΕΚ 67 Α').

6. Οι δικαιούχοι και το ποσό σύνταξης λόγω θανάτου ορίζονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, καθώς και τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 3 και αυτού του άρθρου δεν έχουν εφαρμογή για τους στρατεύσιμους οπλίτες αναπήρους ειρηνικής περιόδου των οποίων η σύνταξη εξακολουθεί να υπολογίζεται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, κατά περίπτωση, όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου.

8. Για τον υπολογισμό της σύνταξης των προσώπων που υπάγονται στις διατάξεις:

α) του ν. 1897/1990,

β) της παρ. 15 του άρθρου 9 και της παρ. 17 του άρθρου 34 του π.δ. 169/2007, καθώς και των προσώπων που καθίστανται ανάπηροι εξαιτίας της υπηρεσίας και

ένεκα ταύτης, τα οποία έχουν προσληφθεί στο Δημόσιο ή καταταγεί μέχρι 31.12.2010, εξακολουθούν να ισχύουν οι οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του νόμου αυτού.

9. Για θέματα που δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του π.δ. 169/2007, του ν. 2084/1992, καθώς και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, κατά περίπτωση, όπως ισχύουν, κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του νόμου αυτού.

10. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α') περί διαδοχικής ασφάλισης, έχουν εφαρμογή και για όσους υπάγονται στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου.

Άρθρο 5

Πιστοποίηση αναπηρίας

1. Μετά τη δημιουργία του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), από 1.1.2011 και την κατάργηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α') εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, που προβλέπουν δικαιοδοσία των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής της Ελληνικής Αστυνομίας, καθώς και των επιτροπών απαλλαγών και των τριμελών εξ' ιατρών επιτροπών.

2. Το ποσοστό αναπηρίας, που συνεπάγεται κάθε πάθηση ή βλάβη ή σωματική ή ψυχική ή πνευματική εξασθένηση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενήσεων, καθώς και οι υποτροπές αυτών, προκαθορίζεται για το Δημόσιο και τους ασφαλιστικούς φορείς με εκατοστιαία αναλογία στον Ενιαίο Κανονισμό Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 6

Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης - Εξίσωση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών υπαλλήλων του Δημοσίου

1.α. Το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 169/2007 (ΦΕΚ 210 Α'), καταργείται από 1.1.2011 και οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της ίδιας περίπτωσης αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση για τους υπαλλήλους που έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά αρκεί η συμπλήρωση εικοσαετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010 η οποία αυξάνεται κατά ένα (1) έτος για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία εντός του έτους 2011 και για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία από 1.1.2012 και μετά, κατά δύο (2) έτη για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψής τους.»

β. Το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ. 169/2007 (ΦΕΚ 210 Α') καταργείται από 1.1.2011 και οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της ίδιας περίπτωσης αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση για τους στρατιωτικούς γενικά, που έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά αρκεί η συμπλήρωση εικοσαετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010, η οποία αυξάνεται κατά ένα (1) έτος για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία εντός του έτους 2011 και για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία από 1.1.2012 και μετά, κατά δύο (2) έτη για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο κατάταξής τους.»

2.α. Οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«α. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1997 το πεντηκοστό πέμπτο (55ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο.»

β. Οι διατάξεις του πρώτου και δευτέρου εδαφίου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«β) Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά, καθώς και για όσους προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992:

βα) Το πεντηκοστό δεύτερο (52ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο για όσους έχουν ανήλικα παιδιά, το οποίο αυξάνεται στο πεντηκοστό πέμπτο (55ο) έτος από 1ης Ιανουαρίου 2012 και στο εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και μετά.

ββ) Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά.

βγ) Το πεντηκοστό (50ό) έτος της ηλικίας συμπληρωμένο για όσους έχουν ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος παιδί ή σύζυγο, κατά ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω.

βδ) Το εξηκοστό πρώτο (61ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο, για τους λοιπούς υπαλλήλους, το οποίο αυξάνεται από 1ης Ιανουαρίου 2012 και μετά κατά δύο (2) έτη, για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (65ου) έτους της ηλικίας τους.

γ. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ο υπάλληλος θα ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το χρόνο που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης.»

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«β. Η σύνταξη όσων θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 2011 και μετά, μπορεί να καταβληθεί μετά τη συμπλήρωση του πεντηκοστού έκτου (56ου) έτους της ηλικίας τους, το οποίο αυξάνεται από 1ης Ιανουαρίου 2012 και μετά κατά δύο (2) έτη, για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού (60ού) έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μειώνεται κατά 1/200 του ποσού αυτής για κάθε μήνα, που υπολείπεται από την έναρξη καταβολής της και μέχρι τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.»

4. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«γ. Για όσους έχουν προσληφθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 1983 και συμπληρώνουν τριάντα έξι (36) έτη πραγ-

ματικής συντάξιμης υπηρεσίας το έτος 2011, η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη μετά τη συμπλήρωση του πεντηκοστού ογδόου (58ου) έτους της ηλικίας τους. Ο ανωτέρω χρόνος υπηρεσίας για όσους συμπληρώνουν αυτόν από το έτος 2012 και μετά, αυξάνεται κατά ένα (1) έτος για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.

Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης αυτής αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα (1) έτος ετησίως και μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού (60ού) έτους της ηλικίας.

Τα έτη υπηρεσίας, καθώς και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπονται από τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής έχουν εφαρμογή και για όσους έχουν προσληφθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 1983 και συμπληρώνουν τριάντα επτά (37) έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας από 1.1.2012 και μετά.»

5. Οι διατάξεις της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 της περίπτωσης α' και της περίπτωσης στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 καταργούνται από 1.1.2011.

6. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης ζζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται από 1.1.2011, ως εξής:

«Η κατά το προηγούμενο εδάφιο επταετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1η Ιανουαρίου 1998, αυξάνεται κατά ένα εξάμηνο για κάθε ημερολογιακό έτος από την 1η Ιανουαρίου 1998 μέχρι τη συμπλήρωση δέκα (10) πλήρων ετών, ο δε υπάλληλος θα ακολουθεί το αυξημένο όριο, που ισχύει κατά το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος.»

7.α. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α') αντικαθίστανται από 1.1.2013 ως εξής:

«Προκειμένου για όσους έχουν ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία παιδί αρκεί η συμπλήρωση του πεντηκοστού (50ού) έτους της ηλικίας τους εφόσον έχουν εικοσιπενταετή (25ετή) πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.»

β. Από 1.1.2013 καταργούνται:

- το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 2084/1992,

- η παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 2084/1992, που προστέθηκε με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α'),

- το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 2084/1992,

- το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2084/1992,

- το πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2084/1992, τα οποία προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 3029/2002.

γ. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν. 2084/1992, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 1 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α'), αντικαθίσταται από 1.1.2011, ως εξής:

«Η σύνταξη όμως αυτή αρχίζει να καταβάλλεται μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (65ου) έτους της ηλικίας.»

8. Από 1.1.2011 το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3660/2008

(ΦΕΚ 78 Α'), διαμορφώνεται στο πεντηκοστό τέταρτο (54ο) έτος, αυξανόμενο από 1ης Ιανουαρίου 2012 και μετά κατά δύο (2) έτη για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του πεντηκοστού ογδόου (58ου) έτους της ηλικίας τους.

9. Από 1.1.2013 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπονται, κατά περίπτωση, από τις διατάξεις του άρθρου αυτού για τους τακτικούς υπαλλήλους του Δημοσίου, έχουν εφαρμογή για τους δικαστικούς λειτουργούς, καθώς και για το κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ειδικά για τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των στρατιωτικών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 20 του παρόντος νόμου.

10. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, η ενηλικίωση των τέκνων θεωρείται ότι γίνεται την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους.

11. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 9 του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτές θα έχουν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 10. Για τα πρόσωπα αυτά εξακολουθούν να ισχύουν όσα προβλέπονται από τις αντικαθιστώμενες ή καταργούμενες διατάξεις, κατά περίπτωση, τόσο για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης όσο και για τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, καθώς και για τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξής τους.

12. Στο τέλος του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής:

«15. α. Αναγνωρίζεται πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί, ο οποίος ανέρχεται σε ένα (1) έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο (2) έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο.

β. Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση, καθώς και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή (15ετή) πραγματική δημόσια υπηρεσία.

γ. Ο ανωτέρω πλασματικός χρόνος αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 2084/1992.

δ. Αν ο υπάλληλος έχει χρόνο ασφάλισης και σε άλλο φορέα κύριας σύνταξης, ο ανωτέρω πλασματικός χρόνος αναγνωρίζεται σε έναν μόνο φορέα κατ' επιλογή.

ε. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσους υπαλλήλους έχουν ασφαλισθεί για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά.»

Άρθρο 7

Αναπροσαρμογή συντάξεων και ανακαθορισμός ορίων ηλικίας

1. Από 1.1.2014 οι καταβαλλόμενες συντάξεις συμπεριλαμβανομένων των χορηγιών και των βοηθημάτων του Δημοσίου, αναπροσαρμόζονται μόνο με διάταξη ειδικού νόμου, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος στη βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Η διάταξη του προη-

γούμενου εδαφίου υπερισχύει κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης με την οποία προβλέπεται η αναπροσαρμογή ή αύξηση σύνταξης, χορηγίας ή βοηθήματος, που καταβάλλεται από το Δημόσιο, κατά τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου.

2. Από την 1.1.2011 και ανά διετία η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 25 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

3. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 6 του νόμου αυτού και σε καταστατικές ή γενικές διατάξεις νόμων, ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των εξήντα πέντε (65) ετών. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020. Από 1.1.2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανά τριετία. Ο ανακαθορισμός των ορίων ηλικίας γίνεται με ειδικό νόμο, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος, που ψηφίζεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο.

Άρθρο 8

Όροι συνταξιοδότησης επιζώντος συζύγου

1. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α') σχετικά με το κριτήριο της διάρκειας του έγγαμου βίου, προκειμένου να δικαιωθεί σύνταξη ο επιζών σύζυγος, έχουν εφαρμογή και για τους υπαγόμενους στις διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου. Κατά τα λοιπά για τη συνταξιοδότηση των επιζώντων συζύγων εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 167/2007, 168/2007, 169/2007 και του ν. 2084/1992.

2.α. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 2676/1999 (ΦΕΚ 1 Α'), έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους επιζώντες συζύγους με εξαίρεση όσους έχουν αναπηρία κατά ποσοστό 67% και άνω που λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν έχουν εφαρμογή για όσους λαμβάνουν και εξ' ιδίου δικαιώματος σύνταξη από το Δημόσιο, ή πολεμική σύνταξη γενικά ή σύνταξη με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α') και 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α'), καθώς και για όσους υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α').

β. Εάν στην κατά τα ανωτέρω μειωμένη σύνταξη του επιζώντος συζύγου συμμετέχουν ανάπηρα ή ανήλικα τέκνα ή τέκνα που σπουδάζουν υπό τις προϋποθέ-

σεις της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 169/2007, ο επιζών σύζυγος μπορεί να ζητήσει την αναστολή καταβολής του μεριδίου του, οπότε αυτό επιμερίζεται στα τέκνα σε ίσα μέρη.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2, καθώς και αυτές της παρ. 9 του άρθρου 4 του ν. 3620/2007 (ΦΕΚ 276 Α'), έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του π.δ. 167/2007 (ΦΕΚ 208 Α').

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν έχουν εφαρμογή για τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα των οποίων το δικαίωμα γεννήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.

Άρθρο 9

Συνταξιοδότηση μελών οικογένειας

1. α. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται ως εξής:

«4.α. Οι άγαμες θυγατέρες και οι άπορες άγαμες αδελφές αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το δικαίωμα αυτό οι άγαμοι γιοί ή αδελφοί, αντίστοιχα.»

β. Κατ' εξαίρεση οι ενήλικες άγαμες θυγατέρες που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης και έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς που προσλήφθηκαν στο Δημόσιο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982 δικαιούνται σύνταξης εφόσον συντρέχουν αθροιστικά, οι εξής προϋποθέσεις:

αα) Να μην έχουν μηνιαίο εισόδημα από το Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα μεγαλύτερο από το κατώτατο όριο σύνταξης του Δημοσίου, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

ββ) Να μην έχουν φορολογητέο εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη πηγή μεγαλύτερο από το παραπάνω καθοριζόμενο κατώτατο όριο αναγόμενο σε ετήσια βάση.

γγ) Να μην λαμβάνουν άλλη σύνταξη και να μην έχουν ασφαλισθεί για σύνταξη σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας σύνταξης, για χρόνο με βάση τον οποίο προσδοκούν να θεμελιώσουν δικαίωμα ανταποδοτικής σύνταξης από τον φορέα αυτόν.

δδ) Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2010 να έχουν συμπληρώσει το πενήτηκοστό (50ό) έτος της ηλικίας τους.

Η σύνταξη των προσώπων της περίπτωσης αυτής, δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του κατώτατου ορίου σύνταξης του Δημοσίου όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.»

β. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 31 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται ως εξής:

«5. α. Οι άγαμες θυγατέρες και οι άπορες άγαμες αδελφές αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το δικαίωμα αυτό οι άγαμοι γιοί ή αδελφοί, αντίστοιχα.

β. Κατ' εξαίρεση οι ενήλικες άγαμες θυγατέρες που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης και έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς που κατατάχθηκαν στις Ένοπλες Δυνάμεις ή τα Σώματα Ασφαλείας ή το Πυροσβεστικό Σώμα μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982, δικαιούνται σύνταξης εφόσον συντρέχουν αθροιστικά, οι εξής προϋποθέσεις:

αα) Να μην έχουν μηνιαίο εισόδημα από το Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα μεγαλύτερο από το κατώτατο όριο σύνταξης του Δημοσίου, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

ββ) Να μην έχουν φορολογητέο εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη πηγή μεγαλύτερο από το παραπάνω καθοριζόμενο κατώτατο όριο αναγόμενο σε ετήσια βάση.

γγ) Να μην λαμβάνουν άλλη σύνταξη και να μην έχουν ασφαλισθεί για σύνταξη σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας σύνταξης, για χρόνο με βάση τον οποίο προσδοκούν να θεμελιώσουν δικαίωμα ανταποδοτικής σύνταξης από τον φορέα αυτόν.

δδ) Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2010 να έχουν συμπληρώσει το πενήτηκοστό (50ό) έτος της ηλικίας τους.

Η σύνταξη των προσώπων της περίπτωσης αυτής, δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του κατώτατου ορίου σύνταξης του Δημοσίου όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.»

γ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσα από τα πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτές υπάγονται στις διατάξεις του π.δ. 167/2007 και του π.δ. 168/2007.

δ. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 1 των άρθρων 5 και 31 του π.δ. 169/2007, της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 167/2007, καθώς και της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 35 του π.δ. 168/2007 (ΦΕΚ 209 Α') καταργούνται.

ε. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα, των οποίων το δικαίωμα συνταξιοδότησης γεννήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.

2. α. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«5. Στις άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, εκτός από τις ανίκανες με ποσοστό 67% και άνω, μετά την ενηλικίωσή τους ή το τέλος των σπουδών τους η σύνταξή τους καταβάλλεται ολόκληρη μεν αν το συνολικό, εκτός από την κύρια και επικουρική σύνταξη, μηνιαίο πραγματικό ακαθάριστο εισόδημά τους, όπως αυτό προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση του προηγούμενου οικονομικού έτους, δεν υπερβαίνει το 30πλάσιο του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά το έτος που αποκτήθηκαν τα εισοδήματα, περιορίζεται δε κατά το ένα τρίτο (1/3) του ποσού της, αν το εισόδημα αυτό υπερβαίνει το 30πλάσιο όχι όμως και το 40πλάσιο, κατά το ένα δεύτερο (1/2) αυτής εφόσον υπερβαίνει το 40πλάσιο, όχι όμως και το 50πλάσιο και κατά τα τρία τέταρτα (3/4) αυτής εφόσον υπερβαίνει το 50πλάσιο όχι όμως και το 60πλάσιο, μετά την υπέρβαση του οποίου η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται.»

β. Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 31 του π.δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«6. Στις άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, εκτός από τις ανίκανες με ποσοστό 67% και άνω, μετά την ενηλικίωσή τους ή το τέλος των σπουδών τους η σύνταξή τους καταβάλλεται ολόκληρη μεν αν το συνολικό, εκτός από την κύρια και επικουρική σύνταξη, μηνιαίο πραγματικό ακαθάριστο εισόδημά τους, όπως αυτό προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση του προηγούμενου οικονομικού έτους, δεν υπερβαίνει το 30πλάσιο του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά το έτος που αποκτήθηκαν τα εισοδήματα, περιορίζεται δε κατά το ένα τρίτο (1/3) του ποσού της, αν το εισόδημα αυτό υπερβαίνει το 30πλάσιο όχι όμως και το 40πλάσιο, κατά το ένα δεύτερο (1/2) αυτής εφόσον υπερβαίνει το 40πλάσιο, όχι όμως και το 50πλάσιο και κατά τα τρία τέταρτα (3/4) αυτής εφόσον υπερβαίνει το 50πλάσιο όχι

όμως και το 60πλάσιο, μετά την υπέρβαση του οποίου η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται»

γ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται με βάση τις οικείες διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 167/2007 και 168/2007, κατά περίπτωση.

δ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα, των οποίων το δικαίωμα συνταξιοδότησης γεννήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.

3. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3620/2007 (ΦΕΚ 276 Α') έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του π.δ. 168/2007.

Άρθρο 10

Απασχόληση συνταξιούχων

1. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 63 του ν. 2676/1999, όπως ισχύουν, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους συνταξιούχους του Δημοσίου που εργάζονται εκτός του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α') ή αυτοαπασχολούνται. Ομοίως, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους συνταξιούχους στρατιωτικούς, για τους οποίους όμως το αναφερόμενο όριο ηλικίας μειώνεται κατά δύο (2) έτη.

Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998, καθώς και των παραγράφων 1 έως 7 του άρθρου 58 του π.δ. 169/2007, εξακολουθούν να ισχύουν.

2. Οι συνταξιούχοι του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούνται, πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν, να δηλώσουν τούτο στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γ.Λ.Κ.. Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας του ή κατά το διάστημα που αυτοαπασχολείτο, και πρόστιμο επί του καταλογισθέντος ποσού ίσο με το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

Άρθρο 11

Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων

1. Από 1.8.2010 θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'). Σκοπός του λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας σύνταξης Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.).

2. α. Η ΕΑΣ παρακρατείται μηνιαία από τις συντάξεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο ως εξής:

α) Για συντάξεις από 1.400,01 € έως 1.700,00 €, ποσοστό 3%.

β) Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €, ποσοστό 4%.

γ) Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 5%.

δ) Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €, ποσοστό 6%.

ε) Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 7%.

στ) Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €, ποσοστό 8%.

ζ) Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €, ποσοστό 9%.

η) Για συντάξεις από 3.500,01 € και άνω, ποσοστό 10%.

β. Για τον προσδιορισμό του συνολικού ποσού της σύνταξης της προηγούμενης περίπτωσης της παραγράφου αυτής, λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας σύνταξης, καθώς και τα συγκαταβαλλόμενα με αυτή ποσά του επιδόματος εξομάλυνσης του άρθρου 1 του ν. 3670/2008 (ΦΕΚ 117 Α') και της τυχόν προσωπικής και μεταβίβαστης διαφοράς.

3. α. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων τετρακοσίων ευρώ (1.400 €).

β. Από την κράτηση αυτή εξαιρούνται όσοι λαμβάνουν επίδομα ανικανότητας με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 54 του π.δ.169/2007, καθώς και όσοι λαμβάνουν πολεμική σύνταξη ή σύνταξη ως παθόντες στην υπηρεσία και ένεκα ταύτης ή βάσει των διατάξεων των νόμων 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α') και 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α').

4. α. Στις περιπτώσεις που στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, για τον προσδιορισμό των ποσών σύνταξης της παραγράφου 2 λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της σύνταξης που έχει μεταβιβασθεί και το παρακρατηθέν ποσό επιμερίζεται ανάλογα.

β. Στις περιπτώσεις καταβολής στο ίδιο πρόσωπο περισσότερων από μία κύριες συντάξεις από το Δημόσιο ή από Ασφαλιστικό Φορέα, λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των συντάξεων αυτών. Η παρακράτηση γίνεται από τον Φορέα που χορηγεί το μεγαλύτερο ποσό σύνταξης.

γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να καθορίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης περίπτωσης της παραγράφου αυτής.

5. Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη του Δημοσίου αποδίδονται στον Λογαριασμό του ΑΚΑΓΕ το αργότερο μέχρι το τέλος του επομένου, από την παρακράτηση, μήνα.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις χορηγίες και τα βοηθήματα που καταβάλλει το Δημόσιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12

Εφάπαξ έκτακτη οικονομική παροχή

1. Στους συνταξιούχους και χορηγιούχους του Δημοσίου, από ίδιο δικαίωμα ή από μεταβίβαση με εξαίρεση όσους λαμβάνουν σύνταξη δικαστικού ή μέλους του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή ιατρού του Εθνικού Συστήματος Υγείας ή βουλευτή ή σύνταξη των διατάξεων του άρθρου 27 του ν. 1813/1988 (ΦΕΚ 243 Α'), χορηγείται εφάπαξ έκτακτη οικονομική παροχή για το έτος 2009.

2. Το ποσό της έκτακτης οικονομικής παροχής ανέρχεται:

α) σε 500 ευρώ για μηνιαία ακαθάριστη βασική σύνταξη, μέχρι του ποσού των 800 ευρώ,

β) σε 300 ευρώ για μηνιαία ακαθάριστη βασική σύνταξη από του ποσού των 800,01 ευρώ μέχρι του ποσού των 1.100 ευρώ.

Για μηνιαία ακαθάριστη βασική σύνταξη ποσού από 1.100,01 ευρώ και άνω δεν καταβάλλεται η έκτακτη οικονομική παροχή.

Ως ημερομηνία προσδιορισμού του ποσού της μηνιαίας ακαθάριστης βασικής σύνταξης, λαμβάνεται υπόψη η 31.12.2008.

3. Η ανωτέρω έκτακτη οικονομική παροχή είναι αφορολόγητη, δεν υπόκειται σε κράτηση για υγειονομική περίθαλψη και δεν λαμβάνεται υπόψη για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ.

4. Στις περιπτώσεις καταβολής στο ίδιο πρόσωπο δύο συντάξεων από το Δημόσιο, για τον προσδιορισμό της μηνιαίας ακαθάριστης βασικής σύνταξης, θα ληφθούν υπόψη αθροιστικά τα αντίστοιχα ποσά και των δύο συντάξεων και στην περίπτωση που δικαιούται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού την ανωτέρω παροχή, αυτή θα καταβληθεί με την μία εκ των δύο συντάξεων.

5. Στις περιπτώσεις που στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, το ποσό της έκτακτης οικονομικής παροχής που θα καταβληθεί στον καθένα από αυτούς είναι αυτό που αντιστοιχεί στο ποσό της ακαθάριστης μηνιαίας βασικής σύνταξης που του καταβάλλεται.

6. Δεν χορηγείται η ανωτέρω εφάπαξ έκτακτη οικονομική παροχή σε όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού καταβάλλεται μειωμένη σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20 παράγραφος 1 του ν. 2084/1992 και 6 παράγραφος 9 του ν. 2227/1994 (ΦΕΚ 129 Α') και της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α').

7. Όσοι έχουν εξέλθει της Υπηρεσίας από της Ιανουαρίου 2009 μέχρι την ημερομηνία ισχύος του ν. 3758/2009 (ΦΕΚ 68 Α'), θα λάβουν σύμφωνα με τα ανωτέρω την έκτακτη οικονομική παροχή με τη σύνταξή τους, ενώ όσοι εξέρχονται της υπηρεσίας μετά την ημερομηνία ισχύος του νόμου αυτού θα λάβουν την παροχή αυτή από την υπηρεσία από την οποία εξήλθαν.

8. Όσοι κατέστησαν συνταξιούχοι εκ μεταβιβάσεως εντός του έτους 2009 δικαιούνται την έκτακτη οικονομική παροχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, μόνο εφόσον δεν κρίθηκε το αντίστοιχο δικαίωμα των προσώπων από τα οποία έλκουν το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους.

Άρθρο 13

Συνταξιοδοτικό καθεστώς του αγρονομικού προσωπικού της Ελληνικής Αγροφυλακής

1. Στο τέλος του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ.169/2007, ΦΕΚ 210 Α'), προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής:

«15. Το αγρονομικό προσωπικό της Ελληνικής Αγροφυλακής, η οποία συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3585/2007 (ΦΕΚ 148 Α'), δικαιούται σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο με εφαρμογή όλων των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για την απονομή σύνταξης στους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους.»

0 0 1 2 0 2 3 0 7 1 0 0 1 2

2. Στο τέλος του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007, προστίθεται παράγραφος 17 ως εξής:

«17α. Ως μισθός για τον κανονισμό της σύνταξης του αγρονομικού προσωπικού της παραγράφου 15 του άρθρου 1 του Κώδικα αυτού, λαμβάνεται υπόψη ο βασικός μισθός ενεργείας του μισθολογικού κλιμακίου ή του βαθμού, κατά περίπτωση, που έφερε κατά την έξοδό του από την υπηρεσία, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, μαζί με την προσαύξηση του τυχόν καταβαλλόμενου επιδόματος χρόνου υπηρεσίας.»

Οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α'), έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα του άρθρου αυτού.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού ισχύουν από την 5η Ιουλίου 2007.

4. Η προθεσμία για την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης των διατάξεων της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α'), για όσους υπαλλήλους έχουν ήδη μεταταγεί ή μεταφερθεί στην Ελληνική Αγροφυλακή από 5 Ιουλίου 2007, είτε ως αγρονομικό είτε ως πολιτικό προσωπικό αυτής, αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού.

5. Μετά την περίπτωση ι' της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007, όπως ισχύει, προστίθεται από της Ιανουαρίου 2010 περίπτωση ια' ως εξής:

«α. για το αγρονομικό προσωπικό, το επίδομα θέσης ευθύνης των διατάξεων της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3585/2007. Το επίδομα αυτό, δεν ενσωματώνεται στο συντάξιμο μισθό στην περίπτωση που καταβάλλοταν λόγω άσκησης καθηκόντων αναπλήρωσης προϊσταμένου.»

6. α. Οι συντάξεις όσων από τα πρόσωπα του άρθρου αυτού έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού, αναπροσαρμόζονται οίκοθεν, από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού.

β. Το επίδομα της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού υπόκειται σε κράτηση για κύρια σύνταξη υπέρ Δημοσίου.

Άρθρο 14

Συνταξιοδότηση αιρετών οργάνων

1. Οι διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α') έχουν εφαρμογή για τους βουλευτές και τα αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, που λαμβάνουν συγχρόνως σύνταξη από το Δημόσιο, και βουλευτική αποζημίωση ή έξοδα παράστασης, αντίστοιχα.

2. Δήμαρχοι και πρόεδροι Κοινοτήτων που επιλέγουν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3833/2010 τα έξοδα παράστασης, διατηρούν το καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν ως συνταξιούχοι, οι δε αναλογούσες κρατήσεις υπολογίζονται επί των εξόδων παράστασης και αποδίδονται, ανά μήνα, στον οικείο φορέα.

3. α. Τα αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, με εξαίρεση τους προέδρους νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, τους νομάρχες, τους δημάρχους, και τους προέδρους Κοινοτήτων, που επιλέγουν την καταβολή των εξόδων παράστασης αντί των αποδοχών της οργανικής τους θέσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40 Α'), εξακολουθούν να

διέπονται από το ασφαλιστικό καθεστώς των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, που είχαν πριν την εκλογή τους, οπότε και ο χρόνος θητείας τους, ως αιρετών οργάνων, θεωρείται ως πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία στη θέση από την οποία προέρχονται. Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των τακτικών μηνιαίων αποδοχών της οργανικής τους θέσης, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά και παρακρατούνται από τα έξοδα παράστασης, αποδιδόμενες, ανά μήνα, στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς. Όπου προβλέπεται εργοδοτική εισφορά αυτή καταβάλλεται από το φορέα της οργανικής τους θέσης.

β. Η ασφαλιστική τακτοποίηση των προσώπων της παραγράφου αυτής για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία δημοσίευσής του ν. 3833/2010 μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις οικείες διατάξεις του κάθε φορέα ή ταμείου.

γ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής υπερισχύουν κάθε αντίθετης ρύθμισης.

Άρθρο 15

Συνταξιοδότηση υπαλλήλων της Βουλής

1. Για τον υπολογισμό της σύνταξης και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Βουλής, εφαρμόζονται από 1.1.2011 οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, κατά περίπτωση, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά για τους τακτικούς υπαλλήλους των Υπουργείων.

Ως μισθός για τον υπολογισμό της σύνταξής τους λαμβάνεται αυτός που προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή για τους υπαλλήλους της Βουλής που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2010, για τη συνταξιοδότηση των οποίων, ανεξαρτήτως του χρόνου συνταξιοδότησής τους, εφαρμόζεται το ισχύον έως τη δημοσίευσή του παρόντος νόμου καθεστώς, το οποίο προβλέπεται από τον Κανονισμό της Βουλής.

Άρθρο 16

Λοιπές συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις

1. Στο προτελευταίο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 169/2007 μετά τις λέξεις εντός της παρενθέσεως προστίθενται οι λέξεις «ή πάσχουν από αιμορροφιλία Α' ή Β' ή μυασθένεια - μυοπάθεια ή έχουν υποστεί ακρωτηριασμό των άνω ή κάτω άκρων ή του ενός άνω και του ενός κάτω άκρου».

2. Στο προτελευταίο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ. 169/2007 μετά τις λέξεις «ή έχουν υποστεί μεταμόσχευση» προστίθενται οι λέξεις «μυελού των οστών ή συμπαγών οργάνων (καρδιά, πνεύμονες, ήπαρ, πάγκρεας και νεφρό) ή πάσχουν από αιμορροφιλία Α' και Β' ή μυασθένεια - μυοπάθεια ή έχουν υποστεί ακρωτηριασμό των άνω ή κάτω άκρων ή του ενός άνω και του ενός κάτω άκρου».

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόσωπα στα οποία έχουν συντρέξει οι προϋποθέσεις των διατάξεων αυτών κατά το παρελθόν και έχουν εξέλθει της υπηρεσίας πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, καθώς και για τις οικογένειες όσων από αυτούς έχουν πεθάνει. Οι συντάξεις των προσώπων του

άρθρου αυτού, αναπροσαρμόζονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων και τα οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την πρώτη του επομένου της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης μήνα και προκειμένου για όσους έχουν υποστεί μεταμόσχευση μυελού των οστών ή συμπαγών οργάνων από την ημερομηνία δημοσίευσής του ν. 3620/2007.

Άρθρο 17

Αναγνωριζόμενες υπηρεσίες

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 και μετά, θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής, εφόσον ο χρόνος αυτός δεν λογίζεται συντάξιμος με βάση άλλες διατάξεις. Για τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας που λογίζεται συντάξιμος σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής ανέρχεται σε δύο (2) έτη. Ο ανωτέρω χρόνος σπουδών αναγνωρίζεται ως συντάξιμος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει υπηρεσία 12 ετών.»

2. Η αναγνώριση και εξαγορά των χρόνων της προηγούμενης παραγράφου διενεργείται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α').

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι 6 ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις, με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.»

4. Ο συνολικός χρόνος ο οποίος αναγνωρίζεται με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου αυτού, συμπεριλαμβανομένου και του χρόνου στρατιωτικής θητείας, δεν μπορεί να υπερβεί τα 7 έτη.

Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο:

α) σε τέσσερα (4) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011,

β) σε πέντε (5) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012,

γ) σε έξι (6) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2013 και

δ) σε επτά (7) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2014 και εφεξής.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόσωπα που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου.

Άρθρο 18**Μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και επικαιροποίηση ποσού αναλογιστικού ισοδυνάμου**

1. Πρόσωπο του οποίου λήγουν τα καθήκοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς να έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα από αυτές, δικαιούται να μεταφέρει στον ελληνικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης που είχε υπαχθεί πριν την ανάληψη υπηρεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή που θα υπαχθεί μετά την λήξη των καθηκόντων του, το ασφαλιστικό στατιστικό ισοδύναμο των δικαιωμάτων συντάξης που έχει αποκτήσει στις Κοινότητες.

2. Η αίτηση μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων διαβιβάζεται από τη Διοίκηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον ή στους αρμόδιους ελληνικούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, μέσω του Οργανισμού Σύνδεσης.

3. Ως Οργανισμοί Σύνδεσης, ορίζονται οι φορείς που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2592/1998.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζεται ο τρόπος μετατροπής του ασφαλιστικού στατιστικού ισοδυνάμου της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού σε συντάξιμα έτη, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων.

5. Οι διατάξεις του γ' εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α'), τροποποιούνται ως εξής:

«Ο ενδιαφερόμενος από την ημερομηνία που φέρει το εν λόγω έγγραφο κοινοποίησης πρέπει σε προθεσμία είκοσι τεσσάρων (24) μηνών να δηλώσει εγγράφως στον ελληνικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης, μέσω της Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν αποδέχεται τη μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου από το Ελληνικό Σύστημα στο Σύστημα Συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

6.α. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 11 του ν. 2592/1998, αντικαθίστανται από 1.5.2004 ως εξής:

«5. Ο Οργανισμός Σύνδεσης κατά την πραγματική μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του παρόντος νόμου, βεβαιώνει τόσο τη Διοίκηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και τον ενδιαφερόμενο ότι το μεταφερόμενο ποσό αποτελεί το αναλογιστικό ισοδύναμο των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που οφείλονται κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στη Διοίκηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τους ελληνικούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, στους οποίους είχε υπαχθεί ο υπάλληλος πριν από την είσοδό του στην υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι είναι απαλλαγμένο από κάθε είδους φόρο ή κράτηση.»

β. Το ποσό του αναλογιστικού ισοδυνάμου το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2592/1998, μεταφέρεται στο Συνταξιοδοτικό Σύστημα των Υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αναγωγή του στο χρόνο της πραγματικής μεταφοράς του, βάσει του επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά. Ως χρόνος πραγματικής μεταφοράς νοείται η εξηκοστή (60ή) ημέρα, από την ημερομηνία περιέλευσης της δήλωσης αποδοχής του ενδιαφερομένου στον Οργανισμό Σύνδεσης. Εάν η πραγματική μεταφορά διενεργηθεί μετά την 60ή ημέρα, ο Οργανισμός Σύνδεσης, μετά από ενημέρωσή του, πρέπει να υπολογίσει και μεταφέρει το επιπλέον ποσό.

Η κατά τα ανωτέρω αναγωγή διενεργείται από τον οικείο Οργανισμό Σύνδεσης και προκειμένου για περιπτώσεις που αφορούν ασφαλιστικά δικαιώματα κύριας σύνταξης και εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, από τις Διευθύνσεις Ελέγχου και Εντολής Πληρωμής της Υπηρεσίας Συντάξεων, κατά περίπτωση.

γ. Ως χρόνος πραγματικής μεταφοράς:

i. για ποσά αναλογιστικού ισοδυνάμου που έχουν ήδη μεταφερθεί στο συνταξιοδοτικό σύστημα των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι την ημερομηνία ισχύος του νόμου αυτού, νοείται η εξηκοστή (60ή) ημέρα από την ημερομηνία της περιέλευσης στον Οργανισμό Σύνδεσης της έγγραφης γνωστοποίησης της περίπτωσης από την αρμόδια Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου και

ii. για δηλώσεις αποδοχής που έχουν περιέλθει στον Οργανισμό Σύνδεσης πριν από την ημερομηνία ισχύος του νόμου αυτού και εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο, νοείται η εξηκοστή (60ή) ημέρα από την ημερομηνία ισχύος του νόμου αυτού.

δ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν για όσες αιτήσεις μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από το ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα στο σύστημα συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν υποβληθεί από 1.5.2004 και μετά.

Άρθρο 19**Έκταση εφαρμογής**

Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων κατά το μέρος που αφορούν τους υπαγομένους στο ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου, εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημόσιους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, καθώς και για το προσωπικό του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των υπαλλήλων των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού των Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του ν.δ. 3395/1955 (ΦΕΚ 276 Α').

Άρθρο 20

1. Συνταξιοδοτικά δικαιώματα στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που έχουν θεμελιωθεί ή θεμελιώνονται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2010 δεν θίγονται από την παραμονή τους στην υπηρεσία μετά την ημερομηνία αυτή και τυχόν συνταξιοδοτικές μεταβολές στη διάρκεια αυτής δεν επηρεάζουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους, τον τρόπο υπολογισμού, καθώς και το χρόνο έναρξης καταβολής της σύνταξής τους.

2. Για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που θεμελιώνουν, σύμφωνα με τις υφιστάμενες μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου διατάξεις, συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά ενάμισι (1 ½) επιπλέον έτος. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012 η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά τρία (3) επιπλέον έτη. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2013, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται

κατά τεσσαράμισι (4 ½) επιπλέον έτη και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2014, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά έξι (6) επιπλέον έτη.

3. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2014, ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης, ως προς τις κατηγορίες προσωπικού των παραγράφων 1 και 2, ρυθμίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου διατάξεις του άρθρου 42 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007) και του άρθρου 1 του ν. 3029/2002. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2015 και μετά, η σύνταξή τους υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του νόμου αυτού.

4. Για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που δεν υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 και θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2015 και μετά, δικαιούνται σύνταξη, εφόσον έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό (60ό) έτος της ηλικίας τους ή σαράντα (40) έτη συντάξιμης υπηρεσίας, στα οποία συνυπολογίζονται αθροιστικά:

α. Ο χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, όπως αυτός προσδιορίζεται στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), όπως ισχύει σήμερα.

β. Ο χρόνος συντάξιμης υπηρεσίας που λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο ή τριπλάσιο μέχρι πέντε (5) έτη, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), όπως ισχύει σήμερα.

γ. Ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης που αναγνωρίζεται ως συντάξιμος σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 4 του νόμου αυτού.

5. Για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που δεν υπάγονται στις παραγράφους 1 και 2 και απομακρύνονται αυτεπαγγέλτως, εκτός των περιπτώσεων επιβολής καταστατικής ποινής που συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος καταβολής σύνταξης, η σύνταξη καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του χρόνου που αντιστοιχεί στα τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής υπηρεσίας ή με τη συμπλήρωση του εξηκοστού (60ού) έτους της ηλικίας.

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 41 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007) τροποποιείται ως εξής: «Ο διπλασιασμός ή τριπλασιασμός του συντάξιμου χρόνου των στρατιωτικών της παραγράφου 1 γίνεται μόνον εφόσον αυτοί συμπλήρωσαν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.»

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 41 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007) τροποποιείται ως εξής: «Ο διπλασιασμός του συντάξιμου χρόνου των στρατιωτικών που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο γίνεται μόνον εφόσον αυτοί συμπλήρωσαν πραγματική στρατιωτική υπηρεσία είκοσι πέντε (25) ετών.»

7. Το δικαίωμα ανάκλησης της αίτησης παραίτησης, λόγω συνταξιοδότησης, που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010 (ΦΕΚ 67 Α') παρέχεται για ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Άρθρο 21

1. Ο χρόνος υπηρεσίας των Εθελοντών Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) του ν. 1848/1989 (ΦΕΚ 112 Α') που διανύθηκε στις Ένοπλες Δυνάμεις με την ιδιότητα του Οπλίτη Πενταετούς Υποχρέωσης (ΟΠΥ) ή του Εθελοντή Πενταετούς Υποχρέωσης (ΕΠΥ), καθώς και ο χρόνος υπηρεσίας των ανακαταταγμένων Εφέδρων Αξιωματικών Μακράς Διάρκειας, οι οποίοι ανανέωσαν την παραμονή τους στο Στράτευμα με βάση τις διατάξεις του ν. 1680/1987 (ΦΕΚ 7 Α'), και για τον οποίο ασφαλίστηκαν στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ, αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και για όσους υπηρέτησαν ως ΟΠΥ ή ΕΠΥ, οι οποίοι μετά την απομάκρυνσή τους από τις θέσεις αυτές κατατάχθηκαν στα Σώματα Ασφαλείας ή το Πυροσβεστικό Σώμα ή διορίστηκαν στο Δημόσιο. Η αναγνώριση γίνεται μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, με πράξη της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Οι ασφαλιστικές εισφορές για κύρια και επικουρική σύνταξη (εργοδότη και ασφαλισμένου) που έχουν καταβληθεί στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ για το παραπάνω χρονικό διάστημα αποδίδονται στο Δημόσιο εντός εξαμήνου από την κοινοποίηση σε αυτά της σχετικής πράξης αναγνώρισης.

2. Οι εφεδροι εξ εφέδρων Αξιωματικού του άρθρου 53 του ν. 833/1937 (ΦΕΚ 351 Α') ασφαλιζονται στο Δημόσιο και αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν δικαίωμα σύνταξης και οι μόνιμοι Αξιωματικοί, ανεξαρτήτως του χρόνου κατάταξής τους στις Ένοπλες Δυνάμεις. Ο χρόνος ασφάλισής τους, κατά το διάστημα που είχαν τη στρατιωτική ιδιότητα, σε άλλα Ταμεία πλην εκείνων των Ενόπλων Δυνάμεων λογίζεται ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας.

3. Τα πρόσωπα του άρθρου 7 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α') ασφαλιζονται υποχρεωτικά στο Δημόσιο από την κατάταξή τους ως στρατιωτικοί και προαιρετικά σε άλλους ασφαλιστικούς φορείς συναφείς με την απόκτηση νέας ιδιότητας, χωρίς χρονικό περιορισμό, με υποβολή σχετικής δήλωσης και καταβολής σε αυτούς του συνόλου των εισφορών από τους ασφαλισμένους. Τυχόν εισφορές που παρακρατήθηκαν υπέρ των εν λόγω ασφαλιστικών φορέων για χρόνο που συμπίπτει με το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο συμψηφίζονται με τις εισφορές όσων επιλέξουν την προαιρετική ασφάλιση στους φορείς αυτούς.

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν εφαρμογή και για όσους έχουν ήδη εξέλθει της υπηρεσίας μέχρι την ισχύ του νόμου αυτού, καθώς και για τις οικογένειες αυτών που έχουν αποβιώσει, τα δε οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την πρώτη του επόμενου της υποβολής της αίτησης μήνα.

Άρθρο 22

1. Το εδάφιο α' της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ελάχιστος χρόνος σπουδών στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος, ανεξαρτήτως του χρόνου κατάταξής τους, για την απόκτηση ενός πτυχίου σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον αυτός δεν λογίζεται ως συντάξιμος

σύμφωνα με άλλες διατάξεις. Για τον υπολογισμό του χρόνου θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 20 του παρόντος νόμου προσμετράται και ο ανωτέρω χρόνος σπουδών.»

2. Στο άρθρο 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, ΦΕΚ 210 Α') προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Ο επανακαθορισμός των μονάδων και υπηρεσιών που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6 του παρόντος άρθρου, στις οποίες λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο και ως τέτοιος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε σε αυτές, γίνεται με ειδικό νόμο, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος.»

3. Προκειμένου για τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος, ο χρόνος υπηρεσίας των πέντε (5) ετών που λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, (ΦΕΚ 210 Α'), αναγνωρίζεται ως συντάξιμος με καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη, από τους ενδιαφερομένους. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται επί της εκάστοτε αποζημίωσης που λαμβάνουν για εργασία πέραν του πενήντηρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ΣΤ' του άρθρου 55 του ν. 1249/1982 ΦΕΚ 43 Α') και παρακρατούνται κατά το χρόνο καταβολής της αποζημίωσης, κατ' ανώτατο όριο για μία πενταετία.

4. Ο συντάξιμος χρόνος του ένστολου προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που έχει καταταγεί μέχρι την 31.12.1995 και θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης από την

1.1.2015 και μετά προσαυξάνεται κατά τρία (3) έτη, με την καταβολή της προβλεπόμενης, από τις διατάξεις του άρθρου 59 του π.δ. 169/2007, εισφοράς για τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών συντάξιμης υπηρεσίας.

Άρθρο 23 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Α. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

* 0 1 0 0 1 2 0 2 1 0 7 1 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr